

jaar
verslag
2016

Graduation Show 2016

jaar

verslag

2016

Inhoudsopgave

jaarverslag 2016

Bericht van de Raad van Toezicht	6
Voorwoord College van Bestuur	9
1. Inleiding	10
2. 'Making a difference: design as an act of engagement'	13
2.1. Engagement	13
2.2. <i>Creating alternatives</i>	13
2.3. <i>Thinking through Making</i>	13
2.4. Compassie	14
3. Bachelor	17
3.1. <i>School as a Living Laboratory</i>	17
3.2. Naar samenhang en samenwerking	17
3.3. Editorial Team	18
3.4. Ontwikkeling nieuw toetsplan	18
3.5. Minors en <i>dialogue</i> programma	19
3.6. Coaches en guides	20
3.7. Organisatie: Educational Desk	20
3.8. Werving	21
3.9. Selectie en toelating	21
3.10. Propedeuse Symposium	24
4. Master	27
4.1. Algemeen	27
4.2. Professionalisering organisatie	27
4.3. Werving en groei	27
4.4. Masterspecialisaties	28
4.5. Hoogtepunten	28
4.6. Feedback van studenten	28
4.7. Projecten	29
5. Onderzoek en lectoraten: <i>Thinking through Making</i>	33
5.1. Inleiding	33
5.2. Onderzoek en lectoraten	33
5.3. Lectoraat <i>Strategic Creativity</i>	34
5.4. Lectoraat <i>Places and Traces</i>	35
5.5. Lectoraten en Kenniskring	36
6. Vervlechting met de beroepspraktijk	39
6.1. Bijdrage Design Academy Eindhoven: <i>Anders denken</i>	39
6.2. Projectbureau	39
6.3. Vrienden die elkaar versterken: de academie en het bedrijfsleven	40
6.4. <i>Friends</i>	40
6.5. <i>Fans</i>	41
6.6. <i>Funders</i>	41
6.7. Activiteiten voor en met alumni	42
6.8. Voorbeelden van Vriendenprojecten	42

7. Internationalisering	45	12. Bijlagen	107
7.1. Beleidsambities	45	Bijlage I:	
7.2. International Desk	45	Activiteiten en publicaties David Hamers,	109
7.3. Samenwerking met Preferred Partners	46	lector <i>Places and Traces</i>	
7.4. Stages	46	Bijlage II:	
7.5. Overige internationale activiteiten	47	Activiteiten en publicatie TRADERS:	110
		<i>Multiple Performative Mapping</i>	
8. Events	49	Bijlage III:	112
8.1. <i>Cultural Dialogue</i>	49	<i>Shortlist Preferred Partner</i>	
8.2. Salone del Mobile: <i>Touch Base</i>	49		
8.3. Graduation Show 2016	49		
8.4. Dialogue program	51		
9. Kwaliteitszorg	52		
9.1. <i>Process follows content,</i>	52		
verder op de ingeslagen weg	52		
9.2. Jaarcyclus	52		
9.3. Reviewcommissie en prestatieafspraken	53		
met ministerie OC&W			
9.4. Externe audits	54		
9.5. Editorial Team Bachelor	54		
9.6. Nationale Studenten Enquête	54		
9.7. Resultaten alumni enquête 2015	55		
9.8. <i>Potluck of Thoughts</i>	55		
9.9. Examencommissie	55		
9.10. Deskundigheidsbevordering	56		
10. Organisatie	59		
10.1 <i>Community of Talent</i>	59		
10.2 Organisatiestructuur	59		
10.3 Uitgangspunten HR beleid: <i>Structure follows culture</i>	59		
10.4 CAO en arbeidsvoorwaarden	60		
10.5 Deskundigheidsbevordering	60		
10.6 Overige wet- en regelgeving	61		
10.7 Instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers	61		
10.8 Gezondheidsbeleid	61		
10.9 Beleid beheersing uitgaven inzake uitkeringen	61		
bij ontslag			
10.10 Faciliteiten	61		
10.11 Huisvesting	62		
10.12 ICT en Bedrijfsvoering	62		
10.13 Medezeggenschap	62		
10.14 Project Groene School	63		
11. Financiën	65		

Bericht van de Raad van Toezicht

Design Academy Eindhoven is constant in beweging. Het onderwijs en alle daarmee verband houdende activiteiten staan nooit stil. Daaronder loopt het bedrijfseconomische en organisatorische proces. 2016 was een enerverend jaar; de ontwikkelingen binnen de academie volgden elkaar in snel tempo op.

Bestuursstructuur

Stichting Design Academy Eindhoven werd bij notariële akte opgericht op 21 februari 1947. De stichting is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel met nummer 41088091.

Scheiding tussen bestuur en toezicht ligt aan de basis van de bestuursstructuur van Design Academy Eindhoven. Het College van Bestuur bestuurt de academie en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht als wettelijk voorgeschreven toezicht-houder.

De Raad van Toezicht van Design Academy Eindhoven beoogt een brede vertegenwoordiging te zijn en is daarom samengesteld uit zes leden met diverse en professionele achtergronden uit de sectoren cultuur, onderwijs, communicatie, bedrijfsleven, financiën en overheid.

Samenstelling Raad van Toezicht

Per 31 december 2016 had de Raad van Toezicht de volgende samenstelling:

- Gitta Luiten - Voorzitter
Functie: -Consultant LawsonLuiten/ Artistiek directeur
Farm of the World
- Marianne Tijssen – Secretaris/ voorzitter Auditcommissie
Functie: CFO Five Degrees Holding BV
- Geertje Pruijssers – Lid/ voorzitter Remuneratiecommissie
Functie: Communicatiemanager Woonbedrijf
- Dick Rijken – Lid/ lid Remuneratiecommissie
Functie: Directeur STEIM
- Paul Scholte – Lid/ lid Auditcommissie
Functie: Bestuurslid Gerechtshof Den Bosch
- Vacature

De heer Onno Hoes trad na twee termijnen van vier jaar in juni 2016 af als vicevoorzitter. In opdracht van de Raad van Toezicht startte een extern wervings- en selectiebureau met het zoeken van een nieuw lid van de Raad van Toezicht met een achtergrond in het openbaar bestuur/ overheid. In de decembervergadering van de Raad van Toezicht werd de heer Paul Depla, burgemeester van Breda, benoemd tot lid Raad van Toezicht per 1 januari 2017.

Voor mevrouw Gitta Luiten en mevrouw Geertje Pruijssers liep de eerste termijn af per oktober 2016. In de oktober vergadering verklaarden beiden zich bereid voor een tweede, tevens laatste termijn van vier jaar en vond hun herbenoeming aldus plaats.

Vergaderingen en behandelde onderwerpen

In 2016 kwam de Raad van Toezicht zeven keer in vergadering bij elkaar. Bij 6 van deze vergaderingen was het College van Bestuur aanwezig. De belangrijkste agendapunten in 2016 waren:

- Jaarrekening en jaarverslag 2015
- Begroting 2016
- Beleid: Missie en Visie
- Bestuursreglement
- Wet Normering Topinkomens
- Start procedure werving Voorzitter College van Bestuur/
Creatief Directeur

De Auditcommissie vergaderde twee keer in aanwezigheid van het College van Bestuur, hoofd financiën en extern accountant PricewaterhouseCoopers.

De Remuneratiecommissie voerde twee jaarplangesprekken en deed daarvan verslag aan de collega-toezichthouders.

Ter voorbereiding op de werving en selectie van de voorzitter College van Bestuur/Creatief Directeur voerden wisselende geledingen van de Raad van Toezicht gesprekken met de hoofden van de Bachelor afdelingen, de hoofden van de Master afdelingen, de Ondernemingsraad, de Student Council en een groep van vertegenwoordigers uit de Nederlandse design- en cultuurwereld.

De Raad was aanwezig bij de openingen van de Graduation Show 2016 en de tentoonstelling Broken White in het Van Abbemuseum. De Raad bezocht in Milaan de tentoonstelling van Design Academy Eindhoven tijdens de Salone del Mobile.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

In februari 2016 werd de zelfevaluatie van de Raad afgerond door het externe bureau Partner in Toezicht uit Amsterdam. Om een helder beeld te krijgen van de werkwijze van de Raad voerde Partner in Toezicht individuele gesprekken met alle leden van de Raad, de leden van het College van Bestuur en de bestuurssecretaris. Verder werd in de interviews aandacht gegeven aan de onderlinge dynamiek binnen de Raad en de dynamiek tussen Raad van Toezicht en College van Bestuur.

De uitkomsten van de zelfevaluatie bevatten een aantal verbeterpunten die werden overgenomen door de Raad en allen zijn inmiddels geïmplementeerd. De rol en de onafhankelijkheid van de voorzitter van de raad zijn duidelijker gemarkeerd door te stellen dat de voorzitter geen zitting heeft in deelcommissies. Ook werd besloten een remuneratiecommissie in te stellen.

Mutaties College van Bestuur

In juli 2016 kondigde CvB voorzitter/Creatief Directeur Thomas Widdershoven aan de academie te gaan verlaten. Per 15 oktober van dat jaar eindigde zijn dienstverband. Tijdens de opening van het academisch jaar nam de academiegemeenschap afscheid van Thomas Widdershoven. Namens de Raad werd hij bij die gelegenheid toegesproken door de voorzitter van de Raad van Toezicht. Per 15 oktober werd zittend collegelid/directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie Jurriëne Ossewold benoemd tot waarnemend voorzitter College van Bestuur. In de resterende maanden van het jaar 2016 hield zij zich voornamelijk bezig met het tot stand brengen van de begroting 2017, het invoeren van een nieuw systeem van projectadministratie en de organisatie en realisatie van de jaarlijkse tentoonstelling Graduation Show en de Graduation catalogus. De Raad van Toezicht is haar daarvoor zeer erkentelijk.

Procedure Creatief Directeur

Naar aanleiding van de aankondiging van het vertrek van Thomas Widdershoven kwam de Raad van Toezicht in Juli bij elkaar voor een ingelaste vergadering. Tijdens die vergadering werden de contouren geschetst voor de werving- en selectieprocedure van een nieuwe voorzitter CvB/Creatief Directeur en werd bepaald welke gremia, anders dan de wettelijk voorgeschreven gremia, betrokken zouden worden bij de procedure. Het bestaande functieprofiel van voorzitter College van Bestuur/Creatief Directeur werd kritisch beschouwd door de Raad zelf, de Ondernemingsraad, Student Council, hoofden van Master afdelingen en de hoofden van de Bachelor afdelingen. Daarnaast werd op initiatief van de Raad in een speciaal georganiseerde bijeenkomst het profiel besproken een aantal vertegenwoordigers van de Nederlandse creatieve, culturele en onderwijswereld die allen geen directe relatie hadden met Design Academy Eindhoven. Met hen is ook gediscussieerd over de positie van de Design Academy Eindhoven in het internationale veld. Al deze gesprekken hebben geleid tot een nieuw functieprofiel dat net voor het einde van 2016 werd vastgesteld door de Raad van Toezicht. Het vervolg van het wervingstraject vond plaats in 2017.

Bezoek Salone del Mobile Milaan

Design Academy Eindhoven presenteert al jaren het werk van haar studenten in Milaan tijdens de Salone del Mobile (designweek). Het event in Milaan is een belangrijk platform en wordt bezocht door professionals uit de hele wereld.

De Raad bezocht in Milaan de Salone del Mobile. Zo kreeg zij zelf een indruk van de schaal en het belang van dit internationale evenement en van de rol en positie die Design Academy Eindhoven hier inneemt. De Raad van Toezicht bezocht naast de tentoonstelling van Design

Academy Eindhoven presentaties van een aantal andere ontwerp- en kunstopleidingen, tentoonstellingen van DAE alumni, en van grote spelers in het design veld.

Financiën

Het boekjaar 2016 werd met een positief resultaat afgesloten. Design Academy Eindhoven is financieel gezond en stabiel en dat stemt tot tevredenheid.

Governance en Goed Bestuur

Design Academy Eindhoven volgt op alle onderdelen de Branchecode Goed Bestuur. Er zijn geen onderdelen waarop wordt afgeweken van deze code.

In 2016 vond onder begeleiding van bureau Partner in Toezicht een uitgebreide zelfevaluatie plaats van de Raad.

Naast haar rol van toezichthouder wil de Raad van Toezicht ook een klankbord zijn voor het College van Bestuur en het College met raad en daad ter zijde staan.

De leden van de Raad van Toezicht willen zich betrokken voelen bij Design Academy Eindhoven; als toezichthouder staan zij natuurlijk op afstand. Bij alle vergaderingen, presentaties, tentoonstellingen en andere bijeenkomsten ervaart de Raad een hoge mate van enthousiasme en betrokkenheid bij studenten, docenten, medewerkers en directie van de academie. Deze voelbaar positieve sfeer maakt de academie tot een bijzondere opleiding.

De Raad van Toezicht dankt het College van Bestuur en de gehele organisatie voor haar inspanningen in 2016.

Eindhoven, juni 2017

Raad van Toezicht Stichting Design Academy Eindhoven

Gitta Luiten
Marianne Tijssen
Geertje Pruijssers
Dick Rijken
Paul Scholte
Paul Depla

Edite Jakubovska - Miró.
Graduation Show, Design Academy Eindhoven

Voorwoord door College van Bestuur

2016 was een jaar vol verandering voor Design Academy Eindhoven. Een gezamenlijk tot stand gebrachte verandering. Het was ook een jaar gekenmerkt door samenwerking en dialoog.

De interne dialoog heeft geleid tot de eerste contouren van een onderwijsverandering van de Bachelor, waaronder de start van het nieuwe minor-programme. Ook kreeg het gesprek over onderwijs en design en de intrinsieke waarden van ons onderwijs steeds verder vorm, zowel binnen de Bachelor als de Master. Bij deze veranderingen en gesprekken waren van meet af aan studenten actief betrokken.

De aandacht voor onderzoek leidde tot groei van het aantal bijzondere samenwerkingsprojecten en een uitwisseling van ideeën over de verdere implementatie van onderzoek binnen de curricula van de Ba en de Ma. De dialoog werd soms gevoerd op het scherpst van de snede, maar altijd vanuit expertise en met de overgave, de betrokkenheid en het streven naar absolute kwaliteit die zo kenmerkend zijn voor de academie. Om de gewenste veranderingen in onderwijs en onderzoek vorm te geven bleek het nodig ook de organisatie op een aantal vlakken opnieuw in te richten. Een proces dat in het najaar van 2016 is gestart.

De dialoog was niet alleen een interne aangelegenheid, ook de dialoog met de 'buitenwereld' vond in toenemende plaats; de academie wil zich meer naar buiten keren, haar engagement duidelijker uitdrukken, de dialoog zoeken, en zich expliciet verhouden tot actuele kwesties. Deze wens leeft niet in de laatste plaats bij studenten.

Het eindexamenwerk van studenten laat zien dat engagement en het willen leveren van een bijdrage aan complexe maatschappelijke kwesties een grote rol speelt. De Graduation show 2016 *'In need of...'* liet zien dat het streven naar een betere, mooiere en rechtvaardiger wereld voor de studenten top of mind is. In die zin is voor de academie-gemeenschap design niet vrijblijvend, maar eerder *'an act of engagement'*. Deze stellingname werd nog benadrukt door en tevens verder verdiept in The Arena, een nieuw onderdeel van de Graduation Show. The Arena, is een platform voor onder meer studenten, alumni, nationale en internationale designers, theoretici, critici, wetenschappers, kunstenaars, samenwerkingspartners om door middel van performance, ronde tafel sessies, debatten, presentaties, films, verhalen, design en de rol van design vanuit een veelheid aan perspectieven gezamenlijk te onderzoeken.

De gerichtheid op de wereld betekent niet alleen engagement, maar ook actief zoeken naar samenwerking, zowel nationaal als internationaal. In het onderwijs krijgt de focus op de wereld, de mens - *la condition humaine* en menselijke waardigheid- expliciet vorm door aandacht voor de ontwikkeling van een eigen design-gerelateerd *humanities-programme* en van een *Dialogue-programme* waarbinnen current affairs centraal staan.

Jurriënne Ossewold
Executive Board

Hoofdstuk 1

Inleiding

'IN NEED OF...'

Zo luidde de titel van de Graduation Show 2016.

'We need to work from a different point of view, surpassing complacency, openly embracing empathy, vulnerability and compassion, but also beauty, joy and resilience, strength and courage'.¹

Een Jaarverslag vraagt om afstand, om even los van alle dagelijkse besommeringen naar het jaar te kijken. En met wat meer oog voor wat zich onder de oppervlakte van het weerbarstige academieleven van alle dag afspeelt.

Gevoed door inhoudelijke discussies met alle gremia, inclusief de studenten, zette het College een stip op de horizon in de beleidsnotitie "Kwaliteit als cultuur", ter wille van een inhoudelijke en samenhangende ontwikkeling van het onderwijs, het onderzoek en de organisatie. Het resulteerde in nieuwe aandacht voor onze kern-waarden, onze visie op design, designonderwijs, de organisatie en de positionering van de academie in de wereld. Een beweging die een opmaat vormt voor de ontwikkelingen de komende jaren.

Wat betreft de positionering is de nadruk komen te liggen op engagement, de 'blik naar buiten', en op interne en externe samenwerking, de dialoog.

De bezinning en reflectie betekenden niet alleen een stip op de horizon, ze weerspiegelden tegelijk tal van concrete initiatieven die in 2016 een start kregen. Daarmee creëerde het College samenhang, structuur, samenwerking, en vooral een vruchtbare bodem voor meer fundamentele veranderingen in het onderwijs en de organisatie.

In 2016 werd een proces van verandering met betrekking tot bedrijfsvoering in gang gezet. Dit was ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 niet voorzien door het CvB, maar bleek gaandeweg noodzakelijk om de voorgenomen aanpassingen van organisatie, onderwijs en onderzoek en de daarmee samenhangende projecten te kunnen realiseren. Het ging hierbij om enerzijds het op de juiste plaats beleggen van verantwoordelijkheden inclusief budgetten, en anderzijds het digitaal ondersteunen van processen door een up to date en gekoppeld financieel en HR-systeem.

Het College van Bestuur zette in op uitwisseling en samenwerking tussen de diverse gremia, door te werken met gemengde ontwikkelteams, waar mogelijk zelfsturende teams, om verantwoordelijkheden te spreiden en te markeren. Het Onderwijsbureau en het Beleidsbureau werden zo in 2016 de eerste zelfsturende teams. Zij participeren in verschillende overleggen, ook met bijvoorbeeld de coördinerend docenten van de afdelingen, om te zorgen dat visie en praktijk nauw verbonden blijven.

De gesprekken tussen het College van Bestuur en de hoofddocenten van de Bachelor- en Masterafdelingen richtten zich op de gezamenlijke onderwijsverantwoordelijkheid en de verhouding van de onderwijsafdelingen tot de academieorganisatie.

Binnen de Bachelor werkten de ontwikkelteams uit docenten -uit zowel de Ontwerpafdelingen als de voormalige Kompasrichtingen- en stafmedewerkers vanuit het Onderwijs- en het Beleidsbureau aan meer samenhang in het curriculum. Door het organiseren van informatiesessies en ontwikkelbijeenkomsten raakten docenten betrokken bij de noodzakelijke veranderingen en leverden vanuit hun expertise waardevolle bijdragen aan de inhoud en het verloop van de veranderingen. Studenten kregen volop gelegenheid voor kritische reflectie in open gesprekken met het College.

De Potluck of Thoughts voor docenten en de StudentPotluck voor studenten voorzien in een grote behoefte aan onderling contact, uitwisseling en inspiratie. Beide hebben inmiddels een vaste plaats verworven in het calendarium van de academie.

In samenwerking met de lectoren en de Kenniskring zoekt het College naar uitbreiding van onderzoeksmogelijkheden en een fysieke plek voor beschouwing en duiding, waar gelezen, geschreven en gereflecteerd kan worden. In 2016 zijn stappen gezet voor de verdere integratie en aanscherping van het onderzoek binnen de Bachelor en de Master.

In meer opzichten bleek 2016 een succesvol jaar. Maar liefst 171 studenten studeerden af. De "prestatieafspraken" werden behaald en de Reviewcommissie sprak zich zeer positief uit over de visie en het beleid van DAE.

¹ Jurriënne Ossewold, Graduation catalogus 2016

De Graduation Show met bijbehorende catalogus was een groot succes, niet alleen met betrekking tot de bezoekersaantallen (46.000), maar ook met betrekking tot de reacties van zowel de pers als van het publiek. De tentoonstelling en vier afzonderlijke afgestudeerde werken werden door de Dutch Design Week uitgeroepen tot "Best of DDW 2016".

In 2016 werd The Academy Collection gestart. De thesis is een belangrijk onderdeel van het Master eindexamen werk maar in de Graduation show blijft de thesis onderbelicht en dat is jammer. De thesis van Master graduate Jing He werd uitgekozen als eerste deel van The Academy Collection.

Parallel aan de Graduation Show presenteerde 'researcher in residence', Mathieu Meijers, de resultaten van zijn onderzoek in een tentoonstelling in het Van Abbemuseum: 'Broken White'. Hiermee nam hij tevens afscheid als docent van de academie wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Ook de tentoonstelling 'Touch Base' in Milaan tijdens de Salone del Mobile baarde opzien en trok veel belangstelling. Bezoekers kregen inzicht in het onderzoek naar de betekenis van tactiliteit in een wereld die steeds meer geregeerd wordt door digitale technologie.

Bijzonder trots zijn we op de toekenning van twee NWO Research through Design onderzoeksprojecten in 2016. Van de 41 aanvragen werden slechts negen projecten gehonoreerd.

De International desk kreeg vorm en realiseert vanaf 2017 internationale exchange-projecten. Vanuit studenten en docenten is daar veel belangstelling voor.

Binnen de Bachelor werd in september 2016 gestart met het eerste onderdeel van de geplande onderwijsverandering, het minor-programma. Dit verliep succesvol en is in februari 2017 afgesloten met een expositie van de resultaten, waarna het programma door diverse gremia is geëvalueerd. Naast verandering van het curriculum is er in 2016 veel aandacht geweest voor professionalisering van docenten in de vorm van scholing op het gebied van didactiek, beoordelen en examineren. Deze scholing loopt door in 2017.

2016 was in veel opzichten een bewegelijk jaar, een jaar vol verandering, activiteit, betrokkenheid en ideeën, waarin de bodem gelegd is voor de ontwikkelingen van de komende jaren.

Aina Seerden – Your Digital Twin.
Graduation Show, Design Academy Eindhoven

Hoofdstuk 2

'Making a difference: design as an act of engagement'

2.1 Engagement

Design Academy Eindhoven wil designers opleiden die het verschil maken in de wereld. Vanuit oprechte verwondering en fascinatie verbinden onze studenten zich met de wereld om hen heen. Hun empathie in combinatie met hun *'engaged distance'* zorgt voor verrassende alternatieven voor de maatschappelijke problemen van deze tijd. Een persoonlijke en poëtische benadering stelt hen in staat perspectieven te veranderen, grenzen te verkennen en onverwachte verbanden te leggen tussen verschillende, doorgaans gescheiden disciplines. We leren ze een hybride manier van werken, die hen toerust voor de nog onbepaalde toekomstige beroepspraktijk. Het is onder andere dankzij deze hybriditeit dat ze uiteindelijk vaak de grenzen van het designmetier als zodanig weten op te rekken.

We beschouwen het als onze opdracht een alternatief te bieden voor de heersende economische praktijk waar doorgaans de wensen van de consument het startpunt voor het ontwerp en de productie vormen.

2.2 'Creating alternatives'

We zien designers als idealistische, beschouwende, kritische en ethisch bewuste 'verander-pioniers' die het vermogen bezitten een oprechte maatschappelijke betrokkenheid te combineren met bescheidenheid en reflectiviteit. We stimuleren studenten zich te ontwikkelen tot geëngageerde en *open minded* individuen die op een meer abstracte manier reflecteren over ontwerp en het ontwerper zijn. Dit betekent dat zij in staat zijn hun werk en ideeën te relateren aan opkomende problemen en thema's in de 'wereld'.

Design gaat niet langer alleen om producten, processen, services, beleving, concepten, de industrie, de markt of auteurschap; het gaat ons om het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke veranderingen en daarmee aan het creëren van betekenisvolle alternatieven. *'Design remains an optimistic discipline with designers still able to capture the poetry and humanity that is out there. We want our students to achieve this with an intuitive sense of compassion; a quality, which we believe, should lie at the core of design. In this way and particular to this new era, Design Academy Eindhoven is embracing design as a courageous counter-movement.'*²

In het zoeken naar deze moedige tegenbeweging vormen de creatieve uitingen en visuele representaties van onze studenten vaak de bepalende en inspirerende schakel in de samenwerking met experts. Hun unieke mix van creativiteit, empathie, openheid en onbevooroordeeld zijn zorgt voor onverwachte invalshoeken bij het hoofd bieden aan grote maatschappelijke uitdagingen.

2.3 'Thinking through Making'

'Thinking through making' behoort tot het DNA van de academie. Het fysieke ambacht, het 'maken' biedt studenten de gelegenheid tot reflectie, leert ze hun innerlijk te verbinden met het uiterlijke leven en leert ze twijfel te koesteren als waardevolle dynamiek in het designproces. *'Vrijheid vergt controle en die wijsheid geldt zowel voor het hart als voor de hand.'*³ Het maakproces, het intensief in contact staan met de materie, dwingt studenten kritisch te luisteren naar zichzelf. In onze werkplaatsen leren studenten welke invloed het maken heeft op het gevoel voor en het begrip van vorm, iets dat relevant is voor alle vormen van design, hoe immaterieel ook. Het maken biedt studenten onmisbare bouwstenen voor hun ontwerp- en onderzoeksproces. Twijfel zet aan tot experiment, tot trial and error en voedt hun intuïtie.

'Thinking through making' is een proces waarin het maken en het denken zich in hoog tempo afwisselen in snelle iteraties. Het maken vindt soms intuïtief plaats en kan dan werken als een katalysator voor het ontwikkelen van kennis en inzicht, mits begeleid door reflectie en documentatie. Zo gaan vaardigheden, creatie en reflectie hand in hand, zowel in ons onderwijs als ons onderzoek.

Het huidige ambacht is vaak vervlochten met innovatieve (industriële) praktijken en verbonden met allerlei technologische vernieuwingen, in onze ogen een veelbelovende mix van *high tech* en *low tech*. Onder invloed van technologie dematerialiseert het dagelijkse leven, de reële en de virtuele wereld vloeien steeds meer samen. Voor het curriculum van de academie betekent dat, naast aandacht voor het ambacht, ruimte en aandacht is voor de abstracte, analytische en (theoretisch-) reflectieve kant van het design vak.

² Uit: 'Curatorial Text' Graduation Show 2016 "In Need of...", Graduation Catalogue 2016

³ Richard Sennett, Premesla lezing 2011

2.4 Compassie

Het gaat ons om de mens als '*entire human being*', met al zijn talenten, kwaliteiten en beperkingen. En dus niet om de mens als bron (*resource*) of als instrument.

Human centeredness en het streven een betere wereld te creëren zijn essentieel zowel voor studenten en docenten als voor medewerkers.

Onze kracht ligt in interactie, samenwerking en verbinding. Ten grondslag hieraan ligt een humanistisch mensbeeld.

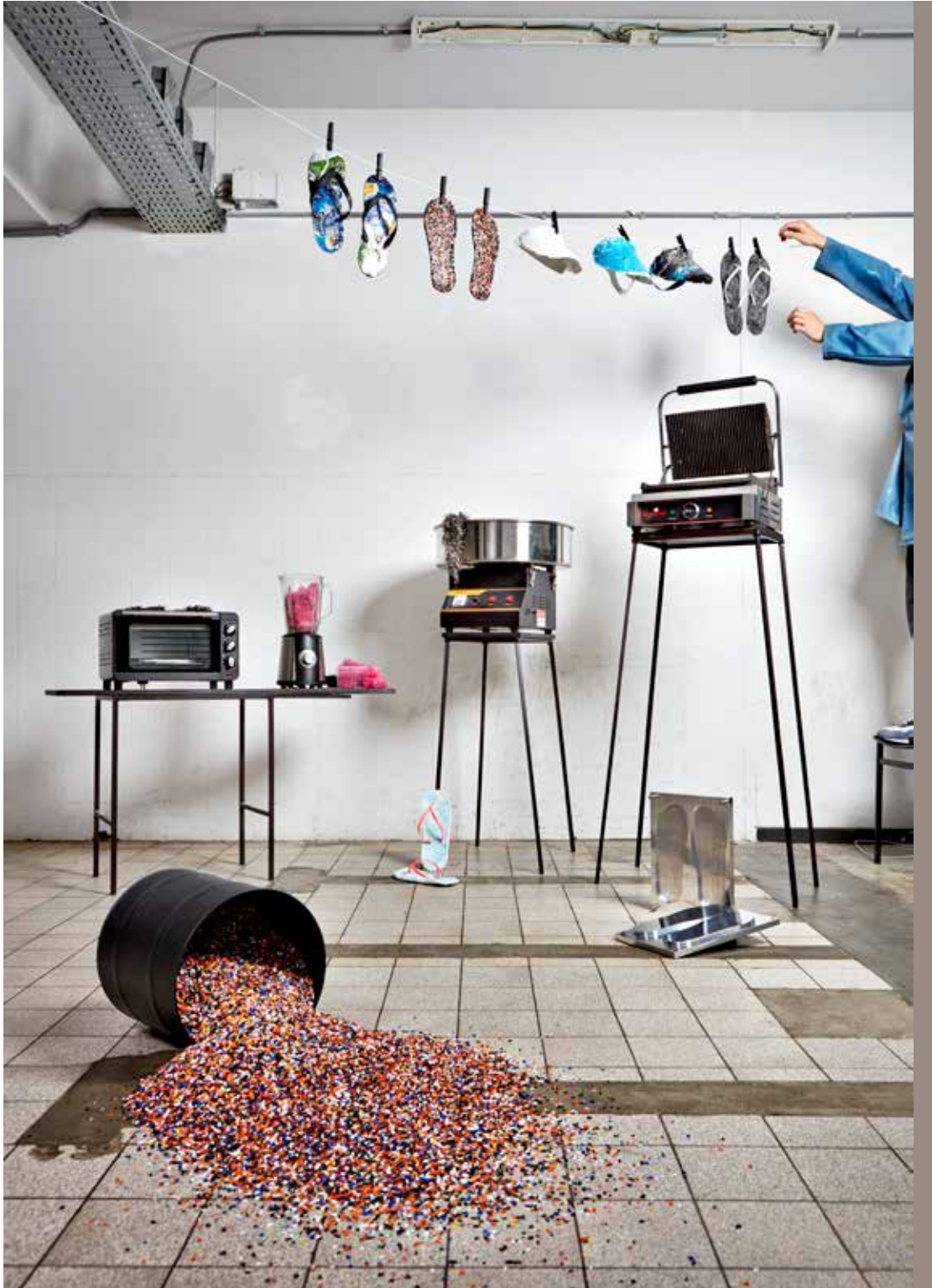
Het humanisme ziet alle mensen als gelijkwaardig, maar weet dat niet alle mensen gelijk zijn. Mensen hebben het vermogen van de redelijkheid, het zelfbewustzijn en de zelfstandigheid, maar dat wil niet zeggen dat deze vermogens bij alle mensen gelijk ontwikkeld zijn.

Hierin is de zingeving van het humanistisch mensbeeld gelegen: het streven de natuurlijke vermogens tot ontwikkeling te brengen. Tegelijk zien we dat hiermee het humanisme een antwoord geeft op de vraag naar de zin van het bestaan. Deze zin is gelegen in de morele bestemming van de mens: de natuurlijke vermogens optimaal tot ontwikkeling te brengen. Dat betekent een optimale ontwikkeling van de eigen talenten. Dit geldt voor iedereen, studenten, docenten en medewerkers.

Hiervoor is echter nog iets nodig: compassie. Compassie betekent zich bewust zijn van de situatie van de ander en zichzelf, zich kunnen inleven in die ander, meevoelen, ervaren, maar vervolgens ook kunnen handelen om de situatie te verbeteren. En dit ook als er geen eigenbelang in het spel is. Compassie is daarmee een handeling. Voor Design Academy Eindhoven is design gebaseerd op compassie, daarom zien wij design ook als '*act of engagement*'; als handelen gericht op verbetering, op het creëren van alternatieven. Compassie betekent ook zelfcompassie, het kunnen reflecteren op het eigen bestaan zonder te oordelen, met begrip voor de eigen kwetsbaarheid en het gevoel anders te zijn. Dit leidt tot weerbaarheid die noodzakelijk is om het eigen talent te accepteren en te ontwikkelen en in te zetten voor het welbevinden van de wereld, van de natuur, van anderen, ook als je deze niet kent, en jezelf. In ons onderwijs ondersteunen we de bewuste ontwikkeling hiervan door middel van aandacht voor de *humanities* -met een nadruk op filosofie- en voor de *narrative - storytelling* -, waarbij het gaat om het vaak verborgen, intuïtieve verhaal achter het ontwerp.

Ontwerpen vanuit compassie vraagt om kracht, moed en vertrouwen op de eerste plaats in zichzelf en vervolgens in de ander en 'het andere'. Het vraagt om anders kijken en het vermogen in alles en ondanks alles overal het menselijke en het poëtische te zien.

Voor Design Academy Eindhoven is design een tegenbeweging waarbij de ontwikkeling van de eigen talenten en vermogens gepaard gaat met het streven naar het verbeteren van het welbevinden van de ander en 'het andere' gebaseerd op compassie.

Wesley Nieuwenhuizen: Plastival
Graduation Show, Design Academy Eindhoven

Pleun van Dijk – Reborn.
Graduation Show, Design Academy Eindhoven

Hoofdstuk 3

Bachelor

3.1 'School as a Living Laboratory'

"....IN OUR CURRENT TIME, IN THE NEW REALITY WE ARE ENTERING THERE IS NO LONGER A STRICT DIVISION BETWEEN STUDIES AND LABOR, BETWEEN SCHOOL AND WORK. A STUDENT'S TIME AT THE ACADEMY IS JUST ONE WAY OF LEARNING BY WORKING AND WORKING BY LEARNING; IT IS A FREE SPACE, A CREATIVE LABORATORY AND A SAFE HAVEN THAT ALLOWS A STUDENT TO DEVELOP HIS/HER SKILLS, FASCINATIONS, SENSIBILITIES, TALENTS AND PERSONALITY."

*Executive Board, Jurriënne Ossewold
The Paradox of Education*

In onze optiek is onderwijs een dynamische omgeving waar op de oude wereld wordt gereflecteerd en de nieuwe wereld wordt uitgevonden. Die nieuwe realiteit ontstaat daar waar we reflectie op de oude wereld betrekken op huidige technologische en sociaaleconomische ontwikkelingen. Wij zien onze school als een levend laboratorium voor nieuwe ideeën, nieuwe manieren van werken en samenwerken, voor nieuwe concepten en nieuwe vormen van design, onderwijs en onderzoek. Deze benadering biedt studenten ruimte om te spelen met concepten met betrekking tot 'smaak', zoals schoonheid, glamour, kitsch, vlak, eenvoudig, saai, etc. En met concepten met betrekking tot vorm, kleur, maat, structuur (simpel, complex), perspectief, zintuiglijkheid en dimensies. Onze school is een individuele en gemeenschappelijke speeltuin. Hierdoor ontstaat een vrije ruimte waar geëxperimenteerd kan worden met het uitdrukken, bevragen en ter discussie stellen van persoonlijke ideeën, voorkeuren en fascinaties en tevens met nieuwe manieren van (re)presentatie. Want we zoeken het publieke domein en het debat, de uitwisseling en de dialoog om ideeën verder te kunnen ontwikkelen en te onderzoeken. We zoeken betekenisgeving door middel van interactie met het publiek, met critici en met vakgenoten.

Een belangrijke kwaliteitsfactor van Design Academy Eindhoven is de inzet van succesvolle, vaak spraakmakende, (internationale) professionals: kunstenaars, theoretici, filosofen, schrijvers, wetenschappers, craftsmen, engineers, developers en designers. Daarmee verzekert ze zich van een actuele onderwijsinhoud en een directe verbinding met de huidige beroepspraktijk. Gezamenlijk weerspiegelen ze het kleurrijke palet van het internationale designveld. Daarmee is de inspiratie vanuit de concrete design- en verwante kunstpraktijk voor zowel docenten als studenten een steeds terugkerende stimulans en een tastbaar richtpunt voor groeiende ambities.

3.2 Naar samenhang en samenwerking

In 2016 is een onderwijsverandering in gang gezet, die, in algemene zin, gericht is op meer samenhang in het onderwijsprogramma en op meer samenwerking tussen docenten van de voorheen gescheiden ontwerpafdelingen aan de ene kant en de ondersteunende en flankerende vakken aan de andere kant. De inspanningen van het Editorial Team, dat verantwoordelijk is voor het ondersteunend en flankerend onderwijs, richtten zich daartoe in de periode januari tot augustus op de ontwikkeling van de minors; inhoudelijke voorbereiding, bemensing, organisatie en begeleiding van de ontwikkeling van het onderwijs. Vanaf september waren de inspanningen van het Editorial Team gericht op verandering van het onderwijs voor het 2e jaar en de propedeuse, waarvan de invoering van het veranderde curriculum plaatsvindt per september 2017.

Onderdeel van het minorprogramma was een afgestemd theoretisch programma, bestaande uit twee delen. Een morgendeel 'Positioning', betreft een serie lezingen, workshops en 'dialogues' rond de vraag naar het persoonlijke profiel van de student als ontwerper. Het middagdeel, 'Humanities', schetst binnen een vergelijkbare opzet de brede context van design vanuit filosofisch, psychologisch, sociologisch en antropologisch perspectief.

Door de ontwerpafdelingen is in de eerste helft van 2016 een nieuwe ontwerpmodule ontwikkeld voor het 4e jaar, de Studio, die een voorbereiding behelst op de Graduation module en zich richt op de relatie met de buitenwereld. Concreet krijgt dit vorm in het doen van een vriendenproject –zie hoofdstuk 5. Vanaf september 2016 biedt iedere afdeling een Studio aan.

Daarnaast leert de student door middel van de zogenaamde Narrative zijn eigen werk op een tegelijk persoonlijke en universele manier te contextualiseren en daarover te communiceren. In de Narrative reflecteert de student, ook vanuit theoretisch perspectief, over zijn werk vanuit een meer abstract niveau. Aan welke vergelijkbare zaken of concepten refereert mijn werk? Wat is de meer algemene betekenis en relevantie van het resultaat van mijn ontwerpproces? Door het samenstellen van een verhaal kan de student zijn of haar Narrative toegankelijk te maken voor een breder publiek. Dat kan via allerlei vormen van representatie, variërend van een geschreven of beeldverhaal in welke vorm dan ook.

De grotere keuzevrijheid binnen het onderwijsprogramma vraagt van studenten toenemende verantwoordelijkheid voor het kiezen van het juiste, dat wil zeggen bij hun ambities en kwaliteiten passend, leertraject. De academie wil hen in dat keuzeproces

begeleiden door de inzet van coaches en guides, onafhankelijke design professionals die zich als een sparringpartner opstellen ten opzichte van individuele studenten. In 2016 zijn de voorbereidingen hiervoor gestart, in juni werd de opzet in de vorm van een pilot ingevoerd en vanaf eind oktober was de inzet van de guides voor studenten vanaf jaar 2 een feit.

3.3 Editorial Team

Een van de belangrijkste structurele maatregelen voor het realiseren van meer samenhang en samenwerking binnen de Bachelor was de instelling van het zogenaamde Editorial Team in 2015. De samenstelling van het team weerspiegelt de vele kleuren van het palet professionals van de academie: kunstenaars, theoretici, ontwerpers, engineers, wetenschappers, schrijvers. In de vergaderingen participeren tevens de programamanager bachelor, de beleidsmedewerker onderwijs, en de medewerker verantwoordelijk voor student affairs. Het team staat onder leiding van de Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie (College van Bestuur).

Het Editorial Team is verantwoordelijk voor de inhoud, methodologie en organisatie van de ondersteunende vakken en de afstemming op en de samenhang daarvan met de ontwerpafdelingen. De academie beschikt daarmee over een overkoepelende, coördinerende en bevoegde instantie die het ondersteunende curriculum van de academie zowel inhoudelijk als pedagogisch, didactisch en organisatorisch stuurt en waar nodig aanscherpt.

In 2016 is het team gegroeid in de invulling van verantwoordelijkheden en de uitoefening van haar rol als ontwikkelaar en vernieuwer. Onder meer de groeiende acceptatie van het team binnen de academie zorgde voor de noodzakelijke daadkracht. De grote 'proof of the pudding' was de ontwikkeling, vormgeving en de organisatie van de minors. Binnen de context en geschiedenis van de academie een prestatie van formaat. In 2017 werden de resultaten geëvalueerd en de eerste kinderziekten genezen.

Daarnaast waren de inspanningen van het Editorial Team in de tweede helft van 2016 gericht op de ontwikkeling van de nieuwe inrichting van het 2^e jaar. De eerste stap was een bezinning op de competenties waar de academie voor opleidt. Doel van die bezinning was het ontwerpen van een beperkt aantal competenties die door iedereen als 'des academies' herkend en erkend worden, en die de heersende les- en beoordelingspraktijk meer richting en inhoud zouden geven dan de competenties zoals landelijk ontwikkeld voor de ontwerpopleidingen. Uiteindelijk resulteerde de bezinning in drie centrale competenties: Poëzie (Poetics), Meesterschap (Mastery) en Weerklank (Resonance). Het Editorial Team verwoordde die competenties in voor studenten duidelijke taal, die voor elke ontwerpafdeling richting geeft aan duidelijkere formuleringen van beoordelingscriteria. De verdere uitwerking vindt plaats tijdens het eerste semester van 2017 en maakt deel uit van de onderwijsverandering van de Bachelor.

Naast de ontwikkeling van nieuw geformuleerde competenties waren de inspanningen van het Editorial Team gericht op de integratie van ondersteunende vakken binnen de ontwerpafdelingen en de invulling van basis-, vak- en specialistisch skills- en theorieonderwijs gedurende de verschillende leerjaren en daarmee op het creëren van inhoudelijke samenhang in het curriculum.

3.4 Ontwikkeling nieuw toets plan

Parallel aan en afgestemd op de inspanningen van het Editorial Team ontwikkelde het Beleidsbureau een eerste concept voor een toets plan. Daarin verantwoordt de academie het totale proces van beoordelingen en de instrumenten die zij daarbij hanteert. Een belangrijk motief voor het ontwikkelen van het toetsplan is de wens om de beoordelingen binnen de academie op elkaar af te stemmen en zoveel mogelijk te uniformeren met respect voor de specifieke contexten en benaderingen van de verschillende ontwerpafdelingen. De drie genoemde competenties zijn daarbij vanzelfsprekend leidend. De van daaruit meer algemeen geformuleerde criteria vormen de basis voor nadere specificaties binnen elke ontwerpafdeling.

3.5 Minors

In september 2016 bood Design Academy Eindhoven elke 3e jaars student de keus uit zeven minors gedurende een volledig semester. Elke minor kende een focus op een thema of een materiaal en ontleende diepgang aan de combinatie van theorie en contextualisering, de inzet van verdiepende design skills en de reflectie over ontwerpmethodes, -benaderingen en – attitudes bij het ontwikkelen van concepten en de vertaling ervan naar vorm, materiaal en realisatie.

Elke minor werd ontwikkeld en verzorgd door een team van drie docenten: een docent met een sterke theoretische achtergrond, een erkende ontwerper en een deskundige crafts docent. Het is juist deze samenwerking die uitdrukkelijk doel (en middel) is van de voorgestane onderwijsvernieuwing. Studenten ervaren immers meer urgentie, relevantie en samenhang als hoofddocenten en docenten van ontwerpafdelingen en docenten die de ondersteunende vakken verzorgen samen een programma ontwerpen en uitvoeren.

Elke minor schonk aandacht aan digitale/virtuele en analoge/fysieke ontwikkelingen in zijn specifieke thema of materiaal. Alle minors kenden een sterke nadruk op 'storytelling'. Verder schonk elke minor aandacht aan de circular society. De materiaal minors schonken specifieke aandacht aan levende materialen als bron van inspiratie. Tot slot kende elke minor een (inter)national fieldtrip.

Studenten konden kiezen uit de volgende minors:

1. CERAMIC PROPERTIES & POTENTIALS

Unravelling material potentials

2. TEXTILES & TISSUES

Exploring textile layers

3. CITY CIRCLES

Unlocking city perspectives

4. HACKING INTERACTIONS

Tinkering high & low tech

5. RADICAL ECOLOGIES

Designing critical social lenses

6. CHOREOGRAFING NARRATIVES

Performing personal stories

7. REBOOT!

Sequencing colour, form and image

Wednesday course: 'dialogue program'

Dit verplichte onderdeel van de minors bestond uit twee delen. Voor de toelichting citeren we uit de informatie die studenten vooraf kregen:

On Wednesdays we offer a course, which is (a mandatory) part of the minor programme. This course consists of two parts:

Positioning (morning programme)

This concerns on the one hand personal positioning by creating a portfolio as well as reflecting on the position of design and designers in our current society. What is the role of the designer in a rapidly changing society; what is the value of the designed products and services and who is the audience? How can designers add value on a personal and on a societal level? How can designers create fitting business models?

Humanities (afternoon programme)

Next to these practice related questions, you will also look at the relation between design and the humanities, approaching design in a more philosophical way, for instance questioning responsibilities of designers. If we aim to infiltrate with our designs in the societal issues; what skills do we need and what are the responsibilities of the designer? What is the role of design in our technology driven society? What are the worldview and the view on us human beings behind certain expressions, technologies, ways of thinking, and design approaches?

3.6 Coaches en guides

Anders dan andere opleidingen richt DAE zich niet op afzonderlijke ontwerpdisciplines, zoals bijvoorbeeld grafisch ontwerp, fotografie of productdesign, maar benadert zij het domein 'design' als geheel. De afstudeerrichtingen onderscheiden zich door een verschil in perspectief op dit domein. Dit betekent dat wij onze studenten voorbereiden op een vaak nog te ontwikkelen hybride beroepspraktijk, die bijdraagt aan de ontwikkeling van het domein en het vak zelf. Dat betekent dat we onze studenten niet opleiden voor een bepaald beroep of één designdiscipline. Hun persoonlijke profiel en professionele ambities vormen een belangrijke leidraad voor de weg die ze door hun opleiding afleggen. Die leerweg komt tot stand door weloverwogen keuzes die voortkomen uit hun persoonlijke kwaliteiten, fascinaties en nagestreefde profiel afgezet tegen het onderwijsaanbod van de academie. Dat keuzeproces verdient in onze optiek ondersteuning door designprofessionals die het vakgebied overzien, die geen belang hebben bij de keuze van de student anders dan die, die voor de betrokken student een optimale combinatie vormt tussen (het ontdekken van) de eigen ambitie van de student en een haalbare en reële professionele profilering.

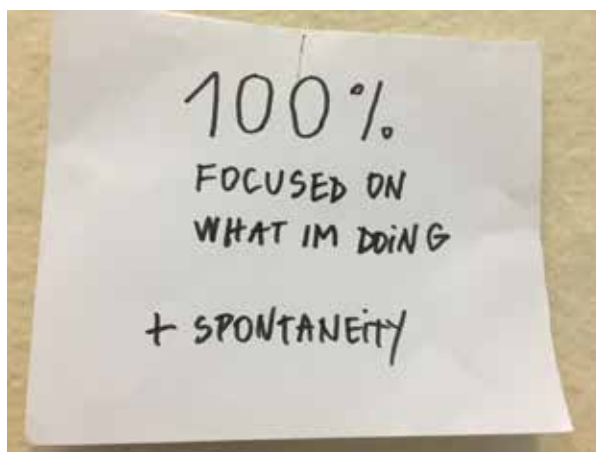
Designers die zo'n rol ambiëren noemen we in het eerste jaar 'coaches' en in de hogere jaren 'guides'. Zulke professionals begeleiden studenten in het ontdekken van hun professionele voorkeuren en ambities, en bijgevolg bij de keuze voor een daarbij passende leerweg. Te beginnen na het eerste jaar, hun keuze voor een afstudeerrichting, maar daarna ook onder meer voor de keuze voor een minor, een relevante stage, en een afstudeerproject in samenhang een hun 'narrative' en hun 'profile' als designer. Coaches en guides houden zich verre van de vakinhoudelijke ontwikkeling van de student (dat is immers de taak van de docent) en beoordelen bijgevolg geen werk. Maar als sparringpartner zetten ze hun eigen professionaliteit in voor de professionele ontwikkeling van de student. Ze dagen studenten uit tot reflectie over hun talenten, over hun professionele ambities en de consequenties daarvan voor keuzes voor bepaalde studieonderdelen, voor specialisaties binnen of buiten de academie, voor het bestuderen van bepaalde literatuur of voor het leren van specifieke 'skills'. Ze leren de student omgaan met het maken van keuzes, uitgaande van groeiend vertrouwen in zichzelf en de eigen talenten door voortschrijdend inzicht in hun talenten, eigen fascinaties en urgenties. Dat alles gericht op de vraag: 'hoe wil en kan ik als ontwerper van betekenis zijn voor anderen, voor de wereld?'

3.7 Organisatie: Educational Desk

Als een van de eerste zelfsturende teams is de Educational Desk in 2016 verder gegroeid naar een soepel werkend team van 7 pro-actieve, zelfstandig functionerende, samenwerkende professionals met duidelijke taken. Het team verzorgt de organisatie van de totale cyclus van het onderwijs. Zo verzorgde het team de nieuwe opzet van herkansingen door middel van de hantering van de zogenaamde Special Focus. Naar de studenten werd de Special Focus als volgt gecommuniceerd:

The aim of our education is professional and personal growth and development of every individual student towards becoming a starting professional designer. We measure this development by a student's achievement in obtaining certain competences. If a student does not obtain a certain competence fully this does not mean he/she cannot proceed to the next trimester in the 2nd year or to the minor in the 3rd year. It means that, during the next period, the student needs to focus on that special aspect of his/her studies; thus a Special Focus. In most cases a student is perfectly capable to obtain the required competence by continuing his/her studies and while doing so give extra attention to his/her Special Focus. Teachers support this process.

Naast mentoraat en decanaat bestaat de dienstverlening aan het onderwijs uit organisatie en planning van het onderwijs, exchange en stage, toelating en werving, aanspraakpunt voor de propedeusedocenten, machinale, digitale werkplaatsen en de Student Council. De programmanagers voor de Bachelor en de Master zijn verantwoordelijk zijn voor ontwikkelingen op langere termijn, de budgettering, urenverdelingen en begrotingen. De International Desk is verantwoordelijk voor de inhoudelijke kant van exchange, stages en internationalisering.

Coaching

3.8 Werving

De academie wil het aandeel havo/vwo studenten in onze populatie studenten vergroten.

Op woensdag 3 februari 2016 namen daarom 90 Nederlandse havo-5/vwo-6 scholieren deel aan de speciaal voor hen georganiseerde Belevingsdag. Zo wilden we de drempel van onze opleiding vooral voor deze categorie scholieren verlagen, hen de kans te geven de sfeer te proeven, samen opdrachten te maken en onze manier van werken te ervaren. Vooral om te ontdekken of we zo een betere match tussen hun persoonlijke interesses en talenten en de cultuur en aanpak van de academie tot stand kunnen brengen.

Drie teams van twee docenten verzorgden uitdagende workshops. De scholieren konden kiezen voor één workshop in de ochtend en één workshop in de middag. Tijdens de hele dag waren propedeuse studenten aanwezig, die hun werk lieten zien en vertelden over hun ervaringen. Aan het einde van de dag kregen de scholieren alle gelegenheid voor het stellen van vragen, die zich vooral richtten op voorwaarden voor de toelating en voor het portfolio dat ze daarbij moeten overleggen.

De tweede belevingsdag, de zogenaamde 'Experience day' vond plaats op 16 november en was toegankelijk voor iedereen uit binnen- en buitenland die interesse had en overwoog om toelating te doen. Een kleine 100 deelnemers meldde zich aan. De opzet van de dag kwam verder overeen met 3 februari. Deelnemers reageerden positief en gaven aan een duidelijker beeld te hebben gekregen van de studie aan Design Academy Eindhoven. De academie is bezig het aandeel van de studenten met vwo/havo-achtergrond van de afgelopen jaren op een rij te zetten en te zien welke invloed de belevingsdagen daarop hebben gehad.

3.9 Selectie en toelating

De aanmeldingsdeadline voor de Bachelor Toelatingen was 25 januari 2016, de teller stond op dat moment op 570 aanmeldingen.

Alle kandidaten die zich aanmeldden, kregen een uitnodiging voor selectiegesprekken die plaatsvonden in de week van 29 februari – 4 maart. Elke dag waren er vier toelatingscommissies aanwezig bestaande uit twee ervaren docenten die per commissie in de ochtend zowel als in de middag ongeveer 10 a 12 kandidaten ontmoetten.

De kandidaten presenteerden zichzelf en hun werk aan hun toelatingscommissie en ook aan hun medekandidaten; ze werden uitgenodigd om op elkaar(s werk) te reageren. Deze opzet met ruimte voor onderlinge interactie lijkt enigszins op een lessituatie, het draagt bij aan een positieve sfeer en helpt daarmee stress te beperken. Bovendien geeft het de commissie de gelegenheid om kandidaten langer in actie te zien, te observeren hoe zij zich gedurende de ochtend/middag profileren.

Kandidaten geven aan deze opzet zeer te waarderen, zelfs kandidaten die worden afgewezen laten weten een leerzame dag te hebben beleefd.

Na selectie werden 140 nieuwe propedeuse studenten aangenomen.

3.10 Propedeuse Symposium

Aan het einde van het propedeuse jaar kiezen studenten voor een van de acht ontwerpafdelingen:

Man and Activity, Man and Communication, FoodNonFood, Man and Identity, Man and Leisure, Man and Mobility, PublicPrivate en Man and Well-Being.

Die keuze vergt gedegen voorbereiding. De studenten worden hierin begeleid door hun propedeuse coaches die het keuze-proces regelmatig met hen bespreken, door hen te bevragen maar ook te informeren over de verschillende mogelijkheden die er zijn om zich een beeld te vormen van de ontwerpafdelingen. Belangrijk is bijvoorbeeld de opdracht die de propedeuse studenten krijgen om de Graduation Show te bezoeken en daarbij afstudeerders te interviewen. Om hen nog verder in deze keuze te ondersteunen organiseren we jaarlijks het Propedeuse Symposium.

Als voorbereiding op het Propedeuse Symposium kregen de studenten een opdracht, waarbij ze een role model moesten kiezen en bedenken bij welke ontwerpafdeling deze persoon op zijn/haar plaats geweest zou zijn. Hun bevindingen hadden ze op A3's weergegeven, die ze tijdens het Symposium presenteerden.

Het Propedeuse Symposium van 2016 vond plaats op 30 en 31 maart; vier ontwerpafdelingen waren aanwezig op woensdag, de andere vier op donderdag. Hoofden gaven een korte introductie over hun afdeling, waarna er vooral tijd was voor persoonlijke ontmoetingen met huidige bovenbouw studenten en alumni die hun werk presenteerden.

Na afloop van de tweede Symposiumdag werd de studenten gevraagd een voorlopige voorkeur voor één van de ontwerpafdelingen aan te geven.

De veranderde opzet ten opzichte van 2015 bleek zeer succesvol!

In het laatste trimester schreven de propedeuse studenten weer een motivatie waarbij ze in 400-500 woorden uitdrukten waarom ze verwachtten bij een bepaalde ontwerpafdeling het beste op hun plek te zijn. Dit verhaal ondersteunden zij door een visuele A3 presentatie van hun propedeuse werken, hun persoonlijke kennis en kunde waarmee ze hun keuze rechtvaardigden.

Tijdens de zogenaamde Plaatsingsvergadering (op 31 mei) werden deze A3 motivaties/presentaties, geordend op eerste voorkeur, voorgelegd aan de ontwerpafdelingen. Aan de hand van deze informatie en in nauw overleg met de propedeuse coaches, maakten de coördinatoren van de ontwerpafdelingen de uiteindelijke keuze in welke afdeling studenten werden geplaatst.

Propedeuse Symposium, Design Academy Eindhoven
Jaar: 2016

work shops

Yi-Fei Chen – Tear Gun

Hoofdstuk 4

Master

4.1 Algemeen

De Masteropleiding van Design Academy Eindhoven bestaat sinds 2014 uit vier afdelingen (uitstroomprofielen), te weten Contextual Design, Social Design, Information Design en Design Curating and Writing. Binnen elke afdeling fungeert de groep studenten, tutors, design experts en gastsprekers als een permanente 'denktank', waarbij het gaat om een dynamische dialoog, die resulteert in interacties tussen verschillende culturen, ² nieuwe concepten en experimenten die bijdragen aan het professionele designveld en – discours. Jaarlijks krijgt die dialoog een externe stimulans door samenwerking met externe opdrachtgevers en/of partners.

Het ontwikkelingsplan voor de Master uit 2014 beoogde de realisatie van een aantal structurele aanpassingen en verbeteringen voor de periode van 5 jaar. In 2016 was de beurt aan de herstructurering van het onderwijsbureau van de Master, de werving- en selectieprocedures voor nieuwe studenten, de examinering en beoordelingen van studieresultaten, internationale relaties met verwante Master in het buitenland, samenwerking met externe partners en de groei van de Master.

4.2 Professionalisering organisatie

In 2016 stond de professionalisering van de organisatorische ondersteuning van de masterafdelingen op de agenda. Vanaf de start van het studiejaar 2015-2016 kreeg elke Masterpecialisatie bij wijze van pilot een eigen coördinator, onder meer verantwoordelijk voor het budgetbeheer van de eigen afdeling, en belast met de organisatie van jaarlijkse projecten en de inzet van gastdocenten binnen de Master.

De OR stelde als voorwaarde voor de pilot een degelijke evaluatie. Met aandacht voor vragen als is de taakverdeling tussen coördinator en overige functies binnen de Master helder en voor iedereen duidelijk? Correspondeert de taakomvang met de beoogde werkzaamheden?

In mei 2016 heeft de NQA deze evaluatie uitgevoerd. Mede op basis van hun aanbevelingen kent elke afdeling sinds september 2016 een eigen coördinator, overigens tot volle tevredenheid van de studenten.

4.3 Werving en groei

Een van de ambities uit het ontwikkelplan van 2014 was een aantal van 140 studenten in het studiejaar 2016-2017. Vanaf november 2015 zette Design Academy Eindhoven in op een actieve wervingscampagne. Het aantal aanmeldingen steeg, zowel kwantitatief als kwalitatief. Tijdens de Salone del Mobile konden potentiële studenten deelnemen aan de zogenaamde Fast Lane Selection. Op die manier konden ze toelating doen zonder dat ze alle documenten hoefden in te sturen. Het was een succesvolle keuze voor Contextual Design, Social Design en Design Curating and Writing. Omdat Salone di Mobile geen platform is voor grafisch 2D werk en digitaal werk had Information Design echter minder baat bij deze vorm van selectie.

Tijdens de algemene open dag van de academie bleek de belangstelling voor de Master groot. Steeds meer aspirant studenten zijn bereid vaak lange reizen te maken voor de kennismaking. We bieden ze tijdens die dagen mogelijkheden om in gesprek te gaan met hoofden, tutors en coördinatoren.

Tijdens de Graduation Show wisten veel aspirant studenten de weg naar de Information Desk te vinden, waarbij huidige studenten hen te woord stonden. Juist het directe contact met hen bleek in een grote behoefte te voorzien.

Voor de werving blijken alumni belangrijke pleitbezorgers. In 2016 vroegen we hen samen met huidige studenten aspirant-studenten aan te dragen, een strategie die in veel gevallen vruchten afwierp. Uiteindelijk hebben de intensievere wervingscampagnes geresulteerd in de volgende cijfers:

Aantal ingeschreven Mastertudenten

Studiejaar	Totaal	Information Design	Contextual Design	Social Design	Design Curating and Writing
2015-2016	108	29	37	33	9
2016-2017	128	27	42	48	11

² De groep Mastertudenten bestaat voor ruim 95% uit buitenlandse studenten met meer dan zestig nationaliteiten

Master department
Design Academy Eindhoven

4.4 Master departments

Contextual Design

Artistiek talent, nieuwsgierigheid, intuïtie voor de Zeitgeist, een onderzoekende houding, en de moed om conventies te negeren. Dat is hoe Contextual Design de 'author designer' beschrijft. Het is die categorie ontwerpers die ze willen opleiden. Omdat de nadruk in het eerste jaar ligt op de ontwikkeling van verbeelding en het verkennen van het persoonlijke profiel van de student krijgen de studenten les van docenten van diverse pluimage: relatief veel kunstenaars, een architect, theoretici, een grafisch ontwerper, ontwerpers.

Social Design

'There is no such thing as social design' Als ontwerper ben je verplicht om te werken met het sociale aspect van je ontwerpen. Social Design daagt studenten uit om zichzelf constant af te vragen: waarom doe ik design, wat is de invloed van mijn ontwerpen, wie zullen mijn ontwerpen aanspreken, en wat bereik ik nu eigenlijk met mijn werk als designer? Het is deze kritische houding die de specialisatie Social Design typeert. Haar onderzoeksprogramma ontwikkelt nieuwe modellen, strategieën en producten die een beslissende rol kunnen spelen in de ontwikkeling en de transformatie van de maatschappij.

Information Design

Elke nieuwe technologie verandert de aard van design. Digitale technologie heeft de rol van grafisch ontwerpers fundamenteel gewijzigd. Het is nodig een nieuwe balans te vinden tussen degenen die informatie publiceren en degenen die die informatie bestuderen. Het ontwerpen van nieuws en van kennis zijn daarom essentiële thema's in het programma van Information Design. Ze is op zoek naar nieuwe ideeën, methoden en persoonlijkheden om data in kaart te brengen die onze individuele en collectieve patronen van gedrag, transacties en gedachten beschrijven en ze in hun essentie te vertalen.

Design Curating and Writing

'If design is all around us, shaping our daily lives in both visible and invisible ways, then design writers and curators should be acutely aware of that influence.'

Deze specialisatie gebruikt design als een lens om naar de wereld te kijken. Het leert studenten kritische vaardigheden nodig om te reflecteren over de talrijke rollen die design tegenwoordig speelt. Terwijl ze tegelijkertijd conventionele percepties op wat design is aanvecht en uitdaagt.

Bijzonder is dat het Van Abbemuseum een lesdag per week voor haar rekening neemt. Tijdens die lessen raken studenten vertrouwd met tentoonstellingsbeleid, de vormgeving van tentoonstellingen en de daarbij behorende conceptontwikkeling.

4.5 Hoogtepunten

Voor het eerst is in 2016 een thesis van een van de graduates gepubliceerd. Het ging om Jing He, graduate van Contextual Design. In een prachtig ontworpen publicatie werd een edit van haar graduation thesis gepresenteerd tijdens de Graduation Show van 2016. Deze publicatie was de eerste in een nieuwe reeks publicaties van de academie genaamd 'The Academy Collection'.

De publicatie begeleidde haar designproject dat veelvuldig werd besproken in diverse media en is getoond in vooraanstaande instituten, waaronder het Frans Hals Museum in Haarlem en Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam (gepland voor najaar 2017). De publicatie kan als diepgravend onderzoek ook autonoom fungeren, los van het designproject, en draagt daarmee bij aan de sterkere profilering van de Master in het huidige internationale design discours.

Yi-Fei Chen, graduate van Social Design met de tear-gun werd opgepikt in de pers, het toont het gevecht dat internationale studenten kunnen hebben met het cultuurverschil en manier van doceren op DAE. De tear gun is een visuele metafoor voor de moeilijkheid die de student had om haar docent tegen te spreken en te bespreken wat haar bewoog. De tear gun schiet een bevroren traan af tijdens haar afstuderen nam Yi-Fei de gelegenheid waar om dit ook echt te doen, en wel richting haar hoofddocent Jan Boelen.

Alumnus Alice Wong (graduation 2015) won op het Nederlands Filmfestival voor haar afstudeerfilm RECONSTRUCTING REALITY De Dioraphte Award. De prijs bestaat uit een bedrag van € 5.000,- beschikbaar gesteld door Stichting Dioraphte: een privaat fonds dat kunst en cultuur breed ondersteunt om onder andere filmtalent te helpen een zo groot mogelijk publiek te inspireren.

4.6 Feedback van studenten

Sinds 2014 laten studenten zich in feedbacksessies per department horen over hun ervaringen met en constructieve verbetervoorstellen voor het onderwijs. Een á twee keer per jaar gaan twee studenten uit elk leerjaar in gesprek met het hoofd, de programmamanager van de Master, de coördinator en een docent van elk jaar. Een paar sprekende voorbeelden van de feedbacksessies gehouden in 2016:

- Studenten misten een overzicht van het programma voor het jaar. Per afdeling schreven de hoofden in samenwerking met hun docenten een globaal jaarprogramma, inclusief thema's en deliverables. Het jaarprogramma biedt studenten houvast en inzicht.
- Studenten hadden behoefte aan (meer) skilled-based workshops. De hoofden van Contextual Design, Social Design en Information Design hebben dit actief opgepakt: in ieder studiejaar krijgen studenten nu skilled-based workshops.
- Studenten wilden meer duidelijkheid over de manier waarop er binnen de verschillende specialisaties beoordelen. Inmiddels krijgen studenten informatie voor de finals over wat er van hen verwacht wordt en op welke manier de beoordeling in zijn werk gaat. Daarmee is de transparantie van de beoordelingen sterk verbeterd.

We proberen studenten steeds meer te betrekken bij verschillende onderdelen van de organisatie, zodat zij beter op de hoogte zijn van het reilen en zeilen. Zo weten ze ook sneller de weg weten te vinden binnen de academie als zij vragen hebben.

De Mastertudenten participeren met een delegatie ook actief in de academie-brede Student Council, die eens per zes weken aan tafel zit bij de Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie (CvB).

4.7 Projecten

De Master van Design Academy Eindhoven werken jaarlijks met actuele thema's die ze in het derde trimester van het eerste studiejaar in het onderwijs aan de orde komen. Deze thema's worden ingebracht via externe partners/opdrachtgevers met wie we samenwerken. Of de thema's ontstaan vanuit een (maatschappelijke) urgentie die ze waarnemen en waarvoor ze partijen en partners zoeken voor samenwerking. Voor het studiejaar 2015-2016 werd er samengewerkt met het Zuiderzeemuseum. In 2017 zullen een aantal van de daaruit voortgekomen projecten verder worden uitgewerkt tot een film die zal worden getoond in het museum in Enkhuizen.

Een van de hoofden typeert het belang van projecten aldus: *'In the projects, students from all four Master departments form cross-departmental, collaborative teams to work on a commission.*

As Master, we don't aim to answer a question or a need of a commissioner as such, but rather we aim to respond to a certain context that we research and question with our tools as designers. This context is investigated by observing, mapping, scripting, drawing and prototyping, and translated into scenarios, systems, services or products.'

Chan Chiao Chun – The Dependent Objects

Jing He - Tulip Pyramid

Design Research

Graduation Show, Design Academy Eindhoven

Jaar: 2016

Hoofdstuk 5

Onderzoek en Lectoraten: 'Research as Thinking Through Making'

5.1 Inleiding

De hervalidatie en de aanscherping van het onderzoeksprofiel in 2015 betekende in alle opzichten een stimulans voor de verdere professionalisering en versterking van de onderzoeksactiviteiten van de academie. De komst van de nieuwe directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie (lid CvB), eind 2015, betekende de start van een regelmatig inhoudelijk, open en constructief overleg over het onderzoeksbeleid van de academie en de implicaties daarvan voor de lectoraten, de Kenniskring en het onderzoek binnen de Bachelor en de Master in het algemeen. De resultaten zijn er dan ook naar: in 2016 ontwikkelt de Kenniskring verder en verdiept deze zich in manieren om zichtbaar te maken wat onderzoek aan Design Academy Eindhoven betekent. De podcasts tijdens de Graduation Show zijn daarvan een sprekend voorbeeld: graduates zelf vertellen over hun eindexamenproject en de manier waarop het onderzoek een rol speelde in de wijze waarop hun project zich ontwikkelde tot het uiteindelijke eindresultaat.

De lectoraten hebben succes geboekt met de toekenning van twee (van de negen!) Research through Design-projecten door NWO/SIA: My Futures met Renée Scheepers en Alissa van Asseldonk (o.l.v. lector Strategic Creativity Bas Raijmakers en in samenwerking met TUDelft) en het Mycelium Project met Maurizio Montalti (o.l.v. lector Places and Traces David Hamers en in samenwerking met Universiteit Utrecht en TUDelft). Het TRADERS-project, een EU Marie Curie samenwerkingsproject, heeft in 2016 zijn closing conference gehad en kan terugkijken op een succesvolle samenwerking in onderzoek. Er wordt bovendien hard gewerkt aan het grote TRADERS boek, dat medio 2017 zal verschijnen.

5.2 Onderzoek en lectoraten

Onderzoek binnen Design Academy Eindhoven

De kenmerkende onderzoeksmethode voor Design Academy Eindhoven, of het nu gaat om de lectoraten of het onderzoek zoals dat plaatsvindt binnen de Bachelor- en Masterafdelingen, typeren we als '*Thinking through making*'.

'*Thinking*' omvat verzamelen, documenteren, in kaart brengen, analyseren, reflecteren, vertalen, synthetiseren en concluderen. Denken vertaalt zich niet alleen in teksten, maar ook in alles wat ontwerpers en studenten als ontwerpers in spé maken.

'*Making*' richt zich op het maken van objecten, middelen, het organiseren van activiteiten, storytelling, presentaties, tentoonstellingen, performances en het ontwerpen van systemen en ervaringen. Al deze zaken zijn middelen om kennis te ontwikkelen en te delen anders dan door tekst alleen.

'*Thinking through making*' is een proces waarin maken, intuïtie, reflectie en denken elkaar in hoog tempo afwisselen. Het maken vindt soms intuïtief plaats en kan dan werken als een katalysator voor het ontwikkelen van kennis en inzicht, mits begeleid door reflectie en documentatie. Zo gaan creatie en reflectie hand in hand, zowel in onderwijs als onderzoek. De lectoraten en de Kenniskring werken aan het expliciteren van dit iteratieve proces en de daarmee samenhangende *tacit knowledge*.

Naast het leiden van onderzoeksprojecten zijn beide lectoraten gericht op de verdere ontwikkeling van het design research in het algemeen, zowel binnen de academie als daarbuiten. In die hoedanigheid is hun rol in het onderwijs substantieel. Onder leiding van de lectoren leren studenten zowel onderzoekvaardigheden om zo hun ontwerpproces te verbeteren ('*research for design*') als het hanteren van hun ontwerpvaardigheden in onderzoeksprojecten ('*research through design*').

Lectoraten

Design Academy kent twee lectoraten:

- Het lectoraat 'Strategic Creativity' onder leiding van lector dr. Bas Raijmakers. Dit lectoraat maakte tot in juni 2015 deel uit van het CRISP-programma .⁵
- Het lectoraat 'Places and Traces' onder leiding van dr. David Hamers, dat onder meer deelneemt aan het TRADERS-programma en het project Mycelium-based materials for product design.

⁵ Creative Industry Research Programme, 2011-2015

Een meer uitgebreide beschrijving van beide lectoraten en hun activiteiten en resultaten vindt u hieronder. Beide lectoraten kennen een uitgebreid netwerk bestaande uit kunst- en ontwerp- en design research opleidingen, wetenschappelijke en gerenommeerde onderzoeksinstituten, overheidsorganen, private ondernemingen en sociaal-maatschappelijke organisaties.

5.3 Lectoraat Strategic Creativity

Het lectoraat verkent hoe ontwerpers met een DAE-achtergrond academische kennis kunnen creëren, kennis die een strategische rol kan spelen bij het versterken van maatschappij en economie in het algemeen en in 'service innovation' in het bijzonder. Daarnaast onderzoekt ze hoe het designonderwijs in kan spelen op deze rol voor designers.

Onder leiding van lector dr. Bas Raijmakers en associate lector drs. Danielle Arets werken Research Associates aan die opdracht. Research Associates zijn DAE-alumni die als onderzoeker in parttime dienst zijn van de academie.

In juni 2016 startte het lectoraat Strategic Creativity een nieuw extern gefinancierd onderzoeksproject My Futures, onderdeel van het landelijke Research Through Design Programme in samenwerking met TU Delft, en negen commerciële en maatschappelijke partners. "In het project MyFutures vragen we ons af hoe mensen hun eigen toekomst beter kunnen ontwerpen. Dat is nodig omdat de overheid van ons vraagt om in een participatiemaatschappij de ondersteuning die we nodig hebben, zelf te organiseren. Het is precies zo'n rol die het lectoraat Strategic Creativity wil spelen in het debat over de rol en betekenis van design", aldus lector Bas Raijmakers.

Het onderzoekstraject 'Stroompunt' uitgevoerd door twee Research Associates, in samenwerking met waterschap De Dommel en het Eindhovense Woonbedrijf, onder begeleiding van lector Bas Raijmakers, richtte zich op het ontwerpen van strategische gedragsinterventies. De resultaten maken duidelijk op welke manier de gemeente bewoners van de wijk Geestenberg kan stimuleren tot meer bewust en zuinig gebruik van water en energie. Zie www.projectstroompunt.nl

Onder de titel Crafting Narratives and Making Conversations deed Associate lector Danielle Arets, samen met studenten, in samenwerking met VPRO Lab en Setup onderzoek naar manieren waarop ontwerpers vorm kunnen geven aan het debat. "Dat gebeurde in het kader van mijn promotie- onderzoek naar de rol die ontwerpers kunnen spelen in het vormgeven aan publieke gesprekken en het maatschappelijk debat. Het gaat mij om de manier waarop ontwerpers die debatten kunnen voeren en van een soort van katalysator kunnen voorzien. Uiteindelijk hebben we de resultaten kunnen presenteren op de Campus Party, de grootste media/technologiebeurs van in Europa, gehouden in mei 2016 in de Jaarbeurs in Utrecht. Een prachtig resultaat!"

Het lectoraat was betrokken bij de Design Research Conferentie in Brighton, waar Bas Raijmakers en Danielle Arets een workshop verzorgden onder de titel: 'Adversarial Design Approach to Politics'.

Research Associates organiseerden samen met de lector en de associate lector diverse zogenaamde Design Research Spaces, intensieve kortlopende onderwijs-onderzoekperiodes waarin 12 tot 15 studenten onder leiding van gastdocenten uit diverse ontwerpafdelingen onderzoek doen en al werkend kennis maken met verschillende design research methodes. Een van de Design Research Spaces werd specifiek voor de ontwerpafdeling PublicPrivate georganiseerd.

5.4 Lectoraat 'Places and Traces'

"Ik vond het tijd voor bezinning op de koers van het voormalig lectoraat 'City and Countryside'. Naast het onderzoek naar fysiek-ruimtelijk ontwerp dat we daarbinnen deden, wilde ik meer aandacht voor de ecologische, sociale, duurzame en technologische kanten van onze dagelijkse leefomgeving. Vandaar de nieuwe naam voor het lectoraat: 'Places and Traces'." Aan het woord is lector dr. David Hamers. In zijn ogen staat nieuwe naam voor een benadering die meer recht doet aan de rol van design in het doorgronden en transformeren van publieke en collectieve ruimtes waarbinnen stromen van mensen, informatie en materialen zich een weg zoeken. Daarbij gaat het om nieuwe representaties van ruimtes, plaatsen en verbindingen, bijvoorbeeld door middel van verbeelding, scenario's, narraties en kaarten. Maar ook om vernieuwende weergaven van individuele en collectieve identiteiten van mensen. 'Places and Traces' richt zich aldus op de ontwikkeling van innovatieve stedelijke ontwerp concepten, - methoden en materialisaties. (Zie Bijlage I, Activiteiten en publicaties David Hamers, lector 'Places and Traces')

Het lectoraat kent een interdisciplinaire benadering. Het onderzoek vindt plaats op het snijvlak van ontwerp voor de publieke ruimte, landschapsontwerp, architectuur, ruimtelijke planning, transport studies, sociale geografie, stadssociologie, etnografie, kritische cartografie, urban studies, cultural studies, mediastudies en science- en technology studies.

Project TRADERS

Het lectoraat 'Places and Traces' is partner in the research program TRADERS ⁶. Het lectoraat werkt daarin samen met LUCA School of Arts (België), University of Gothenburg (Zweden), The Royal College of Art (Verenigd Koninkrijk), Chalmers University of Technology (Zweden) en Katholieke Universiteit Leuven (België).

Naast deze onderwijs- en onderzoekinstellingen zijn de volgende publieke en private partijen verbonden aan het programma: STBY (Nederland), Z33 (België), KOMPAN (Zweden), Commonplace Digital Ltd (Verenigd Koninkrijk) en de gemeente Gothenburg (Zweden).

Binnen Design Academy Eindhoven werkte research associate Naomi Bueno de Mesquita, onder supervisie van lector David Hamers, aan een design research-benadering die we '*multiple performative mapping*' noemen.

"Design Academy Eindhoven kent een lange traditie van 'mapping', in het bijzonder binnen de ontwerpafdeling Public/Private. Een traditie die je overigens ook terugvindt binnen veel kunst- en designopleidingen. De nadruk heeft in beide gevallen altijd gelegen op analoge kaarttechnieken. Met mijn onderzoek richt ik me op het introduceren van een relatief nieuwe participatieve methode binnen het kunst- en designonderzoek door de inzet van en onderzoek naar digitale 'mapping tools' en -technologieën. Sinds de digitalisering van kaarten en de publieke beschikbaarheid hebben mensen bijgedragen aan interessante nieuwe ingangen tot de publieke ruimte en aanverwante zaken. Het is mijn overtuiging dat kunst- en designstudenten onvoldoende op de hoogte zijn van deze ontwikkelingen en de mogelijkheden die die tools bieden om allerlei mensen te betrekken bij hun praktijkgericht onderzoek. Aldus Naomi.

⁶ 'Training Art and Design Researchers in Participation for Public Space; an EU-funded FP7/Marie Curie/Multi ITN project, 2014-2017

Na in 2015 te zijn toegelaten tot het PhD-programma van de Katholieke Universiteit Leuven, heeft Naomi in 2016 de reeks mapping-experimenten die zij uitvoert als onderdeel van haar PhD-onderzoek verder uitgebreid. Haar bijdrage aan het onderwijs bestaat uit workshops voor propedeuse studenten en voor studenten van de afdeling PublicPrivate. "Maar ik denk dat mijn onderzoeksmethode voor een veel groter design-research publiek van belang is!"

Voor een overzicht van haar activiteiten zie bijlage II.

Tijdens de Dutch Design Week 2016 cureerde TRADERS een tentoonstelling als onderdeel van DAE's Gradation Show. Een citaat uit de toelichting: 'The TRADERS project looks at the ways art and design researchers can 'trade' or exchange with multiple participants and disciplines in public space projects. Public space, according to Hannah Arendt, is a space of plurality, where humans reveal and communicate their uniqueness, and from which we understand the 'other' and instigate acts of cooperation. It is a crucial site for the development and sustaining of democracy. Today, however, public space is increasingly designed and policed for a narrowing series of activities to be enjoyed by a small margin of society. Design has dirtied its hands in both ends of the spectrum—as a coercive force determining how we use the space and as a critical medium for enlarging and challenging exclusionary agendas.'

De tentoonstelling daagde de bezoekers uit deel te nemen aan het onderzoek van de publieke ruimte aan de hand van 6 projecten. De centrale vraag daarbij was: 'Can design reclaim our 'public' and 'space' or will it continue to serve the interests of the few?'

Project Mycelium-based materials for product design

Maurizio Montali startte in 2016 zijn onderzoek naar Mycelium-based materials for product design, een tweejarig traject in samenwerking met de universiteit Utrecht en de TU Delft, dat het gebruik van mycelium onderzoekt bij het zoeken naar materialen die geen 'environmental footprint' achterlaten.

5.5 Lectoraten en Kenniskring

Beide lectoren David Hamers en Bas Raijmakers werken samen als voorzitters van de Kenniskring.

Dit overleg bestaat uit de beide lectoren, de associate-lector, een hoofd van de Bachelor en van de Master, een vertegenwoordiger vanuit het Editorial Team en een medewerker vanuit het Beleidsbureau belast met de portefeuille Onderzoek. De Kenniskring vormt een belangrijke groep experts waar het gaat om het bewaken van de kwaliteit van het onderzoek aan de academie. In algemene zin is ze gericht op het stimuleren van de academiebrede dialoog, discussie en uitwisseling over designonderzoek en –theorie en het komen tot een meer gedragen, samenhangende en gezamenlijke visie op de rol van onderzoek, reflectie en theorie, zowel binnen de Bachelor als met oog op de aansluiting met de Master. Daarnaast geeft ze mede richting aan toekomstig onderzoek aan Design Academy Eindhoven.

Vanaf het begin streefde de Kenniskring naar concrete producten die bijdragen aan het discours over onderzoek binnen de academie en het zichtbaar maken van concrete resultaten die verdere invulling geven aan een gedragen onderzoeksprofiel van de academie en aan een langere leerlijn voor theorie en onderzoek. Een voorbeeld daarvan is het Lexicon Design Research. ² Het Lexicon omvat een online woordenboek bedoeld om het discours over het ontwerponderzoek binnen Design Academy Eindhoven te bevorderen en te verdiepen, en de kennis hierover breed uit te dragen. Zo voorziet het Lexicon onderzoeksbegrippen als empathie, dialoog of tactiliteit van een definitie en een visuele vertaling daarvan, uitgaande van de specifieke context van de academie.

² <http://www.lexiconofdesignresearch.com/manifesto> in combinatie met http://www.lexiconofdesignresearch.com/lexicon/texts/thinking_through_making

In 2016 werkte de Kenniskring verder aan het verfijnen en aanscherpen van het Lexicon Design Research. Zo organiseerde de Kenniskring schrijfdagen voor leden van de Kenniskring. Samen met studenten werkten ze via socratische gespreksvoering aan de uitbreiding en verdieping van het Lexicon. Tijdens een symposium op Design Academy Eindhoven fungeerde het Lexicon als katalysator. Daarnaast organiseerden enkele leden van de Kenniskring een workshop rond het Lexicon tijdens de Design Research Conferentie Design & Emotions (oktober 2016).

De Kenniskring heeft in 2016 bijgedragen aan het stimuleren van ontwerpend onderzoek binnen drie van de nieuw ontwikkelde minors.

- De onderzoeksminder 'Radical Ecologies' waarbij studenten ontwerpend onderzoek deden naar het thema de 'Risico Maatschappij' in IJsland.
- In de interdisciplinaire minor 'City Circles', onder leiding van een van de Bachelorhoofden Irene Fortuyn, ontwerpen van een design-driven research tool die erop gericht is (deelaspecten van) het stedelijk leven te ontdekken en te ontsluiten binnen een cirkel met een doorsnede van 1 km. Deze eerste was in Metaxourgeion, Athene. De uitkomsten werden gepresenteerd tijdens een tentoonstelling in de Pinacothek van Athene en tijdens de City Makers Summit ten tijde van Documenta in mei 2017.
- In de minor 'Crafting Narratives' werden studenten uitgedaagd om de impact van Virtual Reality op de journalistiek te onderzoeken.

Daarnaast ontwikkelden leden van de Kenniskring een lange leerlijn rondom 'Narratives'; een vierdejaars module waarbij studenten uitgedaagd worden om de ideeën die ten grondslag liggen aan hun onderzoeksproces en werkwijze helder onder woorden te brengen in een essay, performance of documentaire.

Podcast Design Research Route tijdens Graduation Show 2016

Hoe breng je het onderzoeksproces als een van de onderdelen van het iteratief Thinking/Researching through Making proces, in beeld? En hoe maak je dat duidelijk aan een breder publiek? De Kenniskring kwam met een duidelijk en levendig antwoord. Gert Staal interviewde 10 recent afgestudeerde Bachelor en Master ontwerpers over hun onderzoeksproces. Het publiek kan deze als podcasts verwerkte gesprekken beluisteren tijdens de Graduation Show via koptelefoons en online via sound cloud. Joost Grootens ontwierp een speciale website waarin hij alle podcast interviews presenteerde: <http://www.designresearch-podcast.com/>

De reacties op de Podcast Design Research Route waren enthousiast. De gesprekken met de ontwerpers waren levendig, interessant en verhelderend. Ook voor henzelf. 'Het gesprek hielp me om mijn eigen onderzoeksproces beter te duiden en te traceren', zo reageerden sommigen.

Verheugend te constateren dat binnen de Master inmiddels het maken van een podcast inzet is van lopende onderzoeksprojecten.

De Kenniskring is vast van plan de podcast projecten verder uit te bouwen en tijdens de volgende Graduation Show 2017 nog sterker in te zetten op de communicatie hierover.

Tijdens de Salone del Mobile (Milaan, april 2016) namen leden van de Kenniskring deel aan een serie ontbijtgesprekken over Design Research. Die gesprekken omlijstten de door Ilse Crawford gecureerde tentoonstelling 'Tactiliteit', en gingen dieper in op de Thinking Through Making onderzoeksmethode zoals Design Academy Eindhoven die inzet.

The Winners of the Keep an Eye Design Talent Grant 2016
Graduation Show, Design Academy Eindhoven

Hoofdstuk 6

Vervlechting met de beroepspraktijk

6.1 Bijdrage Design Academy Eindhoven: 'Anders denken'

Het is onze overtuiging dat vernieuwing plaatsvindt op het raakvlak van artistieke productie, wetenschap en technologie. Hoewel ons onderwijs primair artistiek is en zich niet op wetenschap en technologie als zodanig richt, spelen beide domeinen wel een grote rol in het onderwijs en onderzoek aan de academie. Zo besteden we binnen het curriculum aandacht aan technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast kennen we vruchtbare samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen en (technologische) bedrijven en organisaties. De rol van de student is hierbij met name gelegen in het 'anders' denken (conceptueel denken), in hun verbeeldingskracht, hun vermogen om vorm te geven aan ideeën met inzet van hun esthetische sensitiviteit en hun artistieke integriteit. Door het samenkomen van ratio, intuïtie, empathie en reflectie zijn studenten in staat technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen te interpreteren en nieuwe dwarsverbanden te leggen. Door hun artistieke als bron voor een ander perspectief komen studenten tot vernieuwende ideeën en toepassingen en ontstaat innovatie. Naast ethische aspecten en maatschappelijke gevolgen is de menselijke maat hierbij het uitgangspunt.

6.2 Projectbureau

De taak van het Projectbureau is het zoeken, organiseren en onderhouden van samenwerkingen tussen Design Academy Eindhoven en het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Begin 2016 stelde het Projectbureau van de academie zich de volgende doelen

1. Uitbreiding van de interactie met de beroepspraktijk en het bedrijfsleven door een gevarieerder aanbod van samenwerkingsmogelijkheden aan te bieden, en zo het aantal praktijkprojecten met externe partijen in het onderwijs vergroten tot 9 in 2014 en daarna zodanig oplopend dat in 2019 elke student tijdens zijn/haar bachelor/masterprogramma ervaring kan opdoen met minstens een praktijkproject met een externe opdrachtgever (naast de stage);
2. Meer publiciteit en social media-aandacht genereren voor good practise van ontwerpafdelingen die projecten met samenwerkingspartners uitvoeren;
3. Een of meer bedrijven uit de *Circle of Friends and Funders* verbinden aan praktijkgericht onderzoek en activiteiten van een of meer van onze lectoren.

Door de inspanningen van het Projectbureau is de laatste jaren de samenwerking tussen het onderwijs en onderzoek aan de academie en onze samenwerkingspartners sterk geïntensiveerd. De levendige interactie met het beroepenveld zetten we daarnaast in voor een betere opbouw van het studieprogramma voor theorie en research in samenwerking met onze lectoren. Dit alles gericht op een optimale voorbereiding van de studenten op hun toekomst als zelfstandig ondernemer, als design professional in een (non-)profit organisatie, en/of researcher.

In 2016 zette het bureau belangrijke stappen op weg naar die doelen. Zo werkten de 1° jaars Masterstudenten, de lectoraten *Strategic Creativity* en *Places and Traces* en alle ontwerpafdelingen in een of andere vorm samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties.

6.3 Vrienden die elkaar versterken: de academie en het bedrijfsleven

Design Academy Eindhoven kent sinds lang een '*Circle of Friends*', '*Fans*' en '*Funders*', een vriendenkring van bedrijven en maatschappelijke organisaties, die onze studenten in staat stellen de beroepspraktijk van de ontwerper aan den lijve te ondervinden. Door '*real life*' projecten krijgen studenten inzicht in de veelzijdigheid van het werkgebied van ontwerpers en de verschillende rollen die ze daarbinnen kunnen spelen. In zulke projecten leren studenten hun ondernemerschap te versterken en daarbij de waarde van hun activiteiten en ontwerpen te ervaren en in tijd en geld uit te drukken.

Bedrijven en maatschappelijke organisaties willen in het algemeen graag samenwerken met de academie. De uitdaging voor ons is het belang van de studenten te laten prevaleren boven de zakelijke belangen die vanuit de vrienden natuurlijk ook altijd een rol meespelen.

Telkens weer blijkt hoe krachtig de benadering van onze studenten is: conceptueel, speels, eigentijds en gericht op duurzaamheid en maatschappelijke relevantie. Daardoor raken vrienden geïnspireerd om hun eigen producten, diensten en systemen met andere ogen te bekijken.

Design Academy Eindhoven betreft graag haar '*Friends*' en '*Funders*' bij speciale academie-activiteiten. Zo nodigen we hen uit voor de opening van het academisch jaar, bij de officiële opening van onze jaarlijkse Graduation Show, en het exclusieve Vriendenontbijt met het College van Bestuur, docenten en cum laude studenten, tijdens de Dutch Design Week. Daarbij vragen we elke Vriend een vriend mee te nemen. '*Friends*' en '*Funders*' nodigen we ook uit voor de Final Exams, waar men een eerste indruk krijgt van wat er op de volgende Graduation Show te zien zal zijn.

6.4 'Friends'

DAE kent een exclusieve groep trouwe bedrijven en instellingen ('Vrienden van Design Academy Eindhoven') die zich voor langere tijd hebben verbonden aan onze school. We betrekken elke 'Vriend' zoveel mogelijk bij onze activiteiten, we noemen ze in onze publicitaire uitingen en geven ze voorrang bij speciale evenementen. Elke 'Vriend' investeert in Design Academy Eindhoven op een wijze passend bij het bedrijf of de organisatie.

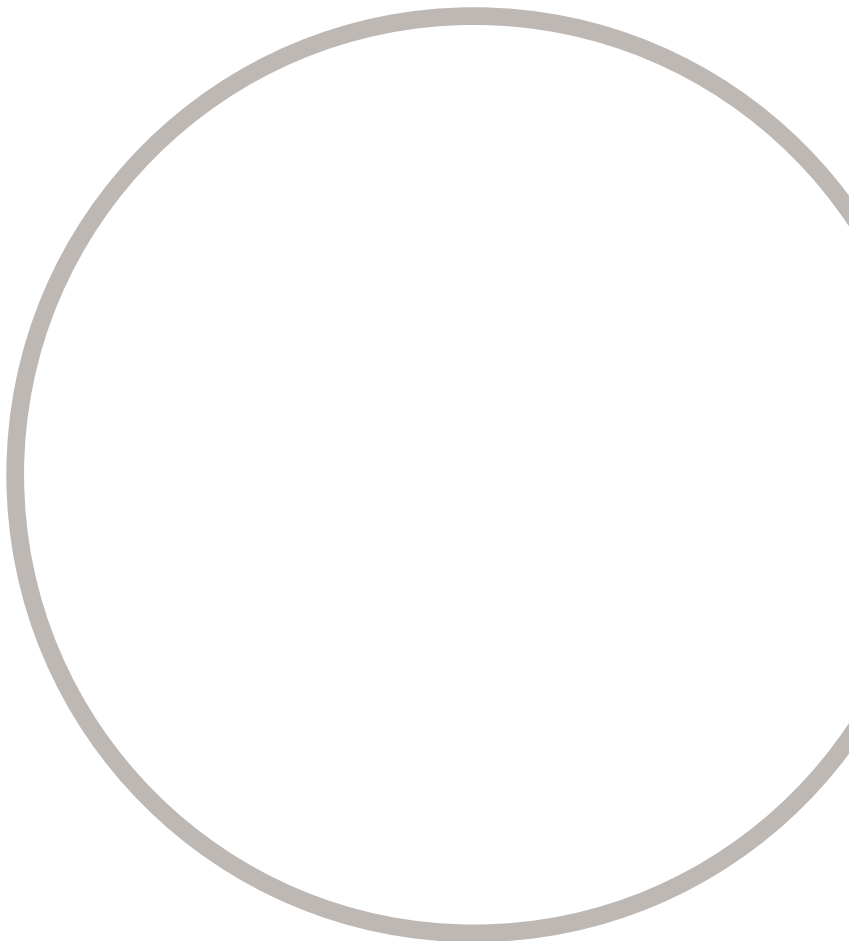
Deze 'Vrienden' kunnen ook elk schooljaar een onderzoeksvraag in ons onderwijs implementeren, waardoor onze studenten direct in contact met hen komen. Dan vinden er inspirerende en interessante uitwisselingen plaats en ontstaan er vruchtbare contacten.

Onze vrienden zijn verenigd in onze '*Circle of Friends*'.

Dit waren onze 'Vrienden' in 2016:

Baltan Laboratories, Bruns, Canon, Ecco Leather, GGzE De Grote Beek, Hivos, Lecturis, Swarovski, Veenhuizen, Van Engelen en Evers, Vescom, Waterschap De Dommel en Woonbedrijf Eindhoven.

Vermeldenswaard is de bijzondere verdieping van de bestaande vriendschap met **Canon**; zij voorzagen de printshop van nieuwe, geavanceerde apparatuur.

6.5 'Fans'

Bedrijven die eenmalig een samenwerking met onze school en studenten aangaan, noemen we 'Fans'. Deze vorm van samenwerking is een opmaat naar een meer langdurige relatie tussen het bedrijf of organisatie en onze school, en uiteindelijk opname in de 'Circle of Friends'. In 2016 hebben alle bachelor ontwerpafdelingen (met uitzondering van Man and Activity en Man and Well-Being), de 1e jaar Mastertudenten en de lectoraten Strategic Creativity en Traces and Places samen gewerkt met de volgende bedrijven (variërend in intentie, grootte en periode):

Agri Meets Design, AgriFood Capital, Brains Awards, Clariant, Fokker, Fontys, Gemeente Den Haag, LUMA Foundation, Maxima Medisch Centrum (afdeling Vrouw, Moeder, Kind), Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Paleis Het Loo, Philips Design, PUMA, Ruckstuhl, TU/e, het Zuiderzeemuseum

In 2016 zijn verkennende gesprekken gevoerd met de volgende bedrijven en/of organisaties om tot een samenwerking te komen:

BOM, Connexion, De Kraft, De Waag Society, DSM, Hermes, Heroes+Friends, Hotel Glow, Kikkerland, Kvadrat, Lambweston, MRE, Nieuwe Koffie, Ossur, PUMA, Rabobank De Kempen, Shapeways, STRP Festival, Van Scherpenzeel, VPRO, Zuidzorg.

Bijzondere vermelding verdient het samenwerkingsproject met Paleis Het Loo.

Paleis Het Loo ging verbouwen en wilde daarom van 2018 tot 2020 'anders open' zijn, zoals ze dat noemden. De verbouwing was aanleiding om in een oriënterend gesprek met Design Academy Eindhoven te kijken of een samenwerking mogelijk was en in welke vorm. Het museum wilde voor de verbouwing (vanaf september 2017) nog een 'spetterende' tentoonstelling organiseren in de westvleugel van het paleis, verdeeld over twee verdiepingen.

Deze opdracht bleek een goed alternatief voor die studenten die op een of andere manier vertraging hebben opgelopen binnen hun studietraject. De gemixte groep van 11 studenten uit diverse ontwerpafdelingen werkten samen aan de opdracht voor Paleis Het Loo.

Uiteindelijk heeft de groep studenten 20 wekenlang 80% van hun tijd kunnen besteden aan het bedenken, vormgeven en maken van hun ontwerpvoorstellen aan de hand van de volgende opdrachten:

1. Het Paleis is een verhaal
2. The King is Customer

De opdracht begon met een 2-daagse stage aan het Paleis Het Loo waar studenten met diverse medewerkers van het museum meeliepen. Elke student bepaalde binnen de gegeven opdrachten zijn/haar eigen kader om vervolgens daarbinnen antwoord te geven op deze twee opdrachten. Bijzonder aan deze samenwerking was dat de uitkomsten van de studenten het startpunt vormden van de laatste tentoonstelling van Paleis Het Loo in het najaar van 2017, die ontworpen zal gaan worden door een alumnus van onze school.

6.6 'Funders'

Het bijzondere van onze 'Funders' is dat we dankzij hen niet alleen onze jaarlijkse Graduation Show kunnen organiseren maar ook vier Keep an Eye Design Talent Grants academieprijzen kunnen uitreiken. Onze 'Funders' in 2016 waren: **de Gemeente Eindhoven, de Keep an Eye Foundation en het René Smeets Fonds.**

Keep an Eye Design Talent Grant

(in plaats van de voorheen Keep an Eye Grant)

Tot 2015 werden de Keep an Eye Grants altijd uitgereikt aan vier nefafgestudeerden die door de hoofden van de ontwerpafdelingen werden voorgedragen. In 2016 gaf de Keep an Eye Foundation aan behoefte te hebben aan meer verdieping en focus in hun ondersteuning aan de talentontwikkeling van de genomineerden. Dat betekende dat de doelgroep door hun toedoen ging bestaan uit alumni die twee tot drie jaar geleden afstudeerden. Volgens de vertegenwoordigers van de Keep an Eye Grant een interessant moment om te interveniëren met vragen als: waar sta je op dit punt in je carrière en hoe kan de Keep an Eye Foundation je verder helpen? Vier alumni van Design Academy Eindhoven die daar het meest duidelijke en overtuigende antwoord op wisten te formuleren kwamen in aanmerking voor de Keep an Eye Design Talent Grant ter waarde van € 10.000. De eerste Keep an Eye Design Talent Grants zijn tijdens de opening van de Graduation Show 2016 uitgereikt aan Fien Dekker, Govert Flint, Gabriel Maher en Teresa van Dongen. De jury bestond uit voorzitter Marije Vogelzang (hoofd ontwerpafdeling Food/Nonfood), Irene Koel (TheZooooo) en Alexander Ramselaar (Backing Grounds). Alle projecten werden beoordeeld op 'social engagement, innovation, and their potential to break out of the design community to look for a relation into the world!' Volgens de jury blonken de winnende projecten uit door hun heldere visie, concrete plannen en potentiële kracht en invloed.

René Smeetsfonds

Het René Smeetsfonds (opgericht in 1977) is 'Funder' van het eerste uur. Het fonds is vernoemd naar de oprichter van onze school en reikt elk jaar aan drie studenten de René Smeetsprijs (meest professionele afstudeerproject), de Melkwegprijs (meest authentieke afstudeerproject) en de Gijs Bakkerprijs (meest kritische reflectieve houding en toegevoegde waarde voor het ontwerpvak) uit. De winnaar van de René Smeetsprijs was Bernard Lenger, Melkwegprijs is gewonnen door Wouter Corver en Jing He won de Gijs Bakkerprijs.

De bedrijven die in 2016 het René Smeetsfonds ondersteunden zijn: **Philips, Daf Trucks, Koninklijke Mosa, Lecturis en Canon.**

6.7 Activiteiten voor en met alumni

Design Academy Eindhoven houdt levendig contact met haar alumni. Zij zijn immers de ambassadeurs van onze school en van de manier waarop we ons onderwijs inrichten. Daarnaast vormen ze een pool van potentiële (gast)docenten en sprekers. Op verschillende manieren staan we ze ten dienste.

Wanneer externe vragen vanuit het bedrijfsleven of vanuit maatschappelijke organisaties te concreet en toegespitst zijn om er een onderwijsvraag van te kunnen maken, of als de externe vragen niet passen in het ritme van het onderwijs, dan zetten we ons alumni netwerk in via sociale media of door onze oud-studenten direct te benaderen voor zo'n opdracht. Door onze bemiddelende rol krijgen alumni zo de kans hun portfolio aan te vullen met interessante opdrachten en tegelijk krijgt het betreffende bedrijf of instelling op korte termijn antwoord op hun vraag.

In 2016 bemiddelde de 'alumni officer' van de academie wekelijks bij zulke openstaande vacatures, oproepen, open calls, en externe opdrachten.

In 2015 zijn we voorzichtig begonnen met het aanbieden van pitchtrainingen voor alle genomineerde prijswinnaars en een masterclass van Sales& Pepper ter voorbereiding van de Graduation Show. Het succes daarvan stimuleerde ons dat aanbod uit te breiden. We organiseerden een reeks workshops over design als business voor alumni die tot twee jaar daarvoor waren afgestudeerd. Het seminar besloeg vier dagdelen en werd in de vorm van inleidingen en werksessies verzorgd door Ellen Schindler, partner en zakelijk directeur van architecten- en ontwerpbureau KOSMANN.DEJONG. Centraal stonden allerlei aspecten van het ondernemerschap: acquisitie, projectmanagement, uurprijs-bepaling, intellectueel property, opstellen van facturen, begroten, planning, en communicatie met klanten en opdrachtgevers. De reacties van de deelnemers waren lovend over de training.

Twee typerende reacties van deelnemers:

- Zorg dat dit een verplicht onderdeel wordt van het curriculum. Nu worden studenten de wereld ingestuurd met veel te weinig kennis van de zakelijke kant. Het is vrij makkelijk om misbruik van ons te maken omdat we niet weten waar we recht op hebben en niet eens echt doorhebben wanneer er misbruik van ons gemaakt wordt.
- Please, implement such a course within the studies for the students. You have no idea how many confused yet super talented students come out from the school every year. My favourite part of the whole seminar was hearing that other students struggle with the same things, because I could realize I am not alone in here.

In 2017 organiseren we een volgende uitvoering waarna de kennis en ervaringen gedeeld zullen worden met het Editorial Team.

6.8 Voorbeelden van Vriendenprojecten

Stroompunt

Samenwerking: Lectoraat Strategic Creativity Design Academy Eindhoven met Waterschap De Dommel en Eindhovens Woonbedrijf.

Samenstelling onderzoeksteam: Design Academy Eindhoven: Bas Raijmakers en DAE Alumni Renée Scheepers en Alissa van Asseldonk

Waterschap De Dommel: Erik van Kronenburg

Woonbedrijf: Rob Bogaarts

Doel: het opzetten van een design researchproject om bewustwording van water- en energiegebruik in huis te vergroten door onzichtbaar verbruik zichtbaar te maken en in te spelen op efficiëntie en hergebruik. Bewustwording en gedragsverandering zijn hierin belangrijke invalshoeken. Deze twee begrippen zijn nauw met elkaar verbonden. Binnen dit project ligt de nadruk op bewustwording, maar worden er wel kansen gecreëerd om (zeker in een mogelijk vervolgtraject) gedragsverandering onder bewoners teweeg te brengen.

Bewustzijn van het water- energieverbruik in huis is veelal afwezig, door nietszeggende eenheden en onzichtbare hoeveelheden. Het tastbaar maken van de mate van verbruik zou bij kunnen dragen aan dit bewustzijn.

Anders dan de benadering in eerdere projecten met 'Vrienden van de Academie', werd design research ingezet om duurzame ideeën te ontwikkelen die meer bieden dan inspiratie alleen. Deze werkwijze is binnen CRISP ontwikkeld en eerder succesvol toegepast binnen samenwerkingen met partijen als Zuid-Zorg, GGzE, Océ Technologies en KLM. De uitkomsten van het project waren daardoor relevant en kleinschalige implementatie door middel van prototypes vond tijdens het gehele proces plaats. Voor proces en resultaten van het project Stroompunt zie <http://stroompunt.tumblr.com>

Visualizing Peace & Justice

Samenwerking: Ontwerpfactoren Man and Leisure olv Irene Fortuyn, Gemeente Den Haag, Hague Academic Coalition en het Vredespaleis

Doel: explore new ways of representation of the notions 'Peace & Justice'. Through the Arts, Peace & Justice can be represented in different dimensions, scales, forms and media. We want you to explore and propose alternative languages or representations that can contribute to the understanding and communication of these notions.

Can a 'cognitive approach' to the notions of Peace & Justice change the perception, feeling and behavior of people?

De samenwerking resulteerde in een publicatie en een tentoonstelling in het Museon in Den Haag en diverse spreekbeurten en presentaties voor onze netafgestudeerde Man and Leisure studenten in Den Haag en Geneve.

The future of the Dutch Public Transport System

Samenwerking: all 4 master courses in collaboration with Ministry I&M

Project: The Dutch Ministry of Infrastructure and the Environment (I&M), has joined forces with the decentral governments, the rail infrastructure provider and the public transport companies in the Programme Future of Public Transport, to develop a common view on the future of the Dutch public transport system. What will it look like in 2040? What will be the consequences of decisions that we take these days? Their brainstorm sessions take place with all sorts of parties; scientists, transporters, a group of young people from the rail sector ("the young changers"), traveller organizations, and some others.

One of the projects in the Programme consists of developing different scenarios of public transport in 2040. This project I&M found itself in a starting stage of brainstorming on relevant trends in urbanization which might influence the accessibility of cars, demographic changes in different regions of the country, consequences of developing technology in cars and information systems, etc). Four rudimentary scenarios have been developed. I&M was looking for input in that stage of the project that could stimulate ideas and concept that fit into these scenarios - out of the box ideas. Both scientists and practitioners were invited to help to bring the rudimentary scenarios to the level of convincing possible futures that challenge the conventional wisdom of our thinking on public transport. In addition to these contributions, I&M also wanted to challenge our views of future public transport by unexpected images and representations.

J Lenger

This is Ecoicide

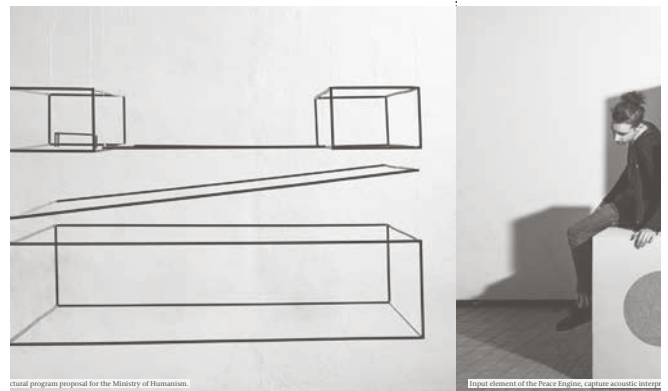
Gyalpo Batstra

Benvenuto

Ministry of Humanism

Lucandrea Baraldi

Visualizing Peace & Justice

Man and Leisure voor Gemeente Den Haag

Jaar: 2016

Takeshi Miyakawa - Second Appearance
Department: Public Private
Year: 2016

Hoofdstuk 7

Internationalisering

7.1 Ambities

Design Academy Eindhoven heeft op dit moment een studentenpopulatie die bestaat uit 70% buitenlandse Bachelorstudenten en 95% buitenlandse Masterstudenten. De academie heeft van oudsher een internationale oriëntatie, uitstraling en positie en heeft inmiddels onomstotelijk een internationaal profiel. Internationalisering zit in ons DNA.

2016 stond in het teken van het stroomlijnen van internationale activiteiten en bestaande partnerships en initiatieven. Daarop zal in 2017 beleid worden gestoeld.

De academie versterkte in 2016 de banden met internationale 'preferred partners' zoals we ze noemen, instituten die onze kwaliteit en benadering van en oriëntatie op de rol en betekenis van design delen ⁸. We werken samen met onderwijs- en onderzoeksinstituten die kwalitatief tot de top behoren. Maar vooral ook instituten die onze ambitie delen: ontwerpers opleiden die toonaangevend worden in het bijdragen aan de oplossing van belangrijke maatschappelijke en ontwerpuitdagingen in de wereld van vandaag en morgen. Instituten die onze visie op onderwijs delen en zich herkennen in ons engagement als basis voor design en in onze missie: 'we educate designers who want to make a difference to the world and perceive design as an act of engagement'.

We zoeken samenwerking met instituten die het verschil maken in bijvoorbeeld crafts, materialen, technologie, innovatie, research en onderwijs- en onderzoeksmethodieken.

Belangrijk aandachtsgebied voor internationaliseringsactiviteiten vormen de brandhaarden en broeinesten in de wereld, plaatsen van verandering, waar alternatieven, vaak noodgedwongen, ontstaan. Dergelijke maatschappelijke urgenties krijgen een plaats in bijvoorbeeld onderwijs- of onderzoeksprojecten of vormen een centraal thema tijdens symposia, waarin de rol en het belang van design onderzocht en vaak opnieuw gedefinieerd wordt.

7.2 International Desk

In 2016 zijn de vele internationale activiteiten van de academie samengebracht in de zogenaamde 'Educational Desk', het bureau dat de activiteiten samenbrengt, structureert en coördineert vanuit de internationale ambities van de academie. Zo ontstond naar aanleiding van de introductie van de minors behoefte aan specifieke exchange partners, exchange maakte namelijk deel uit van elke minor. Terwijl de keuze voor onderzoeksthema's de keuze voor research partners manifest maakte. De International Desk bestaat uit Karina van Eeten (coördinator, exchange, partners en projecten), Nicoline Dorsman (internationaliseringsofficer) en Yolande Hezemans (beleidsbureau).

Activiteiten van de International Desk bestaan uit:

Preferred Partners: Scouten van partners, onderhouden van contact

Exchange: Uitwisseling van studenten, docenten en staf

Internships: Buitenlandse stages

Projects: Projecten (onderwijs en onderzoek) die buiten partnerships en exchange vallen, zoals een eigen minor die in het buitenland plaatsvindt, of een onderzoek buiten de landsgrenzen

Grants & Allowances: Hieronder vallen Erasmus, Socrates en andere fondsen, waardoor buitenlandse studenten hier kunnen studeren

Licenses & permits: Hieronder vallen visa e.d., maar ook vestigingsvergunningen wanneer studenten na hun studie in Nederland willen blijven.

In 2016 groeide de exchange van studenten van 15 (in 2015) naar 26 overeenkomsten met internationale instituten. Hiervan bevinden zich 19 scholen in Europa en zeven daarbuiten. In 2016 ging de eerste groep van 17 studenten op uitwisseling als onderdeel van hun Bachelor curriculum. Voorheen was dat een extra-curriculaire activiteit. Van de 17 studenten die op exchange zijn geweest zijn er 7 studenten buiten Europa op exchange geweest in Maleisië, Japan, Singapore Taiwan, USA en Hong Kong.

De International Desk investeerde verder in de uitbouw van bilaterale overeenkomsten en Memorandums of Understanding (MOU's) met meestal niet Europese designopleidingen. Voor een overzicht zie bijlage III Shortlist Preferred Partners.

⁸ Zie bijlage IV: Internationalisering:

preferred partners van Design Academy Eindhoven

7.3 Samenwerking met 'Preferred Partners'

De beoogde samenwerking met 'Preferred Partners' bestaat uit gegarandeerde exchange plaatsen (van en naar Design Academy Eindhoven) en gezamenlijk uitvoering van (onderwijs - en onderzoeks -) projecten. Bij de projecten kiezen we voor een thematische aanpak, waarbij het thema raakt aan de internationale actualiteit. Belangrijk thema in 2016 was 'Design hotbeds: de verscheurde stad'. Design Hotbeds zijn plekken die ideale omstandigheden bieden voor de uitwerking van ideeën en activiteiten en die nieuwe design handelingen entameren.

Een sprekend voorbeeld van een hotbed is de minor 'City Circles' (onderwijs en onderzoek) waarin studenten samen met studenten ter plekke de sociale structuur van een verscheurde stad (Athene, Jerusalem, Belfast) onderzoeken en visualiseren. Het gaat hierbij om het zoeken naar creatieve alternatieven waardoor mensen in staat zijn vorm te (gaan) geven aan een andere realiteit.

Een ander voorbeeld was de samenwerking met Hong Kong Polytechnic University, waarbij studenten van de afdeling Public Private een onderzoek deden naar een stad waar oost en west en traditionele en nieuwe waarden en manieren van leven samenkomen.

Vergelijkbaar is het project met Guangzhou Academy of Fine Arts in Guangzhou, een plek die met name interessant is vanuit het oogpunt van industrieel ontwerp. Hier zijn zowel de traditionele én de hoogtechnologische maakindustrie vertegenwoordigd.

Een ander hotbed was Shenzhen als groeiende stad naast Hong Kong en een plaats die sterk beïnvloed wordt door Chinezen van buiten China, waardoor een mengvorm van economische systemen ontstaat.

We zoeken met andere woorden gezamenlijke ontwikkeling en uitvoering van projecten, of combinaties van projecten en exchange. Daarnaast zoeken we intervisie op het gebied van educatie, inhoudelijke en intellectuele vorming. Kort gezegd, we zoeken 'international critical peers and friends'.

Bij de onderzoeksprojecten zijn het sociaal engagement en de Current Affairs ook leidend. Daarbij hanteren we als eis dat ze ook vanuit conceptueel oogpunt veel ruimte moeten bieden aan de onderzoeksbenadering van de academie: 'Thinking through Making'. Daarbij gaat het altijd om internationale onderzoeksprojecten die binnen de academie onder leiding van een van de lectoren plaatsvinden. In 2016 participeerde het lectoraat 'Places and Traces' in het 'TRADERS' project, en startte hetzelfde lectoraat het onderzoeksproject 'Mycelium'. Andere internationale onderzoeksprojecten waaraan de academie deelneemt waren het onderzoeksproject met de afdeling Mobility van Fokker en het onderzoeksproject MyFutures onder leiding van de lector Strategic Creativity. Voor verdere informatie over deze onderzoeken verwijzen we naar hoofdstuk 5 Onderzoek en Lectoraten.

7.4 Stages

De verschuiving van de verhouding Nederlandse versus buitenlandse stages zette zich in 2016 verder door. Ging in 2015 55 % van de studenten naar het buitenland op stage, in 2016 was dat 58%. Van de 149 studenten die op stage zijn geweest liepen er 63 stage in Nederland en 86 in het buitenland waarvan 20 buiten Europa in landen als: Japan, Malawi, Oeganda, Brazilië USA, Zuid Afrika en Australië. Studenten lopen stage bij zowel kleine studio's alsmede grote bedrijven zoals: Hema, Puma en Akzo Nobel.

Studenten wisten daarnaast de weg te vinden naar gevestigde DAE-alumni zoals: Kiki van Eijk, Bas van der Veer, Studio Mieke Meijer, Bart Hess en Muller van Tol.

7.5 Overige internationale activiteiten

International Network of Friends

Dit netwerk is historisch ontstaan. Het gaat hier om instituten die met name van belang zijn voor een specifieke afdeling en/of een specifieke student. In het kader van ons International Network of Friends breidden we deze lijst uit in verband met specifieke exchangevragen en in het belang van individuele studenten en/of afdelingen.

Dialogue Program

Ons onderwijs bestaat uit twee componenten: het curriculum en de dialoog. Het curriculum is gericht op professionele en persoonlijke ontwikkeling door middel van aanbod van vaardigheden, kennis, reflectie en praktijk. De dialoog is gericht op uitwisseling en het zich verhouden tot sociaal-culturele ontwikkelingen op mondiaal en lokaal niveau en daarmee op positionering (wat kan en wil ik als ontwerper voor anderen/ de wereld betekenen, wat is de betekenis van mijn werk) en contextualisering. Er is vanuit studenten expliciet vraag naar het zich verhouden tot een bredere internationale maatschappelijke context en het leren zien van samenhang in ontwikkelingen. In het curriculum krijgt dit vorm in programma-onderdelen als Humanities, research, writing, in het Dialogue Program krijgt dit vorm door de aandacht voor current affairs.

In 2016 werden belangrijke stappen gezet op weg naar het professionaliseren van de dialoog in de vorm van internationale seminars, conferenties en debatten.

Beyond Milan

Milaan blijft een interessante en toonaangevende plek om ontwikkelingen op het gebied van design te volgen. Gezien de ontwikkeling die de Salone de Mobile doormaakt en de meer commerciële richting die de beurs inslaat, vond de academie het tijd worden op zoek te gaan naar andere, aanvullende hotspots. We deden onderzoek naar mogelijk andere interessante plekken om ons actief te presenteren, zoals bv het Electronic Arts Festival, F5, What Design Can Do en Design Indaba. Daarnaast experimenteerden we met een andere manier van presenteren in Milaan, waarin meer nadruk kwam te liggen op het experiment en op het laboratorium dat we als academie zijn, zoals we dat in 2016 presenteerden op de Salone di Mobile. Zie verder hoofdstuk 8 Events

Hoofdstuk 8

Events

8.1 'Cultural dialogue'

Naast educatieve instelling functioneerde de academie ook in 2016 als een culturele 'hub': een fysieke, virtuele en mentale plek waar de dialoog tussen de academie-gemeenschap en de buitenwereld - van lokaal tot internationaal - concreet gestalte kreeg.

Dit brede cultureel perspectief is uniek voor een kunstopleiding en is cruciaal voor onze opvatting over educatie en onderzoek. Beide kunnen niet los gezien worden van wat er gaande is in de wereld, en beide oefenen hun invloed uit op de wereld. Beide krijgen tevens vorm in dialoog met de buitenwereld. Die interactie is een van de belangrijke bouwstenen voor ons curriculum en onze onderzoeksagenda, en stelt ons in staat betekenisvolle bijdragen te leveren aan maatschappelijke ontwikkelingen. In deze paragraaf presenteren we u graag de momenten waarop Design Academy Eindhoven zich op een bijzondere manier presenteerde aan de buiten wereld.

8.2 Salone del Mobile: 'Touch Base'

Elk jaar presenteert Design Academy Eindhoven zich in Milaan op een eigenzinnige manier die de heersende houding ten aanzien van design tart en uitdaagt. Te midden van miljoenen verslindende tentoonstellingen valt de academie op door haar kritische benadering, haar vragen bij de relevantie en de rol van design in de wereld. Zo ook in 2016.

'Touch Base' onderzocht de counter-movement die studenten vormen ten overstaan van de overstelpende aanwezigheid van technologie en digitalisering in ons dagelijks leven. De tentoonstelling toonde hun honger naar meer tactiele omgevingen in een tijdperk waarin screens, apps, teksten, games en email dicteren hoe we geacht worden te leven en te communiceren. Enkele citaten uit het persbericht:

'To touch is to feel physically and sense emotionally. We live in a world where our sense of touch is too often numbed, negated, vilified and sexualized. Touch Base, a Design Academy Eindhoven exhibition curated by Ilse Crawford, explores the power of tactility in human life.

Behavioral psychologists argue that touch is more than just an optional sensation, it is a basic human need, and perhaps even the essence of life. Without touch we are left vulnerable - physically unsure and emotionally insecure. Stripped of a strong link to our physicality, our existence becomes little more than a series of preferences.'

8.3 Graduation Show 2016

» **In Graduation Show 2016 all students reveal a profound inclination to utilize design as an act of engagement; they are firmly committed to making a real difference – not to solving all the world's problems, but to creating meaningful alternatives. And they have achieved this with an intuitive sense of compassion; a quality, which we believe, should lie at the core of design. In this way and particular to this new era, Design Academy Eindhoven is embracing design as a courageous counter-movement.**⁹

'Being a designer without an exhibition is like being a dancer without a stage. They go together because it is in the eyes of the world that you will find meaning in your work. To me, turning to the public at some point is important and can only ever make your work better.'

Een kernachtige typering van de betekenis van de Graduation Show voor onze studenten.¹⁰

De show vormt voor de student de harde check met de realiteit: *'is er vraag naar mijn ideeën?'*. Ook hun manier van onderzoek roept de vraag op: *'heeft mijn ontwerp zin?'*. Eindexamenproject(en) vormen onderdeel van hun uiteindelijke portfolio, waarmee ze de dialoog aangaan met hun publiek en mogelijke opdrachtgevers. Onze jaarlijkse Graduation Show zien we dan ook als een belangrijke interface naar de wereld en daarmee als belangrijk deel van ons onderwijs.

Het thema van de Graduation Show en Catalogus 2016 was *'In the need of...'*. In de ogen van het College van Bestuur en de hoofden van de ontwerfpafdelingen is er grote behoefte aan compassie: *'Being compassionate means to be aware, to feel, to experiment and to act. That is why philosopher Hannah Arendt sees compassion as a political act, an act of engagement'*.¹¹ De titel *'Poetry, Trust and Guts'* verwijst naar wat we onze studenten bij uitstek willen meegeven. Met 46.000 bezoekers en 250 nationale en internationale journalisten en hun reacties maakten de show tot een zeer succesvolle gebeurtenis.

⁹ Citaat uit de inleiding van de Graduation Catalogus 2016

¹⁰ Citaat uit rede van Jurriënne Ossewold (CvB) tijdens opening van Graduation Show 2016

¹¹ Jurriënne Ossewold, 'Design as Counter-Movement', Graduation Catalogus 2016 blz. 11

Arena

Uniek onderdeel van de Graduation Show, en aansluitend bij onze behoefte aan dialoog met de buitenwereld vormde de zogenaamde Arena.

'Many of our students are coming to question the default option and have set off in search of alternate forms of expression. The Arena was a space for them and others from our extended DAE community to communicate the stories behind design using performance, film, debate and presentation. Performance can be an ideal medium to express concepts, like the relationship between body and object. It affords designers a whole new way to explore the larger world issues they are tackling.

*Also in The Arena visitors gained access to a more behind-the-scenes look at the underbelly as well as the cerebral side of design. Prominent international speakers joined discussions on the hottest topics our students are grappling with in Graduation Show 2016.'*¹²

Broken White

Gedurende 2016 was Mathieu Meijers, kunstenaar en docent aan Design Academy Eindhoven tevens als 'researcher in residence' verbonden aan de academie. Op uitnodiging van Design Academy Eindhoven wordt de Researcher in Residence in de gelegenheid gesteld om zijn specifieke expertise, gerijpte kennis en/of lesmethode uit te diepen, te expliciteren, publiek te maken en zo zijn sporen na te laten. Het onderzoek van Mathieu Meijers richtte zich op kleur en resulteerde in tentoonstelling in het van Abbe Museum. Mede samengesteld door Thomas Widdershoven, Jurgen Bey en Bas van Tol. We citeren uit de toelichting:

*'The blue tap is for cold water, red is for warm. Orange triggers a sense of excitement. And yellow is good for attracting attention in shop windows. Everyone relates to colours, often in highly emotional ways, but exactly how this works, we don't know. With designers this leads to chromophobia, a fear of colour, which is repressed with conventions, fashions and styles. The digital revolution has turned the whole thing on its head. For centuries we viewed colour in terms of light hitting an object and reflecting off it in varying degrees. Total reflection results in white, complete absorption in black. But today's ubiquitous screens are not light reflecting objects. They are objects that emit light themselves. The source of colour has changed, and with that, the way it manifests itself. While he was teaching at Design Academy Eindhoven, artist Mathieu Meijers developed a scheme that allows us to recalibrate our understanding of colour. Broken White is a concretisation of this scheme through works of art and design. On the one hand it contains light, reflecting objects that appeal to our higher emotions, define our identities and encourage a taxonomy – even to a dangerous degree sometimes. On the other hand there are objects in dark, absorbing colours which evoke feelings of emotional security, but also of fear and which represent earthly connectedness and intuition. The emergence of new techniques and materials has caused not only an increase in the different manifestations of colours, but also in the number of meanings colours can have. Broken White demonstrates how designers and artists are dealing with this and how they are part of creating these meanings.'*¹³

De tentoonstelling was een groot succes, veel bezoekers lieten zich inspireren door de prikkelende films, objecten, wandkleden en schilderijen. Het was tegelijk een eerbetoon aan een van de smaakmakende en invloedrijke docenten die vanwege zijn pensionering afscheid nam van de academie.

¹² Uit publicatie over de Graduation Show

¹³ Toelichting tentoonstelling Broken White, Van Abbe Museum 2016

8.4 'Dialogue program'

In 2016 startten we de voorbereidingen voor een samenhangend (inter)nationaal uitdagend dialogue programme dat vanaf september 2017 in samenhang met ons curriculum de studenten een volwaardig en actueel onderwijsprogramma zal gaan bieden.

Het dialogue programme van de academie biedt een diversiteit aan lezingen, debatten en symposia gericht op current affairs; dit actuele en reflectieve programma biedt daardoor de mogelijkheid tot relevante algemene scholing. (Hoofd)docenten en lectoren en andere onderzoekers zullen ook regelmatig gevraagd worden hier een bijdrage aan te leveren, waardoor de hele academie-gemeenschap kan genieten van hun visie en expertise.

Tijdens 2016 vond een opmaat tot het dialogue programme plaats door middel van de Arena tijdens de Graduation Show, het Humanities programme tijdens de minors en het Source programme van de master en debatten en lezingen.

Hoofdstuk 9

Kwaliteitszorg

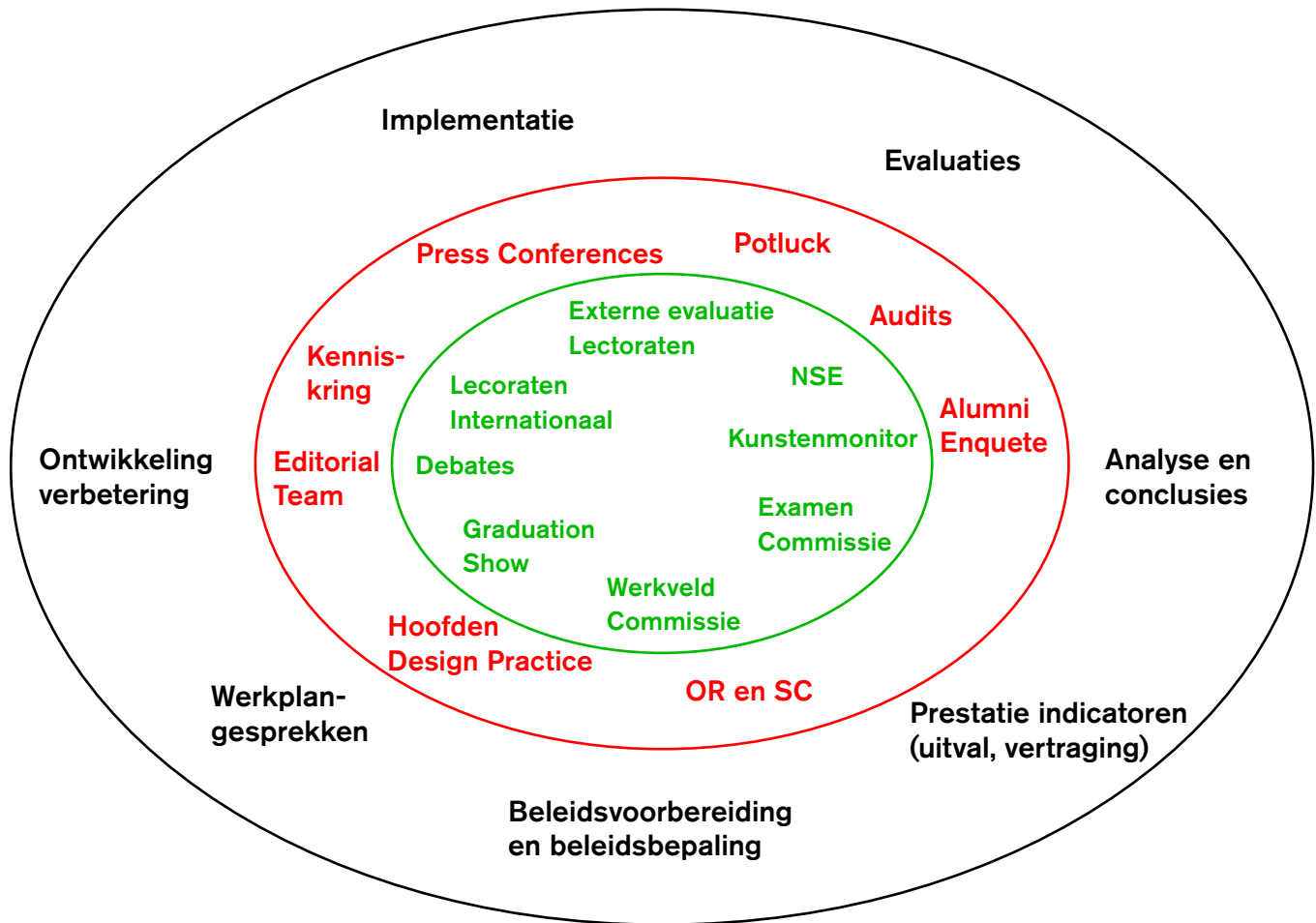
9.1 'Process follows content', verder op de ingeslagen weg

De aanmoedigingen van de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek¹⁴ stimuleerden ons onze 'Chain of Care' in 2016 verder uit te bouwen en te implementeren. 'Chain of Care', een flexibele, eenduidige en transparante structuur voor kwaliteitszorg, die tegemoet komt aan zowel de behoefte van het College van Bestuur aan efficiëntie, effectiviteit en resultaatgerichtheid als aan de noodzakelijke ruimte voor eigen invullingen, werkmiddelen en -stijlen. En vooral passend bij de cultuur en hernieuwde visie van de academie.

9.2 Jaarcyclus

Onze Jaarcyclus bestaat uit gesprekken tussen leidinggevend en de professionals die op basis van dienstverband of in opdracht (freelance) voor de academie werken. Op basis van eerdere afspraken en beleidsvoornemens houdt elk hoofd of leidinggevende met haar of zijn docenten of medewerkers jaarlijks jaarplan-, voortgangs- en evaluatiegesprekken.

De Jaarcyclus Kwaliteitszorg, de 'Chain of Care', is samengevat in de volgende illustratie:

¹⁴ De VKO kwalificeert hiermee de onderzoekskwaliteitszorg van DAE als gevalideerd. De VKO complimenteert de academie voor hetgeen is bereikt en moedigt haar aan om met dezelfde inzet en hetzelfde enthousiasme op de ingeslagen weg verder te gaan' (uit VKO rapport 2016)

9.3 Reviewcommissie en prestatieafspraken met ministerie van OC&W

Op 20 september voerde de Reviewcommissie het afsluitend gesprek met het College van Bestuur over de resultaten van onze prestatieafspraken met OC&W. In 2012 bestempelde de commissie ons voorstel voor de prestatieafspraken met een 'goed'. Kijkend naar de behaalde resultaten waar het gaat om uitval en rendement concludeert de commissie dat 'Design Academy Eindhoven erin is geslaagd om alle indicaties voor onderwijskwaliteit en studiesucces tegelijkertijd te verbeteren'. Ook over de verplichte indicatoren, onderwijskwaliteit, studiesucces en genomen maatregelen, oordeelde ze positief. We laten ze graag even zelf aan het woord: 'Door diverse wisselingen in het leiderschap van DAE is de ontwikkeling over de afgelopen jaren niet lineair geweest,

maar werden nieuwe visies op het onderwijs, het onderzoek en de rol van DAE geformuleerd. Des te meer waardeert de commissie dat de ambities van DAE met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces verwezenlijkt zijn. Ook op het punt van maatregelen en de facultatieve indicatoren, aangaande reductie bachelor studenten, studieduur en uitbreiding van de 'Circle of Friends and Funders', heeft de academie haar ambities gehaald.'

Ten slotte spreekt de commissie haar waardering uit 'voor de voortvarende wijze waarop DAE, met haar zeer specifieke, internationaal gerenommeerde ontwerpopleiding aan de slag is gegaan om de prestatieafspraken te verwezenlijken'. En sluit vervolgens haar rapport aan de minister af met een positief advies. Voor verdere informatie over prestatieafspraken en reductiecijfers verwijzen we u graag naar hoofdstuk 11, Financiën.

Interne checks and balances:

Potlucks

Potluck of Thought, jaarlijkse bijeenkomst van alle docenten, hoofden en medewerkers van DAE gericht op kennis- en ideeënuitswisseling rond een gedeelde visie op design en designeducatie. Potluck voor studenten, jaarlijkse bijeenkomst voor en met alle studenten, georganiseerd door het College van Bestuur in samenwerking met de Student Council. Tijdens die Potluck presenteert het College van Bestuur de visie op de ontwikkelingen in relatie tot de resultaten van NSE en Kunstenmonitor. Het College en de Student Council schetsen de voorgenomen verbeteracties, studenten geven feedback en formuleren verbeterpunten voor hun eigen afdeling. Conclusies en aanbevelingen vormen uitgangspunten voor beleid en zijn onderdeel van Jaarplangesprekken met Hoofden.

Audits

Regelmatig organiseert het Beleidsbureau interne audits met oog op pilots en vernieuwde programma-onderdelen, meestal onder leiding van externe experts. Afgelopen tijd audits voor vernieuwde propedeuse, pilot Leisure-Atelier, Food/Non-Food en de ontwerpafdeling Public/Private.

Alumni enquête

Naast de jaarlijkse Kunstenmonitor onderzoekt de academie eenmaal per 3 jaar hoe haar alumni terugkijken op de opleiding en hoe hun aansluiting met de arbeidsmarkt is verlopen. Centrale vraag: sluit de expertise die de academie haar studenten meegeeft voldoende aan bij de huidige en toekomstige beroepspraktijk?

Ondernemingsraad en Student Council

Beide hebben bij belangrijke wijzigingen in het (onderwijs)beleid instemmingsrecht, dan wel adviesrecht. Daarmee vormen ze belangrijke kwaliteitsactoren voor de interne borging van voorgenomen besluiten van het College van Bestuur, voor het creëren van intern draagvlak daarvoor en voor de interne en externe verantwoording.

Jaarplan gesprekken Hoofden Design Practices

Met een eenvoudig zelfevaluatie formulier bereidt elk hoofd dit gesprek voor. Gericht op eigen functioneren en functioneren van zijn of haar afdeling. Daarnaast vormen korte beleidsnotities naar aanleiding van de Kunstenmonitor en de NSE en conclusies vanuit de Potluck voor studenten de basis voor het gesprek over noodzakelijke verbeteringen.

Editorial Team

Het Editorial Team, bestaande uit actieve professionals binnen en buiten het designveld, is volledig verantwoordelijk voor de inhoud, methodieken, processen en organisatie van het programma voor de Propedeuse, voor de *Skills and Urgencies* en voor de *Reflections*, inclusief de instructies van de Werkplaatsen en de *Design Debates*.

Kenniskring

Stimuleert de academiebrede dialoog, discussie en uitwisseling over designonderzoek en -theorie. Zorgt voor een gedragen, samenhangende en gezamenlijke visie op de rol van onderzoek, reflectie en theorie in het Bachelor programma. Geeft richting aan het toekomstig onderzoek binnen de academie.

Press conferences

Het College van Bestuur laat zich een keer per jaar tijdens een plenaire meeting ondervragen door studenten. Centrale thema's: het gevoerde onderwijs- en onderzoeksbeleid, en de manier waarop de resultaten van de NSE, Kunstenmonitor en eventueel Alumni enquête omgezet zijn in verbeterbeleid.

Externe checks and balances

Externe evaluatie Onderzoek en Lectoraten

Eenmaal in de 6 jaar evalueert een extern panel bestaande uit internationaal erkende design research experts de onderzoeksvisie, de kwaliteit, inhoud, methoden en de faciliteiten van de lectoraten en het onderzoek aan Design Academy Eindhoven.

Nationale Studenten Enquête

Design Academy Eindhoven doet mee aan de jaarlijkse Nationale Studenten Enquête. De NSE vraagt studenten naar hun oordeel over het genoten onderwijs in de meest brede zin.

Kunstenmonitor

Deze HBO-monitor is een instrument waarmee de academie ieder jaar de arbeidsmarktpositie van haar afgestudeerden kan vaststellen en waarmee ze kan vast stellen in hoeverre de opleiding aansluit op de eisen die de beroepspraktijk stelt aan beginnende ontwerpers.

Examencommissie

De Examencommissie bestaat uit een extern voorzitter, een docent lid en een ambtelijk secretaris.

Werkveldcommissie

Leden van de Werkveldcommissie zijn gerenommeerde vertegenwoordigers vanuit het (inter)nationaal designveld, de onderwijs en -designresearchpraktijk en adviseert de academie gevraagd en ongevraagd over de ontwikkeling van het onderwijs en onderzoek en de rol en aansluiting van de academie bij het internationaal design discours.

Graduation Show

De externe verantwoording bij uitstek vormt de jaarlijkse Graduation Show, waar de academie zich presenteert aan het internationale design podium met het werk van haar zojuist afgestudeerden.

Design Debates

Met de Design Debates verzekert de academie zich van externe input en kritische evaluatie van buitenaf. Bekende (design) experts stimuleren de interne dialoog over de actualiteit van het onderwijs en -onderzoeksprogramma van de academie.

Lectoraten Internationaal

Beide lectoraten van de academie maken deel uit van grotere (inter)nationale onderzoeksprogramma's met elk hun eigen formele structuur voor kwaliteitszorg.

Symposia

Tijdens de symposia verantwoordt de academie zich over haar 'Thinking through Making' benadering aan de hand van resultaten van onderzoek en onderwijs. Een van de manieren waarop we ons extern positioneren in en bijdragen aan het (inter)nationale design discours.

9.4 Externe audits

*'Kijken doe je het best met andermans ogen'*¹⁵

Belangrijke onderwijsvernieuwingen evalueert de academie na ongeveer anderhalf jaar, het is een waardevolle en goede gewoonte gebleken. In 2016 was dat het geval voor de 'nieuwe' Ba ontwerpafdeling Public/Private, een samenvoeging van de oorspronkelijke afdelingen Man and Living en Man and Public Space. Na zich grondig te hebben voorbereid bezocht een extern panel de afdeling op 17 mei. Onder leiding van Reyn van der Lugt, inhoudelijk expert, en Ard Sonneveld, onderwijskundig expert, met ambtelijk secretariële ondersteuning van de beleidsmedewerker Kwaliteitszorg en Onderwijsvernieuwing, voerden zij panelgesprekken met het hoofd van de afdeling, de coördinator, docenten, studenten en het College van Bestuur. Op 10 oktober ontving het College van Bestuur de eindrapportage, later tevens omgezet naar een Engelse samenvatting. De conclusies en aanbevelingen bevatten belangrijke adviezen voor de nadere positionering van de afdeling alsmede verbetervoorstellen voor de inhoud en inrichting van het onderwijs.

In overleg met de Ondernemingsraad is in 2015 afgesproken de coördinator functie bij de Master te evalueren tegen het licht van de bestaande functies binnen de Master. Centraal stonden vragen naar de herkenbaarheid voor studenten, verhouding tot de hoofden, de programma-manager en docenten, beschikbare tijd, kwaliteiten en mogelijke verbeteringen in functioneren en positionering van de coördinatoren. Ook hier was sprake van een externe evaluatie door twee experts van NQA, die op 24 mei plaatsvond. Na een mondelinge en schriftelijke briefing voerden het panelgesprekken met alle betrokkenen van de Master. Het rapport werd op 12 juni aan het College aangeboden. Belangrijkste conclusie was dat alle betrokkenen de functie positief beoordelen. Met name hun bindende rol wordt hoogelijk gewaardeerd, zowel voor studenten als voor docenten. Na overleg met de Masterhoofden over de bevindingen heeft het College op basis van het rapport een aantal verbeteringen voorgesteld.

9.5 Editorial Team Bachelor

Het Editorial Team stuurt en coördineert de propedeuse en het programma van ondersteunende en 'crafts'- en theoriegerichte vakken, bepaalt vanuit een integrale academie-brede visie de inhoudelijke ontwikkeling ervan, bewaakt het niveau, bewaakt de studiebelasting, zoekt de dialoog en samenwerking met de Ontwerpafdelingen en zorgt voor voldoende inhoudelijke inspiratie van binnen en van buiten de academie.

Daarmee is er voor het eerst in de recente geschiedenis van de academie een overkoepelende, coördinerende en bevoegde instantie die het curriculum van de academie zowel inhoudelijk als organisatorisch stuurt en waar nodig aanscherpt. Een team van mensen noodzakelijk voor de slagkracht en daadkracht voor de noodzakelijke vernieuwingen.

De samenstelling van het Editorial Team weerspiegelt de vele kleuren van het palet professionals van de academie: kunstenaars, theoretici, ontwerpers, beleidsmakers en programma manager van de Bachelor. Het team staat onder leiding van College van Bestuur / Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie.

Met haar taak en activiteiten vormt het Editorial Team een belangrijk inhoudelijk kwaliteits-'instrument' voor het totale curriculum van de Bachelor. Voor verdere informatie zie paragraaf 3.3

9.6 Nationale Studenten Enquête

Met een response van 52,8% (!)¹⁵ bevestigden de uitslagen van de NSE 2016 tot ieders tevredenheid de eerder beschreven positieve sfeer van inspiratie, verbondenheid en samenwerking. Drie belangrijke indicatoren daarvoor scoorden significant hoger dan in 2015: de tevredenheid van studenten met hun opleiding, de algemene sfeer op de academie en de score op de vraag in hoeverre de studenten hun opleiding zouden aanbevelen bij anderen.

Vergeleken met de afgelopen drie jaar tonen het algemene oordeel over de opleiding, de waardering voor de inhoud, de studielast, en de kwaliteitszorg een positieve trend. Deze onderdelen worden én positiever beoordeeld over de jaren én scoren (iets) beter dan bij opleidingen design elders.

Ook kwaliteitszorg was in 2015 duidelijk een punt van kritiek, zowel in de gesloten vragen als in de open vraag naar suggesties voor verbetering. Nu, in 2016, worden alle onderdelen over kwaliteitszorg gemiddeld even goed beoordeeld als bij de landelijke benchmark en is er ook in de open antwoorden weinig tot geen aandacht geschonken aan dit punt. Het thema lijkt van de baan.

Natuurlijk waren er ook punten die voor verbetering in aanmerking komen. Het ging daarbij vooral om de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de opleiding, de onduidelijkheid met betrekking tot beoordelingen en evaluaties en de kwaliteit van de feedback in samenhang met de didactische en pedagogische kwaliteiten van docenten en de stage. Wensen van de studenten hadden ook betrekking op en de beschikbaarheid, capaciteit en openingstijden van de werkplaatsen en de informatie over de opleiding zelf.

Op de belangrijkste punten waren de verbeteracties gelukkig al in gang gezet. Zowel het door het College geschetste punt op de horizon, als de inspanningen van het Editorial team zijn gericht op meer inhoudelijke samenhang en samenwerking binnen de Ontwerpafdelingen en voormalig Kompasrichtingen.

¹⁵ Citaat afkomstig van P.F. Thomése

¹⁵ In 2015 was de respons 38,1%

In november startte de eerste groep van 11 docenten de cursus Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid. Hun enthousiasme straalt af op zowel collega docenten als op het College en het Beleidsbureau.

Daarnaast is in 2016 de ontwikkeling van een nieuw toetsplan in gang gezet door het Editorial Team in samenwerking met de Examencommissie. De nieuwe competenties en daarmee samenhangende beoordelingscriteria gaan veel helderheid bieden op het punt van evalueren en beoordelen. De nieuwe methodiek wordt geïmplementeerd vanaf het eerste semester van academisch jaar 2017/2018.

De inzet van drie zogenaamde guides per september 2016 kwam tegemoet aan de behoefte van studenten aan begeleiding bij het zoeken van hun professionele profiel als ontwerper nu de keuzemogelijkheden binnen hun opleiding zijn toegenomen.

Parallel aan de begeleiding van hun studenten volgen de guides samen met de coaches van het propedeusejaar een intensieve training 'Coachend begeleiden' onder leiding van externe deskundigen van de hogeschool Aeres. Zie voor meer informatie paragraaf 3.5.

9.7 Resultaten alumni enquête 2015

In november en december vroegen we alumni naar hun mening over hun studie, hun intrede op de arbeidsmarkt, hun werkzaamheden en hun wenselijke betrokkenheid bij de academie. We deden dat ter aanvulling op de Kunstenmonitor, omdat we benieuwd waren en zijn naar de meer specifieke feedback van alumni op ons onderwijs. De resultaten werden in maart 2016 opgeleverd.

Het onderzoek is niet representatief, dat wil zeggen: de uitkomsten mogen niet geïnterpreteerd worden als geldend voor de gehele populatie van afgestudeerden Bachelor- en Masterstudenten. Daarvoor is het responspercentage (16,5% Bachelor, 28,3% Master) te klein. Toch zijn wij blij met de resultaten omdat in het bijzonder de antwoorden op de open vragen rijke aanvullende informatie opleveren die input geeft voor onderwijsverbetering.

Maar liefst 80% van de Bachelor alumni kijken tevreden/zeer tevreden terug op hun opleiding. Hun opleiding was uitdagend, vormend en veeleisend zeggen ze. Ze waarderen hun 'inspirerende en inhoudelijk deskundige' docenten. Ze hebben het gevoel alles uit de kast te hebben gehaald tijdens hun opleiding. Met werk vonden hadden ze voor het grootste deel geen probleem, vooral ook dankzij het eigen netwerk. 93% van de respondenten had op het moment van de enquête betaald werk.

Wel denken alumni dat hun weg naar betaald werk veel korter en soepeler had geweest als ze wat meer voorbereid waren geweest op de beroepspraktijk.

Min of meer dezelfde conclusies zijn te trekken uit de antwoorden van de Master alumni.

De suggesties voor verbeteringen van beide groepen hebben betrekking op scholing op ondernemerschap, voorlichting over beroepsmogelijkheden, praktische (waaronder digitale) vaardigheden, kennis en ervaring met nieuwe technologieën, en de toetsing en beoordeling. Ook hier komt de samenhang van het programma en het theoretische vorming (waaronder 'Current Affairs') als onvoldoende uit de verf.

9.8 'Potluck of Thoughts'

In november en december 2015 bereidde de Student Council op verzoek van en in samenwerking met het College van Bestuur de 'Potluck of Thoughts' voor studenten voor, bedoeld voor alle studenten en gehouden op 6 januari 2016.

Tijdens die Potluck presenteerde het College van Bestuur haar reactie op de resultaten van de NSE en werd het College van Bestuur tijdens een press conference op een positief kritische manier het vuur na aan de schenen gelegd. De discussie richtte zich op designbenadering van de academie en haar positionering in relatie tot de gestarte onderwijsontwikkeling. Waarna de studenten hun feedback richtten op hun eigen Ontwerpafdeling en de academie als geheel. Daardoor kregen de algemene NSE-resultaten een afdelingsspecifieke uitwerking en daarmee duidelijker aanknopingspunten voor op de afdeling gerichte verbeteringen.

De open houding van het College van Bestuur voor de ideeën en kritische opmerkingen van studenten komt voort uit de wens tot meer dialoog binnen de school, tussen ontwerpafdelingen en tussen docenten, staf en studenten.

Gezien de opkomst en de reacties van de studenten is deze vorm van overleg en onderlinge inspiratie een absoluut succes en vanaf nu een 'traditie' die we in stand houden.

9.9 Examencommissie

De activiteiten van de Examencommissie waren gericht op het aandragen van bouwstenen voor het opstellen van een zogenaamd 'Toetsplan'. Ze bracht de huidige beoordelingen verder in beeld, ze verzamelde voorbeelden om onze competenties nader aan te scherpen, keek naar beoordelingen van vergelijkbare internationale opleidingen en vatte haar werkzaamheden samen in een inzichtelijk overdrachtsdocument met duidelijke aanbevelingen. Vervolgens formuleerde ze een aantal onderwerpen en criteria aan de hand waarvan ze in 2017 het definitieve Toetsplan wil evalueren.

Eind 2016 is mede op basis van de aanbevelingen van de Examencommissie een eerste concept voor het Toetsplan van de academie geschreven, nadat het College van Bestuur in samenwerking met het Beleidsbureau de competenties voor de academie op de eigen leest geschoeid had.

Zoals elk jaar woont de Examencommissie systematisch beoordelingen en examens bij, zowel bij de Bachelor als bij de Master. Daarvan houdt ze verslagen bij op basis waarvan ze, waar nodig, punten formuleert die ze met het College van Bestuur bespreekt.

Regelmatig overleg met het College van Bestuur zorgt voor up-to-date informatie over de lopende onderwijsvernieuwing en de mogelijke en wenselijke consequenties voor de beoordelingen en examenregeling.

In 2016 werkte de Examencommissie verder aan het professionaliseren van haar werkwijze in samenwerking met de onderwijsorganisatie en het decanaat. Ook werden de eerste voorbereidingen getroffen voor de accreditatie van de Master zoals die in 2018 zal plaatsvinden.

De samenstelling van de Examencommissie bleef ongewijzigd: een extern voorzitter, een docent lid met ondersteuning door een van de beleidsmedewerkers als ambtelijk secretaris. In 2016 kreeg de commissie ondersteuning van een notulist.

9.10 Deskundigheidsbevordering

Naast individuele aanvragen zijn de volgende activiteiten op het gebied van deskundigheidsbevordering vermeldenswaard.

Intervisie

Onder docenten bestaat er groeiende behoefte aan gezamenlijke reflectie over de opbouw en het verloop van hun lessen. We ontwikkelden samen met drie ontwerpafdelingen een plan voor een pilot rond afdelings gewijze intervisie, deden een succesvolle aanvraag bij Zestor (opleidingsfonds HBO) voor subsidie, maar helaas, al snel bleek dat de voorgestelde opzet binnen de specifieke omstandigheden van de academie niet haalbaar was. Een van de aandachtspunten van de Potluck 2017 was dan ook hoe kunnen we gezamenlijke reflectie vormgeven als het gaat om onze eigen kwaliteiten op gebied van didactisch en pedagogisch handelen? We gaan ervan uit dat die bottom-up benadering bruikbare ideeën oplevert die we vervolgens als een aangepast intervisietraject gaan ontwikkelen en uitvoeren. Zestor is akkoord met deze gewijzigde opzet.

Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (inclusief Basiskwalificatie Examinering)

Onder leiding van deskundigen van Aeres Hogeschool en Fontys Hogescholen volgt een groep van elf docenten van Design Academy Eindhoven een op maat gesneden traject voor het behalen van deze bekwaamheid. Het traject loopt van november 2016 tot mei 2017. Het mes snijdt aan twee kanten. Niet alleen reageren de deelnemers zeer positief op het gebodene, hun vragen aan de organisatie, onder andere naar de visie en missie en competenties, werkten stimulerend en versnellend bij de totstandkoming van het Toetsplan en de vormgeving van de onderwijsvernieuwing.

Werkoverleg en intervisie coaches en guides

Waar de coaching in het propedeusejaar is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de studenten zijn de guides in de hogere jaren gericht op de professionele ontwikkeling van de student. De laatsten begeleiden studenten bij hun keuze voor een ontwerpafdeling, hun minor en stage en dragen bij aan de uiteindelijke positionering die een student bij het afstuderen kiest.

Het werkoverleg bestaat uit uitwisseling, studie en trainingssessies.

Cursussen Engels voor docenten en medewerkers

31 docenten en medewerkers starten in maart 2016 met drie op niveau afgestemde cursussen Engels, waarvan er twee de officiële internationaal erkende diploma's CAE en FCE opleverden.

Uiteindelijk hebben er 8 met succes meegedaan aan het facultatieve examen, georganiseerd door de British Council. Voor de meeste deelnemers gold, dat het meedoen voor hen belangrijker was dan het officiële diploma.

Vijde etage, Design Academy Eindhoven

Hoofdstuk 10

Organisatie

10.1 'Community of Talent'

Onze manier van werken en opleiden weerspiegelt het streven naar een duurzame samenleving, te beginnen binnen ons eigen instituut. We zien onze school als *Community of Talent*. De generaties leren van elkaar en geven samen vorm aan het onderwijs. Immers, als het gaat om bepaalde, bijvoorbeeld technologische kennis en/of vaardigheden of om eigentijdse creativiteit is niet op voorhand duidelijk wie de docent is en wie de student...

Een '*Community of Talent*' als de onze is gebaat bij onderlinge inspiratie en productieve samenwerking. Geen 'chain of control', maar een 'chain of care': zorg voor elkaar en de omgeving. De bijbehorende kwaliteitscultuur is te typeren als *independent, committed, critical, compassionate, pioneering & poetic*.

10.2 Organisatiestructuur

Onder het College van Bestuur ressorteren twee grote afdelingen: het onderwijs en de onderwijs ondersteuning. Het onderwijs is verdeeld in een Bachelor en een Master afdeling. Zowel de Bachelor als de Master hebben een aantal afdelingen. Inhoudelijk worden alle afdelingen geleid door een hoofd docent die staat voor de inhoudelijke vertegenwoordiging van het vakgebied. De hoofden worden aangestuurd door het College van Bestuur. In periodieke vergaderingen (4 tot 5 maal per jaar) wordt de onderwijs koers besproken en bepaald. De vergaderingen worden vastgelegd in notulen. In de onderwijs ondersteuning wordt gewerkt met een Management Team. Het MT vergadert wekelijks met het College van Bestuur. De MT leden tezamen vertegenwoordigen alle ondersteunende afdelingen van financiële administratie en HR tot catering faciliteit en werkplaats. De MT leden zijn het hoofd HR, hoofd financiën en de manager operations. Het College van Bestuur vertegenwoordigt als directeur Onderwijs en Onderzoek zelf het Bachelor en Master onderwijs in het MT. De Secretaris College van Bestuur neemt deel aan de MT vergaderingen maar is geen MT lid. Alle MT vergaderingen worden genoteerd.

¹⁷ *reflective practioner*, een begrip van de Amerikaanse filosoof Donald Schön die hiermee de professional aanduidt die in staat is om het eigen handelen en de eigen beroepspraktijk te reflecteren en deze in een context te plaatsen.

10.3 Uitgangspunten HR-beleid; 'Structure follows culture'

Streven naar kwaliteit

Het streven naar kwaliteit staat in alle geledingen van onze academie voorop. Ons streven naar kwaliteit, samen te vatten als het bij elkaar brengen van ratio, empathie, intuïtie en reflectie, vloeit voort uit de inhoudelijke expertise en betrokkenheid van docenten, studenten en medewerkers en de uitwisseling van deze expertise en betrokkenheid in een interne en externe dialoog.

'Structure follows culture'

Een heldere en transparante structuur is belangrijk voor het welbevinden en goed functioneren van een organisatie. Wij zien die structuur als een resultaat van het streven naar het faciliteren van de ambities en inhoudelijke ontwikkeling van de academie als gemeenschap als geheel en haar medewerkers afzonderlijk. Structuren en processen vormen de bedding waarin inhoudelijke activiteiten geïnspireerd, veilig en efficiënt kunnen plaatsvinden. Aansturing vindt plaats op basis van inhoudelijke en/of artistieke kwaliteit en verdeling van verantwoordelijkheden en niet op basis van een organisatorische hiërarchie.

Teams en rollen

De academie is een platte organisatie waarbinnen in 2016 zelfsturende teams zich verder ontwikkelden en functioneerden. Zich bewust van de valkuilen van het werken in zelfsturende teams streeft het College van Bestuur, met oog op talentontwikkeling, naar een organisatie waarin zoveel mogelijk de zelfstandigheid van en samenwerking tussen medewerkers in diverse rollen centraal staat.

Evalueren: dialoog en zelfreflectie

Binnen de academie betekent kwaliteitszorg en daarmee het evalueren van het functioneren van medewerkers vooral uitwisseling en dialoog: het organiseren van 'hubs/knooppunten', inhoudelijk overleg waar 'reflective practioners' ¹⁷ samenwerken, kennis delen, en ervaringen uitwisselen met oog op verbetering van het onderwijs, onderzoek en organisatie.

Kwaliteitsontwikkeling: scholing en professionalisering

Design Academy Eindhoven is een kleine organisatie bestaand uit professionals die op hun vlak hoge kwaliteit vertegenwoordigen; dit geldt voor alle medewerkers, niet alleen voor de docenten en hoofd docenten. Ook voor wat betreft de ondersteunende organisatie streven we naar 'the best man/woman for the job'. De academie kent veel mogelijkheden voor inhoudelijke ontwikkeling. Enerzijds door het aannemen van steeds

andere rollen binnen diverse teams. Zo kan een medewerker zich bijvoorbeeld naast bestaande werkzaamheden gaan richten op internationalisering en op dat domein grote expertise ontwikkelen, mede door scholing. Er bestaan dus geen verticale maar wel horizontale doorgroeimogelijkheden. Daarnaast biedt de academie een fijnmazig pakket aan scholingsmogelijkheden, dit gaat van cursussen Engels tot didactische scholing en de optie een master- of PhD-traject te volgen. Het dialogue-programme van de academie biedt een diversiteit aan lezingen, debatten en symposia; dit actuele en reflectieve programma biedt daardoor de mogelijkheid tot relevante algemene scholing. (Hoofd) docenten en lectoren werden regelmatig gevraagd hier een bijdrage aan te leveren, waardoor de hele academie-gemeenschap kan genieten van zijn/haar visie en expertise.

Kennisborging door kennisdeling

In een kleine organisatie met een relatief grote groep medewerkers met een flexibel contract is kennisborging van groot belang. Dit geldt zowel voor het individu dat door kennisvermeerdering zijn professionele waarde bestendigd of vermeerderd als voor de organisatie die door in haar medewerkers te investeren haar eigen kwaliteit vergroot.

Kennisborging vindt plaats door kennisdeling bij het werken in teams worden expertise en kennis gedeeld. De academie-brede Kenniskring is hiervan een goed voorbeeld.

Daarnaast speelde het dialogue-programme van de academie hier een rol; hier delen interne en externe experts kennis.

In 2016 is een stevige basis gelegd voor de herziening van het functiehuis van de academie die in 2017 gestalte zal krijgen.

Nieuwe ontwikkelingen mbt procesoptimalisatie

In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen voor een reeks nieuwe ontwikkelingen die er op gericht zijn de processen van de organisatie te ondersteunen en te optimaliseren en die in 2017 geëffectueerd zullen worden.

Het gaat hierbij om het (verder) ontwikkelen van een online studentenvolgsysteem, het herzien van het functiehuis van de academie, het HR-beleid, het opzetten van een financiële projectadministratie, het opzetten van een nieuw digitaal formatiesysteem, het linken van de systemen van HR en Financiën, en het gaan werken met budgethouders, zowel voor projecten als voor reguliere werkzaamheden.

Deze veranderingen vragen om een andere werkwijze; in 2017 krijgt dit traject van verandering verder vorm.

10.4 CAO en arbeidsvoorwaarden

Per 1 april 2016 werd de nieuwe cao met een looptijd tot en met 31 maart 2017 van kracht. CAO partijen hebben daarin afspraken gemaakt om te komen tot een regeling gericht op het vergroten van de kans op nieuw werk en continuïteit van inkomen ter vervanging van de Bovenwettelijke Regeling (BWR). Daarnaast hebben CAO partijen een inspanningsverplichting ten aanzien van de Participatiewet.

Er wordt een HBO-brede, onafhankelijke ontslagcommissie ingesteld voor toetsen van ontslagen wegens bedrijfseconomische redenen voor de sector HBO. De invulling van de commissie werd in 2016 nog niet uitgewerkt. Tijdens een proefperiode van 2 jaar worden de ervaringen opgedaan met de ontslagcommissie vergeleken met de ervaringen met de ontslagprocedure bij het UWV in de andere publieke sectoren. Na evaluatie van de voor- en nadelen en kosten, zullen partijen een weloverwogen keuze maken over al dan niet continueren van de ontslagcommissie.

In 2015 werd de regeling Duurzame Inzetbaarheid in de cao geïntroduceerd. Medewerkers hebben in 2016 hun DI-rechten verder opgebouwd en incidenteel toegepast. Op basis van de opgedane ervaringen zal in 2017 toepassing van de DI-regeling worden aangescherpt.

10.5 Deskundigheidsbevordering

In het kader van het vigerende Professionaliseringsplan 2015-2019 is in 2016 verder uitvoering gegeven aan een aantal voorgenomen besluiten. Het gaat hierbij om individuele professionaliseringsactiviteiten en collectieve (in-company) opleidingen. Zo zijn aan medewerkers – in samenwerking met Fontys Hogescholen – diverse cursussen Engels aangeboden. Bij een aantal cursussen kon worden gekozen voor het afleggen van een officieel Cambridge examen. Een aantal medewerkers heeft inmiddels een Cambridge certificaat behaald.

Ook is 11 academie docenten een training didactische vaardigheden aangeboden in het kader van de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid. De training onder leiding van twee gekwalificeerde deskundigen van Fontys Hogescholen en Hogeschool Aeres, startte in oktober 2016 en zal in 2017 worden afgerond.

Ook de 3 coach-docenten (propedeuse) en guides (hogere jaars) hebben een intensief traject gevolgd dat in 2017 zal worden afgerond.

10.6 Overige wet- en regelgeving

In 2016 is de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) van kracht geworden.

Daarop inspeland is gestart met beleidsontwikkeling met betrekking tot de inzet van freelance medewerkers binnen DAE. Bij de toepassing van de wet is niet alleen het wettelijke kader het uitgangspunt geweest, maar er is ook gestart met het inrichten van het interne werkproces en het maken van richtlijnen inzake de inzet van freelance medewerkers.

Eind 2016 werd opschorting van de handhaving van de wet tot 1 januari 2018 aangekondigd. Daarmee is de implementatie van het beleid met de daarbij horende inrichting van de werkprocessen binnen Design Academy Eindhoven uitgesteld tot de eerste helft van 2017.

10.7 Instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers

De instroom van nieuwe medewerkers bedroeg 23 personen. Deels kwam de instroom doordat medewerkers vertrokken maar ook door uitbreiding van formatie. Daarnaast zijn voor de minors ook tijdelijke nieuwe docenten aangetrokken. Verder boden we aan 5 stagiaires een plek om werkervaring op te doen.

In 2016 is het programma van eisen ten aanzien van personeelsinformatie opgesteld. Aan de hand van deze eisen zal in 2017 een keuze worden gemaakt voor een nieuw systeem dan wel het voor het updaten van het huidige systeem.

In 2016 26 medewerkers gingen uit dienst, waarvan 12 medewerkers werkzaam waren in het onderwijs en 14 medewerkers in de ondersteunende diensten. 7 medewerkers vertrokken op eigen verzoek en van 1 medewerker werd in onderling overleg afscheid genomen.

10.8 Gezondheidsbeleid

Het ziekteverzuim bedroeg in het verslagjaar 3,25 %.

In verslagjaar 2015 was het verzuimpercentage 3,9%.

DAE voert een actief preventief verzuimbeleid. Medewerkers maken regelmatig gebruik van het preventieve spreekuur en vroeg-signalering is een belangrijk middel om vroegtijdig met medewerkers in gesprek te gaan over de balans belasting-belastbaarheid in relatie tot gezondheidsproblemen en maatregelen te treffen ter voorkoming van uitval of ter bevordering van het herstel. Regelmatig worden hiervoor professionals ter ondersteuning ingezet, zoals b.v. coaches en arbeidsdeskundigen.

10.9 Beleid beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Design Academy Eindhoven wil uitkeringen na ontslag zoveel als mogelijk beperken. Na het doorlopen van een zorgvuldige werving- en selectieprocedure worden medewerkers aange-steld. In principe krijgen medewerkers in eerste instantie een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. Een goede coaching en begeleiding van medewerkers probeert ontslag zoveel mogelijk te voorkomen. Soms is het beëindigen van de arbeidsrelatie onvermijdelijk; in dat geval worden de hiermee gepaard gaande kosten geminimaliseerd.

10.10 Faciliteiten

Servicebureau

Het Servicebureau is verantwoordelijk voor alle zaken op facilitair gebied en is tevens meldpunt voor facilitaire zaken als reserveringen van ruimtes, catering, benodigdheden etc. Eind 2016 vertrok de facilitair manager van het bureau. In samenspraak met de Ondernemingsraad is besloten de opengevallen functie op een andere wijze in te vullen door het aanstellen van een coördinator voor het Service Bureau. Deze coördinator werkt onder verantwoordelijkheid van de in mei 2016 aange-stelde operationeel manager.

Facilitaire zaken

De aanschaf van twee nieuwe kwalitatief hoogwaardige koffiemachines en het gebruik van biologische fair trade koffie kon rekenen op algemene instemming.

Ook de aanschaf van luchtzuiverende planten werd positief ontvangen.

Werkplaatsen en Bio-Lab

Na verschillende signalen vanuit het onderwijs is op initiatief van de werkplaatsen geïnvesteerd in het opzetten van een Bio-Lab. Een plek waar studenten met bacteriën, schimmels en gisten experimenteren in het zoeken naar nieuwe materialen. Om zoveel mogelijk up-to-date te blijven kregen de werkplaatsen de beschikking over een lasercutter en investeerde de academie in de aanschaf van meer 3D printers.

Communicatie

De afdeling Communicatie startte in 2016 met een project dat zal leiden tot een beter intranet. Het traject startte met een uitgebreide analyse. In overleg met de Student Council, coördinatoren, aan aantal docenten en DAE staf werd een programma van eisen opgesteld. In 2017 zal een nieuw intranet online gaan. In dit nieuwe intranet krijgen studenten onder andere de mogelijkheid om hun studievoortgang te volgen. De nieuwe intranet structuur zal ook de basis vorm voor het internet.

De uitwerking en implementatie van nieuwe huisstijl, ontworpen door Studio Joost Grootens, werd tijdelijk uitgesteld als gevolg van het vertrek van de creatief directeur. Na de aanstelling van een nieuwe creatief directeur zal hierover een besluit vallen.

Bedrijfs hulpverlening (BHV)

De ongeveer 30 BHV'ers van de academie kregen in 2016 een intensieve herhalings training.

Vertrouwenscommissie

De vertrouwenscommissie bestaat uit twee gekwalificeerde vertrouwenspersonen. Afgezien van een aantal individuele gesprekken zijn er in 2016 geen klachten gemeld bij de commissie.

Profileringfonds Hoger Onderwijs

In 2016 deden studenten geen aanvragen voor een bijdrage uit het Profileringsfonds Hoger Onderwijs.

10.11 Huisvesting

Huisvesting

Design Academy Eindhoven is gehuisvest in gebouw De Witte Dame in het centrum van Eindhoven. Het gebouw kent meerdere bewoners en de academie is huurder.

Een van de eerste taken van de nieuw aangestelde operationeel manager was het in kaart brengen van het noodzakelijke, soms achterstallige onderhoud van het gebouw. Als onderdeel van een meerjaren traject is in 2016 een start gemaakt met schilderwerk en een inventarisatie van elektrasyteem. Daarnaast is de alarm/inbraakinstallatie vervangen en heeft de verhuurder van het gebouw de brandmeldinstallatie vernieuwd.

10.12 ICT en Bedrijfsvoering

In de loop van de tweede helft van 2016 blijkt dat er fundamentele veranderingen noodzakelijk zijn op het niveau van processen, systemen en rollen. De in gebruik zijnde systemen leunen te veel op menselijke interactie, zowel voor het verkrijgen van informatie van derden als voor het uitwisselen van informatie tussen systemen. Te vaak leidt dat tot teleurstelling of ergernis. In het najaar 2016 startte een omvangrijk project gericht op de optimalisatie van de noodzakelijke informatiestromen, zowel op het gebied van sturing, bedrijfsvoering als onderwijsondersteuning. Met als doel een grotere tevredenheid van medewerkers, efficiëntere werkprocessen en sneller periodiek inzicht in en overzicht over de (administratieve en/of financiële) status van projecten en activiteiten. Dit leidde tot het starten van het project Verbetering Bedrijfsvoering. In de voorbereidende fase werd externe expertise ingehuurd om te komen tot een informatieplan en een model voor inrichting van de projectorganisatie. Het project wordt in 2017 volledig geïmplementeerd.

Onderdeel van het project Verbetering Bedrijfsvoering is de verbetering van de projectadministratie. Ook hier geldt dat medewerkers naast hun rol als projectleider, als budgethouder ook verantwoordelijk zijn voor de financiële administratie van hun projecten. Met ingang van de begroting 2017 heeft DAE haar financiële administratie ingericht op basis van kostenplaatsten. Het voordeel van deze gewijzigde structuur is dat budgethouders beter en tijdiger geïnformeerd worden over de realisatie van de ter beschikking gestelde budgetten. Een extern trainingsbureau zal in 2017 de betrokken medewerkers professionaliseren op het gebied van projectmanagement. Circa 14 medewerkers zullen die training gaan volgen.

Wat betreft de ICT-faciliteiten zijn in 2016 twee noodstroomvoorzieningen aangelegd.

10.13 Medezeggenschap

Design Academy Eindhoven heeft een gedeelde medezeggenschap bestaande uit een Ondernemingsraad en Student Council

Ondernemingsraad

In 2016 zijn diverse onderwerpen besproken, waar de belangrijkste onderwerpen waren: duurzame inzetbaarheid, werkkostenregeling, ontwikkeling van onderwijsvernieuwing en de daarbij horende personeelsbezetting, en de tijdelijke versus vaste contracten.

Binnen de OR zijn afspraken gemaakt wie en hoe we naar de achterban communiceren. Omdat het gebruik van intranet minimaal is heeft de OR gekozen voor een persoonlijke aanpak, waarbij men actief contact zoekt met diverse medewerkers in de organisatie.

De OR heeft ingestemd met de volgende voorstellen: functieprofiel Programmamanager Bachelor (februari) functieprofiel Operationeel Manager (februari) en functieprofiel Design Researcher (juli), verplichte zomersluiting 2017 (december).

In 2016 is twee keer overleg geweest met de vakbonden. Gespreksonderwerpen waren o.a. het professionaliseringsplan, werktijdregeling, duurzame inzetbaarheid, participatiewet, en het sociaal statuut.

In 2016 bestond de Ondernemingsraad uit de volgende leden:

- Maartje van Gestel – Voorzitter (tot 1 september)
- Hans van der Markt – Voorzitter (vanaf 1 september)
- Peter van Casteren – Vervangend voorzitter
- Theo Poel – Lid (tot 1 september)
- Anita Pauwels – Secretaris
- Tessa Blokland – Lid
- Andre Wiersma – Lid

Student Council

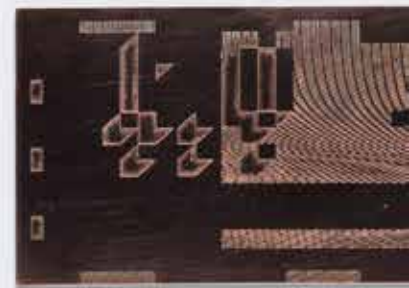
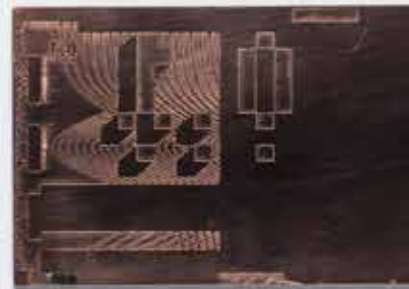
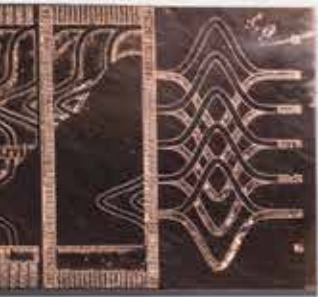
De Student Council speelt een actieve rol binnen de academie en is nauw betrokken bij alle ontwikkelingen in het Bachelor en Master onderwijs. Iedere zes weken ontmoet de Student Council de Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie en worden actuele onderwerpen besproken en getoetst. In Januari 2016 vond de eerste Student Potluck plaats. Deze werd georganiseerd door de Student Council op initiatief van het College van Bestuur.

Per december 2016 bestond de Student Council uit de volgende leden:

- Orlando Lovell- Chair
- Felix Mollinga (absent on exchange) - Vice chair
- Sankrit Kulmanochawong - Member
- Karl Moubarak - Member
- Tevin Blancheville - Member
- Zavier Wong - Member
- Miruna Danu - Member
- Karin Fischnaller - Member
- Pranav Kochatta - Member

10.14 Project Groene School

In het project Groene School werken studenten, docenten en medewerkers van Design Academy Eindhoven samen om de academie groener te maken. Er wordt daarbij gekeken naar het milieuvriendelijker maken van het gebruik van grondstoffen, afvalscheiding, het klimaat en het eten (Zbar). In 2016 werd dit initiatief gestart en werden de eerste verbeteringen geïmplementeerd. De Groene School is een continu proces; in 2017 gaan de verbeteringen verder.

Magnús Ingvar Ágústsson - Vessel
Department: Man and Communication
Year: 2016

Hoofdstuk 11

Financiën

- Financieel beleid
- Strategische financiële doelstelling
- Jaarrekening 2016
- Financiën op balansdatum
- Resultaat boekjaar
- Analyse resultaat
- Prestatieafspraken
- Treasury-management
- Continuïteitsparagraaf
- Risicomanagement
- Notitie Helderheid

1. FINANCIEEL BELEID

Het financieel beleid is gericht op handhaving van de bedrijfs-economische continuïteit voor de middellange en lange termijn. Dit wordt uitgedrukt in een solvabiliteitsnorm van 35% en een liquiditeitsnorm van 100%. De rendementsdoelstelling is gericht op een evenwicht tussen de reguliere baten en lasten.

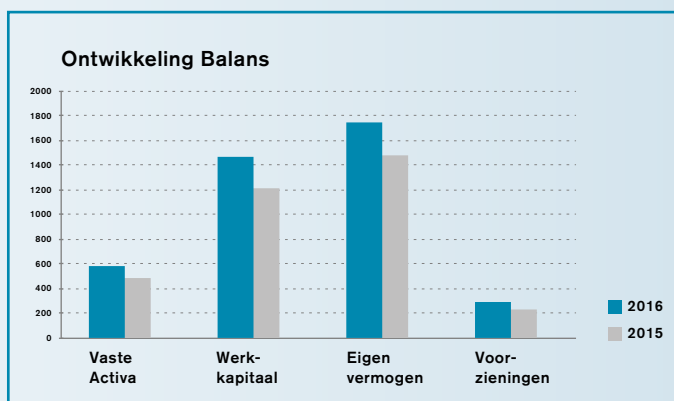
2. STRATEGISCHE FINANCIELE DOELSTELLING

De strategische doelstelling ten aanzien van het financieel beleid voor de lange termijn is het creëren van een stabiele financiële omgeving, waarbinnen Design Academy Eindhoven kan vernieuwen, ontwikkelen en excelleren.

3. JAARREKENING 2016

Voor de toelichtingen op de balans en de staat van baten en lasten wordt verwezen naar bijgaande jaarrekening.

4. FINANCIËN OP BALANSDATUM

BALANS

	31 dec. 16	31 dec. 15
ACTIVA	€	€
vaste activa		
materiële vaste activa	214	120
financiële vaste activa	375	375
	589	495
vlottende activa		
voorraden	45	48
vorderingen	333	377
liquide middelen	3.326	3.053
	3.704	3.478
totaal	4.293	3.973
PASSIVA		
eigen vermogen	1.759	1.483
voorzieningen	291	234
kortlopende schulden	2.243	2.256
totaal	4.293	3.973

RATIO'S

	31 dec. 16	31 dec. 15
solvabiliteit	41%	37%
norm	35%	35%
liquiditeit	165%	152%
norm	100%	100%
werkkapitaal	1.461	1.222

Solvabiliteit

Door middel van de solvabiliteit wordt gekeken of een organisatie in staat is om op korte en lange termijn aan haar schulden te kunnen voldoen. Een organisatie is solvabel als ze bij opheffing in staat is om de schulden te kunnen betalen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt in een kengetal. Hiermee wordt de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal uitgedrukt in een percentage.

Liquiditeit

Hiermee wordt de verhouding aangegeven tussen beschikbare middelen op korte termijn (de vlottende activa) en de kortlopende schulden, en daarmee de mate waarin de verschaffers van het kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald.

Werkkapitaal

Het werkkapitaal is het saldo tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden.

Aansluiting met het eigen vermogen/voorzieningen

Het totaal aan eigen vermogen en voorzieningen ad. € 2.050.000 is belegd in vaste activa voor een bedrag van € 589.000 en een beschikbaar werkkapitaal van € 1.461.000.

Toename werkkapitaal

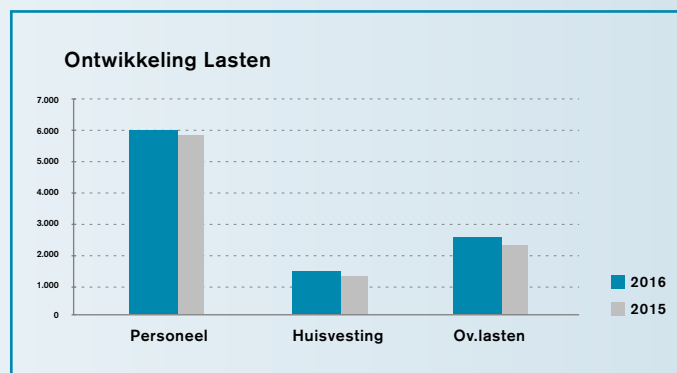
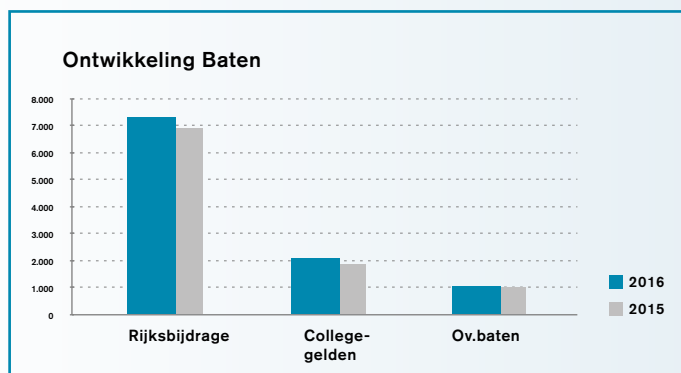
De toename van het werkkapitaal ad. € 239.000 bestaat uit:

- Afname voorraden € - 3.000
- Afname vorderingen op korte termijn € - 44.000
- Afname kortlopende schulden € 13.000
- Toename liquide middelen € 273.000

<u>KASSTROOMOVERZICHT</u>	2016	2015
Operationele activiteiten		
Resultaat, exclusief ontvangen en betaalde rente	256	262
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	75	94
Mutaties voorzieningen	57	132
Veranderingen in werkkapitaal:		
- Voorraden	3	8
- Vorderingen	44	52
- Kortlopende schulden	-13	186
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Ontvangen rente	24	33
Betaalde rente	-4	-5
Subtotaal	442	762
Investeringsactiviteiten		
Investerings in mat. vaste activa	-169	0
Subtotaal	-169	0
Mutatie liquide middelen	273	762
Stand per 1 januari	3.053	2.291
Stand per 31 december	3.326	3.053

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in het verloop van de liquide middelen, als gevolg van de mutaties tussen de balansposten per 31 december 2016 en 31 december 2015.

5. RESULTAAT BOEKJAAR

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2016 jaarrekening	2016 begroting	2015 jaarrekening	Afwijking tov de begr.	Afwijking tov 2015
BATEN					
Rijksbijdragen OCW/EZ	7.299	7.193	6.871	106	428
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	202	214	217	-12	-15
College-, cursus, les- en examengelden	2.080	2.083	1.874	-3	206
Baten werk in opdracht van derden	266	194	260	72	6
Overige baten	552	487	522	65	30
Subtotaal	10.399	10.171	9.744	228	655
LASTEN					
Personeelslasten	5.998	6.175	5.841	177	157
Afschrijvingen	75	93	94	18	-19
Huisvestingslasten	1.530	1.481	1.381	-49	149
Overige lasten	2.540	2.452	2.166	-88	374
Subtotaal	10.143	10.201	9.482	58	661
Saldo baten en lasten	256	-30	262	286	-6
Financiële baten en lasten	20	30	28	-10	-8
RESULTAAT	276	0	290	276	-14

6. ANALYSE RESULTAAT

RESULTAAT

Het verslagjaar 2016 sluit met een batig saldo van € 276.000.

Begroot was een saldo van € 0. Het batig saldo over 2015 bedroeg € 290.000.

TOELICHTING OP HET IN DE BEGROTING OPGENOMEN BELEID

Het resultaat over 2015 is € 276.000 beter dan begroot.

RIJKSBIJDRAGE

De ontvangen rijksbijdrage oversteeg het begrote bedrag met € 106.000.

▪ Verhoging prijs per student	€ 24.500
▪ Niet begrote lerarenbeurs	€ 12.000
▪ Niet begrote uitkering Scholarship	€ 13.500
▪ Hogere uitkering prestatiebekostiging	€ 10.000
▪ Hogere toeslagen	€ 46.000

PERSONEELSLASTEN

De personeelslasten waren in 2016 € 156.000 lager dan begroot.

BEGROTING TOV REALISATIE 2016

De personele lasten bedroegen in 2016	5.998.000	
Begroot	6.175.000	
Realisatie lager dan begroot	177.000	2,9%

SPECIFICATIE

Medewerkers in loondienst	31.000
Personeel niet in loondienst	134.000
Overige personele lasten	25.000
Mutatie reserveringen en voorzieningen	-54.000
Uitkeringen en doorbelastingen	41.000
Totaal	177.000

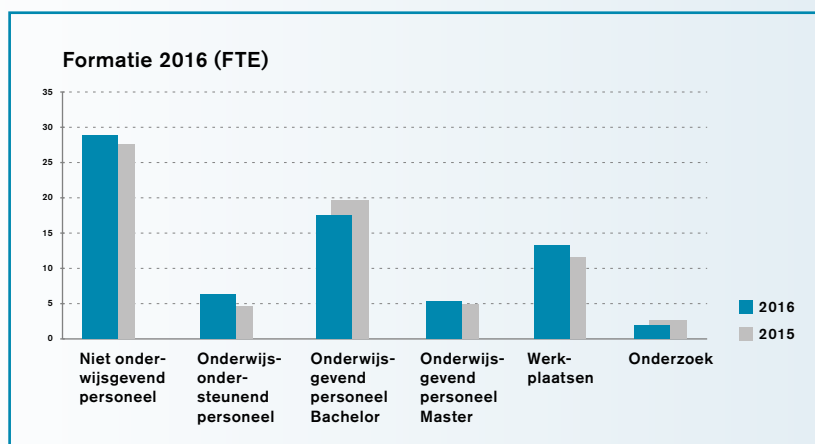
De onderschijding wordt grotendeels veroorzaakt door niet ingevulde vacatures:

	loondienst	freelance	totaal
Reflection	30.200	6.600	36.800
Kenniskring	19.700	60.000	79.700
Onderzoek biodesign	0	13.200	13.200
Onderzoek denkwerkplaats	0	6.600	6.600
Onderzoek (programmamanager)	0	40.000	40.000
Dialogue (programmanager)	0	32.000	32.000
Relatiemanagement (extern adviseur)	0	25.200	25.200
Totaal	49.900	183.600	233.500
Overige onderschijdingen			-56.500
Totaal			177.000

KERNCIJFERS PERSONEEL

Personele bezetting in fte's

Gemiddelde personele bezetting 2016:	73,1
In 2015 was de gemiddelde bezetting:	71,6
Een toename van:	1,5

Formatie 2016 in fte

	2016	2015	mutatie
Niet onderwijsgevend pers.	29,4	28,3	1,1
Onderwijs-ondersteunend pers.	6,1	4,9	1,2
Onderwijsgevend pers. bachelor	17,5	19,5	-1,9
Onderwijsgevend pers. master	5,2	4,9	0,2
Werkplaatsen	13,0	11,6	1,4
Onderzoek	1,9	2,5	-0,5
Totaal	73,1	71,6	1,5
In loondienst	57,0	57,0	0,0
Freelance	16,1	14,6	1,5

Verhouding onderwijsgevend /niet onderwijsgevend

2016	1,5
2015	1,5

In procenten

	2016	2015
Onderwijsgevend personeel	60%	61%
Niet onderwijsgevend personeel	40%	39%
Totaal	100%	100%

Student/docent ratio (uren/student)

	2016	2015
Bachelor	49	53
Master	74	74

Medewerkers in loondienst per jaareinde

Personeelsbestand einde jaar 2016	bep.tijd	onbepaald	totaal
Niet onderwijsgevend personeel	10,1	17,5	27,6
Onderwijsondersteunend personeel	2,4	1,6	4,1
Onderwijsgevend pers. bachelor	3,5	7,1	10,6
Onderwijsgevend pers. master	0,3	0,2	0,4
Werkplaatsen	2,7	10,5	13,2
Onderzoek	0,8	0,0	0,8
Totaal	19,8	36,9	56,7

Personeelsbestand einde jaar 2015	bep.tijd	onbepaald	totaal
Niet onderwijsgevend pers.	9,6	16,4	26,0
Onderwijsondersteunend pers.	2,1	2,0	4,1
Onderwijsgevend pers. bachelor	5,8	5,8	11,7
Onderwijsgevend pers. master	0,2	0,2	0,4
Werkplaatsen	2,1	10,3	12,4
Onderzoek	0,3	0,0	0,3
Totaal	20,2	34,7	55,0

Analyse resultaat 2016 ten opzichte van 2015

Het resultaat over 2016 was € 14.000 lager dan in 2015.

Grotendeels te verklaren uit:

- Toename rijksbijdrage € 428.000.
- Toename collegegelden € 206.000.
- Toename personele lasten € - 157.000.
- Toename huisvestingslasten € - 149.000.
- Toename overige lasten € -374.000.
- Overige afwijkingen € 32.000.

RIJKSBIJDRAGE

De toename is een gevolg van het hoger aantal bekostigde studenten, in het bijzonder de toename van het aantal bekostigde bachelor-diploma's.

Rijksbijdrage	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
rijksbijdrage OCW/EZ	6.896	6.812	6.496	84	400
prestatiebekostiging	391	381	363	10	28
lerarenbeurs	12	0	12	12	0
totaal	7.299	7.193	6.871	106	428
bekostigde aantallen	661	661	625		
rb per bekostigde student (in euro)	11.000	10.900	11.000		

Bekostigde aantallen	okt 14	okt 13	afwijking
	peildatum	peildatum	
aantal bekostigde bachelors	451	434	17
aantal bekostigde masters	74	82	-8
aantal bekostigde diploma's ba	113	89	24
aantal bekostigde diploma's ma	23	20	3
totaal	661	625	36
rijksbijdrage per student			11
meeropbrengst a.g.v. hoger aantal			396

COLLEGEGELDEN

In 2015 is een eenmalige -voor het resultaat nadelige- correctie doorgevoerd van € 137.000. De vooruit ontvangen Collegegelden waren voorheen gebaseerd op 6 maanden van een totaal van 10 maanden (6/10), na de correctie is dit gebaseerd op 8 maanden van een totaal van 12 (8/12).

College-, cursus, les- en examengelden	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Hbo bachelor	1.450	1.427	1.367	23	83
Hbo master	630	656	507	-26	123
Totaal	2.080	2.083	1.874	-3	206

Aantal studenten

	st.jr 16/17	st.jr 15/16
Hbo bachelor	559	609
Hbo master	127	108
Totaal	686	717

PERSONELE LASTEN

Personele lasten	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
-------------------------	-------------	----------------	-------------	--------------------	--------------------

Lonen en salarissen

Brutolonen en salarissen	3.506	3.557	3.536	-51	-30
Sociale lasten	453	444	418	9	35
Pensioenpremies	408	397	414	11	-6
Subtotaal	4.367	4.398	4.368	-31	-1

Dotatie voorzieningen

Dotaties personele voorzieningen	57	3	132	54	-75
Subtotaal	57	3	132	54	-75

Personeel niet in loondienst

Personeel niet in loondienst	1.424	1.558	1.349	-134	75
Subtotaal	1.424	1.558	1.349	-134	75

Overige personele lasten

Reis- en verblijfskosten	129	134	128	-5	1
Overige personele lasten	156	197	151	-41	-5
Mutatie reservering vak.dagen en -toeslag	21	0	-17	21	38
Subtotaal	306	331	262	-25	44

Uitkeringen, inhoudingen en doorbelastingen

Uitkeringen, inhoudingen en doorbelastingen	-156	-115	-270	-41	114
Subtotaal	-156	-115	-270	-41	114

Totaal	5.998	6.175	5.841	-177	157
---------------	--------------	--------------	--------------	-------------	------------

Zoals in voorgaande kerncijfers vermeld, steeg het aantal gemiddelde fte's ten opzichte van 2015 met 1,5 fte.

Gemiddelde personele lasten

2016	82.000	100,5%
2015	81.500	100,0%

De salarissen stegen als gevolg van de nieuwe CAO per 1 april 2016 met 3,65%.
De freelancevergoedingen bleven ongewijzigd.

De stijging van de personele lasten ad. € 157.000 is als volgt te verklaren:

Toename:

- Volumestijging fte's (1,5 x 82.000) € 123.000
- Lagere doorbelasting aan projecten (met name Crisp) € 139.000

Afname:

- Lagere dotatie aan personele voorzieningen (met name ww-verplichtingen) € 75.000
- Overige afwijkingen € 30.000

DECLARATIES BESTUURDERS

naam	overige kosten	reiskosten	reiskosten binnenland	representatie buitenland	representatie kosten
T. Widdershoven	2.709	415	528	0	0
J. Ossewold	3.820	6.630	0	0	0
Totaal	6.529	7.045	528	0	0

HUISVESTINGSLASTEN

huisvestingslasten	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
huur	730	742	690	-12	40
servicekosten en onderhoud	771	713	665	58	106
ozb / heffingen	15	13	12	2	3
parkeerkosten	14	13	14	1	0
totaal	1.530	1.481	1.381	49	149
aantal m ²	11.770		11.093		
huisvestingskosten per m ² (in euro)	130		124		

Per 15 november 2015 is het gehuurde oppervlakte uitgebreid met 677 m². Het betreft de voormalige MU-ruimte op de eerste etage. De huurlasten stegen hierdoor met € 40.000.

HUURCONTRACTEN	m²	prijs/m²	totaal		looptijd
1° etage	1.013	91	92.183	indexering	1 aug 2027
MU-ruimte (allonge 11 nov 15)	677	91	61.607	indexering	1 aug 2027
2° etage	1.659	56	93.128	niet-geïndexeerd	1 aug 2027
Overige (3e, 4e, 5e, 6e, en tussenetages)	7.308	56	410.235	niet-geïndexeerd	1 aug 2027

Middenmotief

1° etage	65	56	3.649	niet-geïndexeerd	1 aug 2027
2° etage	106	56	5.950	niet-geïndexeerd	1 aug 2027
Overige	459	56	25.766	niet-geïndexeerd	1 aug 2027
Allonge 25 sep 2014	483	56	27.113	niet-geïndexeerd	1 aug 2027
Subtotaal	11.770	0	719.631	0	0

BTW schade 5%		0	35.982	0	0
Totaal	0	0	755.612	0	0

De onderhouds- en servicekosten stegen met € 106.000. Te verbijsonderen in:

- Toename van de servicekosten ad. € 51.000 is mede een gevolg van het uitgebreide huoppervlak.
- Bliksemschade (nog in behandeling bij de verzekeraar) € 31.000.
- Extra onderhoud en reparaties € 24.000.

OVERIGE LASTEN

Overige lasten	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Bestuur	134	188	157	-54	-23
Algemene ondersteuning	540	535	495	5	45
Onderwijs en onderzoek	1.619	1.360	1.483	259	136
Projecten	247	369	31	-122	216
Totaal	2.540	2.452	2.166	88	374

Toelichting projecten, als onderdeel van de overige lasten:

Projecten	2016	begroot	2015
Kwaliteitsverbetering	91.600	183.000	25.000
Professionalisering	82.300	186.000	1.000
Onderwijsontwikkeling	800	0	0
Facilitaire voorzieningen	33.200	0	5.000
Verbetering bedrijfsvoering	39.300	0	0
Totaal	247.200	369.000	31.000

PROJECTEN – totaal overzicht

Het College van Bestuur heeft in de begroting over 2016 een paragraaf gewijd aan het voornemen om onderwijsverbeteringen, in termen van kwaliteitsverbetering, professionalisering en infrastructurele verbeteringen in het gebouw, op de agenda voor de jaren 2016 tot en met 2019 te plaatsen. Dit in de wetenschap dat de reserves voldoende groot waren om deze plannen uit eigen middelen te realiseren.

Hiervoor werd de volgende projectenbegrotingen opgesteld:

Investerings in gebouw en ruimte	2016	2017	totaal
MU-ruimte	300.000	300.000	600.000
Werkplaatsen en 2e en 3e etage	200.000	200.000	400.000
Totaal	500.000	500.000	1.000.000

Kwal.verbeteringen & professionalisering	2016	2017	2018	2019	2020	totaal
Kwaliteitsverbetering	330.000	225.000	225.000	225.000	225.000	
Professionalisering	270.000	150.000	150.000	150.000	150.000	
Subtotaal	600.000	375.000	375.000	375.000	375.000	
Efficiencyverbeteringen				-300.000	-300.000	
Totaal	600.000	375.000	375.000	75.000	75.000	1.500.000

REALISATIE 2016

Projectbegroting	begroot	realisatie mat.lasten	realisatie pers.lasten	realisatie totaal
Investerings in gebouw en voorzieningen	500.000	93.500	0	93.500
Kwaliteitsverbeteringen & professionalisering	600.000	247.200	128.700	375.900
Totaal	1.100.000	340.700	128.700	469.400

De onderuitputting van € 630.600 komt voor wat betreft de investeringen voort uit de beslissing om de bouwkundige aanpassingen in de MU-ruimte te herzien. In de begroting 2017 is een bedrag van € 821.000 opgenomen (€ 300.000 investeringen en € 521.000 aan kwaliteitsverbeteringen en professionalisering.

7. PRESTATIEAFSPRAKEN MET OCW

Prestatie en reductie

In het najaar van 2012 heeft het kabinet met alle bekostigde hogescholen en universiteiten prestatieafspraken gemaakt, voortbouwend op het advies van de commissie-Veerman (april 2010) en de strategische agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap 'Kwaliteit in Verscheidenheid'. De Reviewcommissie heeft aan de hand van een door OCW vastgesteld beoordelingskader over deze afspraken geadviseerd. In de prestatieafpraak tussen de individuele hogeschool of universiteit en de Minister van OCW is vastgelegd wat de instelling in 2016 wil realiseren als het gaat om het studiesucces van studenten, de kwaliteit van het onderwijs, docentkwaliteit, onderwijsintensiteit en de omvang van de indirecte kosten. De definities worden hieronder toegelicht. Als peildatum voor de nulmeting geldt 1 oktober 2010.

Afgesproken is dat 7% van het totale onderwijsbudget aan de prestaties wordt gekoppeld. Voorwaarde voor continuering in de periode 2017-2020 van 5% van de beschikbare middelen is realisatie van de afgesproken prestaties ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces in de periode tot en met peildatum 1 oktober 2015. Daarnaast wordt een deel van de middelen (2%) selectief toegekend.

In lijn met het advies van de Reviewcommissie die onze plannen beoordeelde als "goed", heeft de Minister besloten om in te stemmen met de door ons voorgestelde prestatieafspraken (t.w. € 277.531 voor 2013 oplopend naar € 333.653 voor 2016) en ons bovendien in aanmerking te laten komen voor middelen uit het selectief budget (t.w. € 42.922 voor 2013, en kent geen oploop).

In 2012 heeft de sector, het KUO (kunstvakonderwijs), een Houtskoolschets als Sectorplan aangeboden. Een van de maatregelen die is opgenomen in het Sectorplan is volumebeperking van het aantal studenten, o.a. bij de bacheloropleidingen Vormgeving; de daling van het aantal bachelor studenten bij DAE mocht in ieder geval worden gecompenseerd met een stijging van het aantal masters. De deelnemende hogescholen ontvangen middelen in het kader van financiële verevening; voor DAE betekent dit € 93.647 voor 2013 oplopend naar € 346.200 voor 2016.

Gewijzigde streefdatum reductie bachelor studenten

In 2014 en 2015 heeft Design Academy Eindhoven overleg gevoerd met het Ministerie van OC&W over de reductieafpraak, wat er toe geleid heeft dat de oorspronkelijke peildatum van 1 oktober 2015 wordt verschoven naar 1 oktober 2017, waarbij het te bereiken aantal van 542 ingeschrevenen (BA) meer moet worden gezien als een streefcapaciteit (brief OCW, d.d. 1 december 2015, referentie 832761).

Het terugdringen van studievertraging en verbeteren van processen om de doorstroom te bevorderen is sinds 2013 een belangrijke tool voor verbetering van de prestaties op het gebied van studiesucces. Het monitoren van de studievoortgang van studenten is versterkt aangezet en speerpunt van beleid geworden. Anno 2016 zien we dat dit beleid een positieve uitwerking heeft: de uitval van studenten na het 1e studiejaar is ruim onder de ambitie van maximaal 30% uitval gebleven, bij een sterke verbetering van het bachelor rendement en met behoud van studenttevredenheid.

Instroom

Sinds de wettelijke mogelijkheid om tussentijds uit te schrijven, zonder bijzondere persoonlijke reden, maken vooral bachelor studenten gebruik van deze regeling. Omdat ze hogerejaars zijn, kunnen zij zich het daaropvolgende studiejaar (of evt. een jaar later) opnieuw inschrijven. Voor een deel zijn dit studenten die een persoonlijke reden hebben. Maar we zien ook dat de huidige generatie studenten zich onderscheidt als een generatie die haar blik wil verbreden (wereldburger) en de studie zien als een geïntegreerd onderdeel van hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Mede vanwege die wettelijke mogelijkheid schrijven studenten zich dus makkelijker uit om bijvoorbeeld een jaar een persoonlijk (niet persé studie-gerelateerd) traject af te leggen. Als DAE onderkennen we de behoefte van de huidige generatie en willen we ons daartoe verhouden, met behoud van grip op de doorstroom in ons onderwijs. We zoeken naar vormen om onze studenten te faciliteren en te begeleiden in hun keuze wat ons voor organisatorische uitdagingen stelt.

DAE heeft per 1 oktober 2015 is 609 bachelor studenten (B-Vormgeving); per 1 oktober 2016 is dit afgenomen tot 559 studenten, zijnde 4 studenten meer dan voorzien. Voor 1 oktober 2017 is het streven om verder te dalen tot 542 studenten. Voor de masters is het aantal inschrijvingen per 1 oktober 2016 127 studenten; dit zijn 2 studenten meer dan voorzien, waarmee de totale populatie van DAE op 686 komt.

Vergelijkende cijfers

In 2016 zijn de afrondende gesprekken met de Reviewcommissie geweest en heeft Design Academy Eindhoven op alle punten goed gescoord.

Aanvullend op de cijfers uit de prestatieafspraken zijn hieronder de cijfers voor 2016 bijgewerkt op de indicatoren Studiesucces (zijnde uitval 1e jaars, switch binnen de instelling, bachelor rendement) en Studentenoordeel, en op de facultatieve indicator: reductie aantal bachelor studenten.

A. STUDIESUCCEES

De uitval is ten opzicht van de ambitie uit de prestatieafspraken ruim onder het maximale uitvalspercentage gebleven van 30% en zelfs ten opzichte van 2015 verder gedaald; switch is ook in 2016 niet voorgekomen; het rendement is wederom flink gestegen. De verdere inzet van mentoren en studentcoaches en ook van study guides voor extra begeleiding van studenten heeft een positieve uitwerking gehad. De eerder ingezette verbetering van het toelatingsbeleid heeft ervoor gezorgd dat er een verdere beperking van de uitval van studenten na het eerste jaar is gerealiseerd. De doorstroom blijft zijn werking hebben in een verbeterd rendement.

<u>STUDIESUCCEES</u>	Referentie 1 okt. 2011 instroom- cohort 2010	Referentie 1 okt. 2012 instroom- cohort 2011	Referentie 1 okt. 2013 instroom- cohort 2012	Referentie 1 okt. 2014 instroom- cohort 2013	Referentie 1 okt. 2015 instroom- cohort 2014	Referentie 1 okt. 2016 instroom- cohort 2015
A.1 <u>Uitval</u>	27,3% (30/110)	16,2% (23/142)	23,9% (38/159)	20,5% (30/146)	19,6% (27/138)	14,6% (20/137)
A.2 <u>Switch</u>	0,0% (0/110)	0,0% (0/142)	0,0% (0/159)	0,0% (0/146)	0,0% (0/138)	0,0% (0/137)
	instroom- cohort 2006	instroom- cohort 2007	instroom- cohort 2008	instroom- cohort 2009	instroom- cohort 2010	instroom- cohort 2011
A.3 <u>Bachelor Rendement</u>	42,6% (43/101)	47% (47/100)	51,4% (57/111)	65% (67/103)	67,5% (54/80)	72,3% (86/119)

De volgende definities zijn gehanteerd voor studiesucces:

A.1. Uitval (uit de instelling):

het aandeel van de voltijd bachelorstudenten (eerstejaars hoger onderwijs) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven. Studenten die na 1 jaar uitstromen met een HO-einddiploma [▲] behaald gedurende het instroomjaar worden hier niet meegeteld.

A.2. Switch (binnen de instelling):

het aandeel van de voltijd bachelorstudenten (eerstejaars hoger onderwijs) dat na het eerste studiejaar switcht naar een andere studie bij dezelfde instelling.

A.3. Rendement bacheloropleidingen:

het aandeel van de voltijd bachelorstudenten dat zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijft en binnen de nominale studietijd plus één jaar (n+1) bij dezelfde instelling een bachelordiploma haalt. Voor het hbo is de nominale tijdsduur voor het bachelordiploma vier jaar, hetgeen betekent dat "nominale plus één jaar" vijf jaar bedraagt.

B KWALITEIT

Onder het kopje Kwaliteit heeft Design Academy Eindhoven het studentenoordeel als verplichte indicator. Het studentenoordeel is gebaseerd op de resultaten van de Nationale Studenten Enquête met betrekking tot het oordeel over de bacheloropleiding in het algemeen. Het oordeel is in 2016 uitgekomen op 4.1 (op een 5-puntsschaal), tegenover 4.0 vorig jaar.

<u>KWALITEIT</u>	Referentie 1 okt. 2010 (NSE 2011)	Referentie 1 okt. 2014 (NSE 2014)	Referentie 1 okt. 2015 (NSE 2015)	Referentie 1 okt. 2016 (NSE 2016)
B. <u>Studentenoordeel</u>	3.96	3.9	4.00	4.10

Bron: "Studentenoordeel over de bacheloropleiding in het algemeen" uit de Nationale Studenten Enquête.

[▲] Onder HO-einddiploma wordt verstaan: bachelors, masters, doctoralen en diploma's van voortgezette opleidingen.

C. FACULTATIEVE PRESTATIEAFSPRAKEN MET MINISTERIE VAN OCW IN CIJFERS

REDUCTIE AANTAL INSCHRIJVINGEN BACHELOR OPLEIDING*	2010 Referentie 1 okt. '10	2011 Referentie 1 okt. '11	2012 Referentie 1 okt. '12	2013 Referentie 1 okt. '13	2014 Referentie 1 okt. '14	2015 Referentie 1 okt. '15**	2016 Referentie 1 okt. '16**	Ambitie Referentie 1 okt. '17**
D.1 Inschrijvingen B-Vormgeving	623	595	623	624	603	609	559	542
D.2 Inschrijvingen M-Vormgeving	65	71	87	110	109	108	127	146
Totaal Inschrijvingen	688	666	710	734	712	717	686	688

* De reductie aantal inschrijvingen bacheloropleiding is een KUO sectorplan-afspraken en geldt als facultatieve prestatieafspraken.

** De peildatum is verlegd naar 2017 in overleg met het Ministerie van OC&W.

8 TREASURYMANAGEMENT

Vrij vertaald wordt met treasurymanagement bedoeld: alle activiteiten gericht op een optimaal beheer van de geldmiddelen.

Het doel van het treasurymanagement is:

De financiële activa en passiva en de financiële stromen zodanig te beheren dat de continuïteit van het primaire proces en de bedrijfsvoering gewaarborgd is. Design Academy Eindhoven heeft voldaan aan de richtlijnen van het Ministerie van OC&W, vastgelegd in de "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010" (tot en met 30 juni 2016) en de "Regeling beleggen en belenen en derivaten OCW 2016" (m.i.v. 1 juli 2016).

Als belangrijkste risico's worden onderkend:

Liquiditeitsrisico - Liquiditeitsrisico is het risico dat men over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteitsrisico - Solvabiliteitsrisico is het risico dat eigen vermogen of garantievermogen onvoldoende is om op lange termijn aan de verplichtingen te voldoen.

Informatievoorziening

De informatievoorziening aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht is gebaseerd op de kasstroomprognose zoals deze is opgenomen in de planning en control-cyclus.

Verantwoordingsinformatie

Het eigen vermogen van DAE bestaat geheel uit publieke middelen. Er vindt dan ook geen afscheiding plaats voor andere middelen.

Liquide middelen

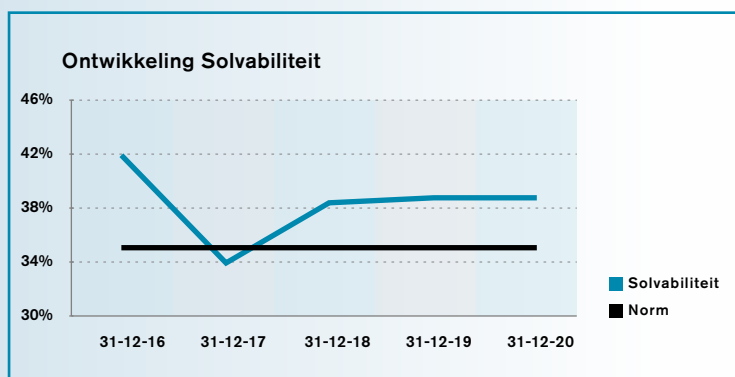
Design Academy Eindhoven belegt haar overtollige liquide middelen slechts op deposito- en andere spaarrekeningen bij Nederlandse banken als Rabobank, ABN AMRO, Van Lanschot Bankiers en ING. De overtollige middelen worden gespreid over voornoemde banken uitgezet.

9 CONTINUITEITSPARAGRAAF

De Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname in het jaarverslag van een zogeheten Continuïteitsparagraaf. Hiermee wordt zicht geboden op het verwachte exploitatieresultaat en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

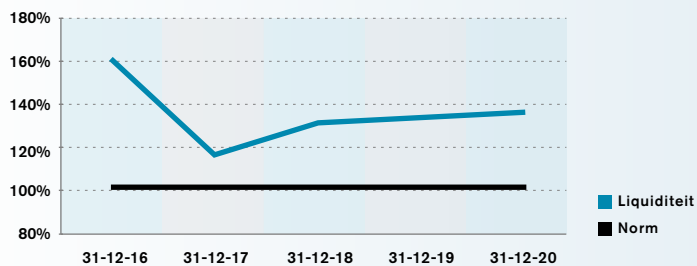
MEERJARENPECTIEF 2017 – 2020

BALANS	31 dec. 16	31 dec. 17	31 dec. 18	31 dec. 19	31 dec. 20
	verslagjaar	prognose	prognose	prognose	prognose
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	214	567	526	480	413
Financiële vaste activa	375	375	375	375	375
Subtotaal	589	942	901	855	788
Vlottende activa					
Vorraden	45	48	48	48	48
Vorderingen	333	373	363	290	290
Liquide middelen	3.326	2.337	2.563	2.658	2.674
Subtotaal	3.704	2.758	2.974	2.996	3.012
Totale activa	4.293	3.700	3.875	3.851	3.800
Passiva					
Eigen vermogen	1.585	1.347	1.522	1.498	1.447
Bestemmingsreserves	174	0	0	0	0
Overige reserves en fondsen	0	0	0	0	0
Vorzieningen	291	234	234	234	234
Kortlopende schulden	2.243	2.119	2.119	2.119	2.119
Totale passiva	4.293	3.700	3.875	3.851	3.800

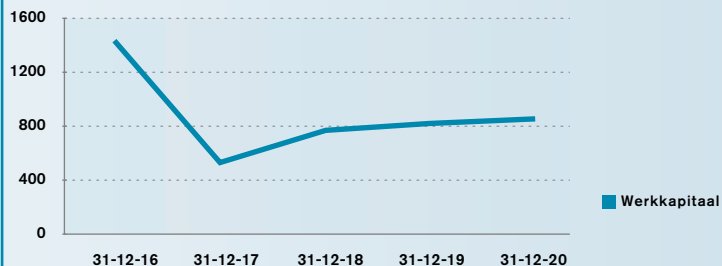

Design Academy financiert de komende jaren haar activiteiten geheel uit eigen middelen.

Ontwikkeling Liquiditeit

Werkkapitaal

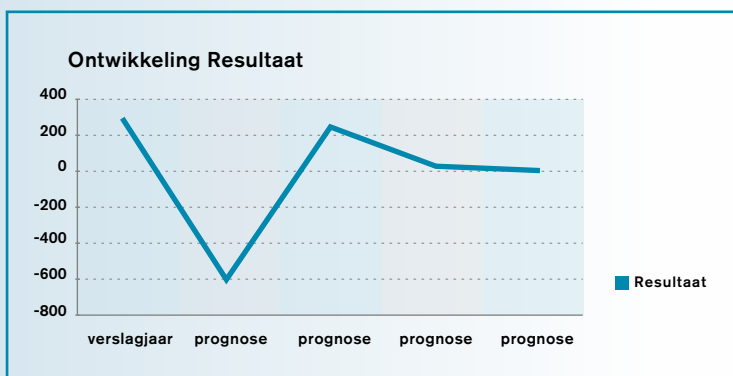

RATIO'S

	31 dec. 16 Verslagjaar	31 dec. 17 Prognose	31 dec. 18 Prognose	31 dec. 19 prognose	31 dec. 20 Prognose
Solvabiliteit	41%	36%	39%	39%	38%
Norm	35%	35%	35%	35%	35%
Liquiditeit	165%	130%	140%	141%	142%
Norm	100%	100%	100%	100%	100%
Werkkapitaal	1.461	639	855	877	893

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2016 Verslagjaar	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 prognose	2020 Prognose
Baten					
Rijksbijdragen OCW/EZ	7.299	6.930	7.039	6.789	6.789
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	202	243	157	107	100
College-, cursus, les- en examengelden	2.080	2.168	2.227	2.244	2.244
Baten werk in opdracht van derden	266	176	176	176	176
Overige baten	552	518	518	518	518
Subtotaal	10.399	10.035	10.117	9.834	9.827
Lasten					
Personeelslasten	5.998	6.182	6.044	6.071	6.077
Afschrijvingen	75	108	141	146	167
Huisvestingslasten	1.530	1.524	1.524	1.524	1.524
Overige lasten	2.540	2.301	2.212	2.136	2.129
Overige lasten - incidenteel projecten	0	521	40	0	0
Subtotaal	10.126	10.636	9.961	9.877	9.897
Saldo baten en lasten	256	-601	156	-43	-70
Financiële baten en lasten	20	19	19	19	19
Resultaat	276	-582	175	-24	-51

AANTAL STUDENTEN	st.jr 16/17	st.jr 17/18	st.jr 18/19	st.jr 19/20	st.jr 20/21
Bachelors	562	542	542	542	542
Masters	128	146	146	146	146
Totaal	691	688	688	688	688

AANTAL FTE'S	2016	2017	2018	2019	2020
Niet onderwijsgevend pers.	29	29	29	29	29
Onderwijsondersteunend pers.	6	6	6	6	6
Onderwijsgevend pers. bachelor	18	18	18	18	18
Onderwijsgevend pers. master	5	5	5	5	5
Werkplaatsen	13	13	13	13	13
Onderzoek	2	2	2	2	2
Totaal	73	73	73	73	73
In loondienst	57	57	57	57	57
Freelance	16	16	16	16	16

Design Academy gaat voor de komende jaren uit van een ongewijzigd aan tal fte's.

Ontwikkelingen van kengetallen en bekostigingsvariabelen

De belangrijkste toekomstige financiële ontwikkelingen sluiten aan op de inmiddels gerealiseerde prestatieafspraken en de KUO-afpraak om de bacheloropleiding te verkleinen.

Een aantal ontwikkeltrajecten moet hiervoor parallel aan elkaar tot succes leiden:

- Verlaging van het aantal bachelor studenten.
- Stijging van het aantal masterstudenten, mede door nieuwe departementen.
- Rendementsverbetering binnen de studievoortgang.
- Verlaging indirecte kosten, door nadruk op het onderwijs.
- Professionalisering.
- Groei *Circle of Friends and Funders*.
- Groei van de masters

Huisvestingsbeleid

Het huisvestingsbeleid is gericht op de professionalisering van de werkplaatsen en het tot stand komen van de ruimte op de 1^e etage voor het Dialogue-programma en de verbindingen met de overige etages.

Voorgenomen investeringen en projecten

De voorgenomen investeringen en projecten zijn gericht op de veranderingen in bachelor-onderwijsprogramma, internationalisering, het Dialogue-programma en infrastructurele verbeteringen. Alsmede verbeteringen van de bedrijfsvoering en ondersteunende processen.

Ontwikkelingen contractactiviteiten en projecten

DAE overweegt de komende jaren te komen tot maatwerkonderwijs in de vorm van onder andere "Summer-schools". Dit initiatief wordt in 2017 nader uitgewerkt.

Verwachte mutaties in reserves

DAE heeft in de vorm van solvabiliteits- en liquiditeitsratio's zowel een ondergrens als een bovengrens vastgesteld. In het geval dat deze ratio's hiervoor ruimte bieden, zullen de overtollige middelen worden ingezet om de onderwijs-kwaliteit te bevorderen.

10 RISICOMANAGEMENT

Met betrekking tot de bewaking van de strategische doelstellingen hebben, binnen de financiële verantwoording, de volgende processen continue aandacht:

- De ontwikkeling van de studentenaantallen en het effect hiervan op de rijksbijdrage. Een belangrijke onderwijsdoelstelling is het verkorten van de studieduur naar een maximale uitloop van één jaar. Realisatie van deze doelstelling heeft een direct effect op het bekostigingsrendement.
- Kostenbeheersing in algemene zin.
- De ontwikkelingen van het werkkapitaal als gevolg van de voorgaande punten.

–
DAE is ervan overtuigd dat deze risico's beheersbaar zijn en de bedrijfsvoering in de komende jaren niet in gevaar brengen. De overweging hierbij is dat de begroting voldoende flexibiliteit kent tot tijdige bijstelling.

Als belangrijkste risico's worden als vanzelfsprekend onderkend:

- Kwaliteit van het onderwijs.
- Instroom, doorstroom en uitstroom.
- Imago en positionering.
- Kwaliteit van de medewerkers.
- Financieel beheer.
- ARBO.

Het kwaliteitszorgsysteem, periodieke rapportages, enquêtes, externe audits en kwaliteitsreviews staan borg voor de goede werking van deze systemen.

Voor een rapportage van het toezichthoudend orgaan wordt verwezen naar het voorwoord bij het jaarverslag van de Raad van Toezicht.

11 NOTITIE HELDERHEID IN DE BEKOSTIGING VAN HET HOGER ONDERWIJS

Ten aanzien van het gestelde in deze notitie verklaart het bestuur van Stichting Design Academy Eindhoven dat:

- A. Thema 1: Er geen onderwijstrajecten zijn uitbesteed.
- B. Thema 2: Er geen investeringen in private activiteiten hebben plaatsgevonden.
- C. Thema 3: Er geen vrijstellingen zijn verleend.
- D. Thema 4: Er geen bekostiging heeft plaatsgevonden van buitenlandse studenten.
- E. Thema 5: Er is geen sprake van inschrijvingen waarbij de instelling zelf het collegegeld betaalt/vergoedt.
- F. Thema 6: Niet van toepassing, geen sprake van het afgeven van deelcertificaten.
- G. Thema 7: Student volgt geen andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven.
- H. Thema 8: Er geen sprake is van maatwerktrajecten.
- I. Thema 9: De bekostigingsmethodiek van het kunstonderwijs van toepassing is.

Jaarrekening 2016

- Balans
- Staat van baten en lasten
- Kasstroomoverzicht
- Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten
- Grondslagen voor de bepaling van het resultaat
- Toelichting op de onderscheiden posten van de balans
- Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten
- Overige gegevens

ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Voor het bestuursverslag wordt verwezen naar het jaarverslag 2016 van Stichting Design Academy Eindhoven.

Eindhoven, 23 juni 2016

.....
College van Bestuur,
J.E.D. Ossewold

.....
Raad van Toezicht,
B.M Luiten (voorzitter)
M.J. Tijssen
G.C. Pruijssers
G.D. Rijken
P.M.L.O. Scholte
P.F.G. Depla

BALANS

ref.	BALANS	31 dec. 16	31 dec. 15
	ACTIVA		
	Vaste activa		
4.1	Materiële vaste activa	214	120
4.2	Financiële vaste activa	375	375
	Subtotaal	589	495
	Vlottende activa		
4.3	Vorraden	45	48
4.4	Vorderingen	333	377
4.5	Liquide middelen	3.326	3.053
	Subtotaal	3.704	3.478
	Totale activa	4.293	3.973
	PASSIVA		
4.6	Eigen vermogen	1.759	1.483
4.7	Voorzieningen	291	234
4.8	Kortlopende schulden	2.243	2.256
	Totale passiva	4.293	3.973

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ref.	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2016	2016	2015	afwijking	afwijking
		jaarrekening	begroting	jaarrekening	tov de begr.	tov 2015
	BATEN					
5.1	Rijksbijdragen OCW/EZ	7.299	7.193	6.871	106	428
5.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	202	214	217	-12	-15
5.3	College-, cursus, les- en examengelden	2.080	2.083	1.874	-3	206
5.4	Baten werk in opdracht van derden	266	194	260	72	6
5.5	Overige baten	552	487	522	65	30
	Subtotaal	10.399	10.171	9.744	228	655
	LASTEN					
5.6	Personeelslasten	5.998	6.175	5.841	177	157
5.7	Afschrijvingen	75	93	94	18	-19
5.8	Huisvestingslasten	1.530	1.481	1.381	-49	149
5.9	Overige lasten	2.540	2.452	2.166	-88	374
	Subtotaal	10.143	10.201	9.482	58	661
	Saldo baten en lasten	256	-30	262	286	-6
5.10	financiële baten en lasten	20	30	28	-10	-8
	RESULTAAT	276	0	290	276	-14

KASSTROOMOVERZICHT

ref.	KASSTROOMOVERZICHT	2016	2015	afwijking '16 tov '15
	Operationele activiteiten			
	Resultaat, exclusief ontvangen en betaalde rente	256	262	-6
	Aanpassingen voor:			
4.1	Afschrijvingen	75	94	-19
4.7	Mutaties voorzieningen	57	132	-75
	Veranderingen in werkkapitaal:			
4.3	- Voorraden	3	8	-5
4.4	- Vorderingen	44	52	-8
4.8	- Kortlopende schulden	-13	186	-199
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties			
5.10	Ontvangen rente	24	33	-9
5.10	Betaalde rente	-4	-5	1
	Subtotaal	442	762	-320
	Investeringsactiviteiten			
4.1	Investeringen in mat. vaste activa (1)	-169	0	-169
	Subtotaal	-169	0	-169
	Mutatie liquide middelen	273	762	-489
	Stand per 1 januari	3.053	2.291	
4.5	Stand per 31 december	3.326	3.053	

Onder de ontvangen interest in de kasstroom uit operationele activiteiten zijn geen ontvangsten begrepen uit hoofde van effecten.

(1) Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2016 geldmiddelen zijn opgeofferd. Er zijn geen investeringen verricht door middel van financiële leasing. De opgenomen investeringen worden aangemerkt als vervangingsinvesteringen.

TOELICHTING OP DE BALANS EN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1. ACTIVITEITEN

Stichting Design Academy Eindhoven

Stichting Design Academy Eindhoven (DAE) is een instelling voor hoger beroepsonderwijs. Statutair is de stichting gevestigd in Eindhoven. DAE heeft een unieke positie binnen het Nederlandse hoger kunstonderwijs doordat de academie zich geheel richt op design en een veelzijdige, internationaal georiënteerde opleiding vormgeving aanbiedt op zowel Bachelor- als Masterniveau. De kern is talent gestuurd onderwijs, gericht op concept, context en beroepspraktijk. De opleidingen bieden studenten een goede basis voor vele posities in het werkveld of een vervolgstudie. Onderzoek en projecten (zakelijke en maatschappelijke dienstverlening) staan in dienst van het onderwijsprogramma. Het accent ligt daarbij enerzijds op innovatie en ontwikkeling binnen het vakgebied en anderzijds op praktijkrelevantie en professionele ontwikkeling. De aan DAE verbonden lectoraten dragen bij aan de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en internationale beroepspraktijk.

Instellingsgegevens

Stichting Design Academy Eindhoven
Emmasingel 14 (tevens vestigingsplaats)
5611 AZ Eindhoven
Postbus 2125, 5600 CC Eindhoven
T +31(0)402393939
KvK/RSIN 002654635
info@designacademy.nl
www.designacademy.nl

1.2. CONTINUÏTEIT

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van going concern.

1.3. STELSELWIJZIGINGEN

In 2016 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

1.4. SCHATTINGSWIJZIGINGEN

In 2016 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

1.5. VERBONDEN PARTIJEN

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.6. TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Er is geen sprake van een kasstroom uit financieringsactiviteiten.

1.7. SCHATTINGEN

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

1.8 LEASING EN HUUROVEREENKOMSTEN

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en met de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT').

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. VERGELIJKING MET VOORGAANDE JAREN

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzicht van het voorgaand jaar. In de categorieën personeelslasten, huisvesting en overige lasten, hebben er ten behoeve van het inzicht herrubriceringen plaatsgevonden.

2.3. GEHANTEERDE GELDEENHEID

De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn gepresenteerd in Euro's x 1.000.

2.4. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De inventaris en apparatuur wordt lineair afgeschreven in respectievelijk tien en in vier jaar. De activeringensgrens ligt op € 11.300.

2.5. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De onder de financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht, als onderdeel van de effectieve rente. Ook de transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

2.6. BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN VASTE ACTIVA

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonderwaardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardevermindingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

2.7. VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

2.8. VORDERINGEN

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen

2.9. LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.10. EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve professionalisering

Een nadere toelichting op deze bestemmingsreserve is opgenomen onder punt 4.6.

2.11. VOORZIENINGEN

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

De toegepaste disconteringsvoet bedraagt 3% bij de persoonlijke voorzieningen. De overige voorzieningen zijn niet contant gemaakt.

Wachtgeld en WW-uitkeringen

DAE is eigenrisicodragers voor de uitvoering van de WW en wachtgeldverplichtingen. De waardering is gebaseerd op de vermoedelijke toekomstige doorbelasting van de uitkeringskosten, voor zover deze in de vorm van UWV-beschikkingen bekend zijn.

Jubilea-uitkeringen

De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige jubilea-uitkeringen van medewerkers in vaste dienst. De voorziening gaat uit van een uitkering van 0,5 maandsalaris bij 25 dienstjaren en 1 maandsalaris bij 40 dienstjaren. Hiervoor geldt het aantal opgebouwde dienstjaren zoals dit bij de pensioenverzekeraar geregistreerd is. Ten aanzien van de berekening is uitgegaan van een samengestelde rente van 3%, een indexering van de salarissen van 1,5% en een aflopende kansberekening van 5% per jaar. Hierbij is de verwachte uitkering voor het komend jaar op 100% gesteld.

DI-uren

In de CAO HBO 2014-2016 is de regeling werktijdvermindering senioren opgenomen (artikel M2). Deze is nader uitgewerkt in de CAO 2016-2018 onder de naam Duurzame inzetbaarheid (DI). Deze regeling verplicht de hogeschool tot het toekennen van werktijdvermindering, op basis van berekeningsgrondslagen zoals deze in de cao zijn vastgelegd. De waarde van het verschuldigd aantal DI-uren per jaar einde is in de voorziening opgenomen.

2.12. KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

2.13. ONDERHANDEN PROJECTEN

Onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten (bestaande uit de gerealiseerde projectkosten). Indien van toepassing, worden de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen hierop in mindering gebracht. Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1. ALGEMEEN

De baten en lasten toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2. VERLENEN VAN DIENSTEN

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3. RIJKSBIJDRAGE OCW/EZ

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoomerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoomerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (deelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoomerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.4. OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

3.5. PROJECTEN

De opbrengsten met betrekking tot projecten welke nog niet zijn afgesloten worden verantwoord onder de balanspost vooruit-ontvangen bedragen. Hierop betrekking hebbende projectkosten worden verantwoord onder de balanspost onderhanden werk. Verwachte verliezen worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

3.6. OVERIGE BATEN

Overige baten bestaan uit baten uit entreegelden en verkopen van catalogi tijdens de Graduationshow, verkoopopbrengsten van materialen aan studenten in de werkplaatsen, verkoopopbrengsten van de Z-bar, in rekening gebrachte administratiekosten en ontvangen bijdragen voor het Academiefonds.

3.7. AFSCHRIJVINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.8 KOSTEN

Onder de kosten en algemeen beheerkosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen.

3.9 PERSONEELSBELONINGEN

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 104,2% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De dekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2016 is 96,6%.

ABP werd in 2008 zwaar geraakt door de crisis op de financiële markten. Daarom hebben ze toen een herstelplan opgesteld. Hierin staat wat ze doen om de financiële situatie binnen 5 jaar te verbeteren. Dit plan is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank, de toezichthouder van de Nederlandse pensioenfondsen.

De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 104,2% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren, geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kan het ABP bijvoorbeeld korten op de pensioenen.

3.10 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Marktrisico

Valutarisico

De hogeschool is alleen werkzaam in Nederland. Derhalve is geen sprake van een valutarisico. Buitenlandse studenten betalen in euro's.

Prijstrisico

De hogeschool beschikt niet over effecten en loopt derhalve geen prijstrisico.

Rente- en kasstroomrisico

De hogeschool heeft geen materiele rentedragende voordeuringen. Voorts heeft de hogeschool op 31 december 2016 geen rentedragende schulden. Het renterisico in 2016 is zeer beperkt en heeft alleen betrekking op de liquide middelen.

Kredietrisico

De hogeschool heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie van de hogeschool is dermate gunstig, dat er geen liquiditeitsrisico bestaat en financiering uit eigen middelen kan plaatsvinden.

4. TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

4.1. MATERIELE VASTE ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA	invent.&app.	totaal
stand per 1 januari 2016		
verkrijgingsprijzen	2.016	2.016
cum.waardeverminderingen en afschrijvingen	-1.896	-1.896
boekwaarden	120	120
MUTATIES		
investeringen	169	169
afschrijvingen	75	75
stand per 31 december 2016		
verkrijgingsprijzen	2.185	2.185
cum.waardeverminderingen en afschrijvingen	-1.971	-1.971
boekwaarden	214	214
afschrijvingspercentages 10% / 25%		

4.2. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

FINANCIËLE VASTE ACTIVA	
lening De Witte Dame Monumenten BV	
stand per 1 januari 2016	375
ontvangen aflossingen	0
stand per 31 december 2016	375

Toelichting lening u/g DWDM BV

In artikel 7.1 van de overeenkomst van geldlening is opgenomen:

Het bepaalde in deze Overeenkomst omtrent de opeisbaarheid van de Lening (of delen daarvan) is beperkt op grond van en overeenkomstig de voorwaarden en condities van de achterstellingsakte die Leninggever en ING Bank N.V. hebben getekend. De periodieke betaling van rente is van deze achterstelling uitgesloten.

Rente: 3,75% per jaar.

Aflossingen: De aflossingen op de geldlening zijn gekoppeld aan de vaste (niet-geïndexeerde) huurprijs zoals dit is opgenomen in de huurovereenkomst tussen DWDM BV en DAE. Indien DAE in de toekomst opteert voor indexering is de eerste aflossingstermijn ter grootte van € 9.375 per kwartaal opeisbaar.

Looptijd: De looptijd ligt daarmee op 10 jaar na het moment van indexeren van de huurovereenkomst. De vordering op DWDM BV heeft een looptijd langer dan een jaar.

4.3. VOORRADEN

VOORRADEN	31 dec. 16	31 dec. 15
verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	45	48
totaal	45	48

4.4. VORDERINGEN

VORDERINGEN	31 dec. 16	31 dec. 15
Debiteuren	24	62
Andere deelnemingen	0	0
Studenten/deelnemers/cursisten	0	0
Overige overheden	0	64
Belastingvorderingen	50	1
Vooruitbetaalde kosten	179	166
BTW pro-rato 2011 tm 2015	67	67
Overlopende activa	13	17
Af: voorziening voor oninbaarheid	0	0
Totaal	333	377

VOORZIENING WEGENS ONINBAARHEID	2016	2015
Stand per 1 januari	0	0
Onttrekking	0	0
Dotatie	0	0
Stand per 31 december	0	0

	31 dec. 16	31 dec. 15
Debiteuren	24	62
Af: voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Stand per 31 december	24	62

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

VOORZIENING WEGENS ONINBAARHEID	2016	2015
Stand per 1 januari	0	0
Onttrekking	0	0
Dotatie	0	0
Stand per 31 december	0	0

	31 dec. 16	31 dec. 15
Debiteuren	24	62
Af: voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Stand per 31 december	24	62

Onder de debiteuren zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan 1 jaar. Dit geldt ook voor de overige opgenomen vorderingen.

4.5. LIQUIDE MIDDELEN

LIQUIDE MIDDELEN	31 dec. 16	31 dec. 15
Deposito	3.141	2.803
Banken	184	249
Kasmiddelen	1	1
Totaal	3.326	3.053

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking

4.6. EIGEN VERMOGEN

EIGEN VERMOGEN	stand per 1 jan. 2016	resultaat	ov.mutaties	stand per 31 dec. 2016
algemene reserve (publiek)	1.309	276	0	1.581
bestemmingsres. professionalisering (publiek)	174	0	0	174
Totaal	1.483	276	0	1.755

Bestemmingsreserve professionalisering

Met de komst van Hoofdstuk O Professionalisering in de CAO (1 februari 2012 tot en met 30 september 2013), en de gemaakte afspraken over het Professionalisering vastgelegd in het Advies van de OR d.d. 15 januari 2014, is Bijlage XIV Hoofdstuk O Scholing en studiefaciliteiten niet meer van toepassing. Hiermee komt ook de voorziening voor ontwikkel- en POP-gelden te vervallen. De hiervoor gevormde voorziening per 31 december 2013, groot EUR 174.000 komt hiermee te vervallen. Met de vakbonden is afgesproken om voor deze voorziening een bestemmingsreserve ter grootte van EUR 174.000 te vormen ter financiering van het Professionaliseringsplan. Deze voorziening komt daarmee bovenop de reguliere middelen voor het professionaliseringsplan, dit betekent dat DAE de komende jaren extra invulling kan geven aan de doelstellingen voortvloeiend uit de doelstellingen rond Professionalisering. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht door het bestuur.

Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt om het resultaat over het verslagjaar toe te voegen aan de algemene reserve.

4.7. VOORZIENINGEN

VOORZIENINGEN	personeel	deelneming	overige	totaal
Stand per 31 december 2015	234	0	0	234
Onttrekkingen	-83	0	0	-83
Dotaties	140	0	0	140
Stand per december 2016	291	0	0	291

PERSONEELSVORZIENINGEN	ww-uitk.	jubilea-uitk.	di-uren	totaal
Stand per 31 december 2015	169	36	29	234
Onttrekkingen	-83	0	0	-83
Dotaties	104	0	37	140
Stand per december 2016	189	36	66	291
Kortlopend deel < 1 jaar	124	5	66	195
Langlopend deel > 1 jaar	65	31	0	96

Wachtgelden en WW-uitkeringen

DAE is eigen risicodragers voor de uitvoering van de WW en wachtgeldverplichtingen. De voorziening is een theoretische becijfering van vermoedelijke toekomstige uitkeringen.

Jubilea-uitkeringen

De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige jubilea-uitkeringen van medewerkers in vaste dienst per ultimo van het boekjaar.

DI-uren

In de CAO HBO 2014-2016 is de regeling Duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk M) opgenomen. DAE heeft een voorziening opgenomen voor de nog op te nemen uren.

4.8. KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden	31 dec. 16	31 dec. 15
Vooruit gefact. en ontvangen termijnen OHW	30	62
Crediteuren	232	193
Loonbelasting en prem.soc.verzekeringen	233	196
Schulden terzake van pensioenen	50	52
<hr/>		
overlopende passiva		
Vooruit ontvangen college- en les gelden	1.179	986
Vooruit ontvangen subsidies	69	68
Vakantiegeld en -dagen	176	155
Accountant en administratiekosten	18	17
Overige	256	527
<hr/>		
Totaal	2.243	2.256

De kortlopende schulden hebben allen een looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTING

HUUROVEREENKOMSTEN

Met De Witte Dame Monumenten BV zijn de volgende overeenkomsten aangegaan:

Huurcontracten	m²	Prijs/m²	Totaal
1 ^e etage	1.013	91,00	92.183
MU-ruimte (allonge 11 nov 15)	677	91,00	61.607
2 ^e etage	1.659	56,14	93.128
overige (3e, 4e, 5e, 6e, en tussenetages)	7.308	56,14	410.235
<hr/>			
Middenmotief			
1 ^e etage	65	56,14	3.649
2 ^e etage	106	56,14	5.950
Overige	459	56,14	25.766
Allonge 25 sep 2014	483	56,14	27.113
Subtotaal	11.770		719.631
<hr/>			
BTW schade 5% (agv onbelaste huur)			35.982
Totaal			755.612

Huurlasten < 1 jaar: € 755.600.

Huurlasten 1 < 5 jaar: € 3.022.400

Huurlasten > 5 jaar: € 4.218.800

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die in deze jaarrekening opgenomen of verwerkt hadden moeten worden.

Overige rechten en verplichtingen

In verband met de overdracht van het economisch claimrecht van het onroerend goed aan de Hbo-instellingen, de zogenaamde OKF-operatie, is in 1993 de Stichting Waarborgfonds HBO opgericht. Door de Vereniging van Hogescholen (HBO-raad) is begin 2011 de intentie uitgesproken om het Waarborgfonds per 1 januari 2013 op te gaan heffen. In de bestuursvergadering van het Waarborgfonds op 18 mei 2011 is de uitgesproken intentie formeel bekrachtigd tot besluit. Dit onder de voorwaarde dat alle geborgde leningen zijn afgelost en het Waarborgfonds geen verplichtingen meer open heeft staan. Gebleken is dat naast het beëindigen van alle borgingscontracten er eveneens een Koninklijk Besluit nodig is om de wet (WHW) aan te passen. Instellingen zijn namelijk ook wettelijk verplicht zich bij het waarborgfonds aan te sluiten. Als gevolg hiervan bestaat nog onvoldoende zekerheid om tot waardering van de vordering over te gaan. De verdeling van het vermogen tussen de hogescholen is berekend naar rato van de oorspronkelijke verstrekte rijksbijdrage in 1993.

Verplichtingen voortkomend uit de cao hbo 2014-2016

In de cao hbo 2014-2016 is de regeling werktijdvermindering senioren opgenomen (artikel M2). Deze regeling verplicht de hogeschool tot het toekennen van werktijdvermindering met onevenredige inhouding van het loon voor senioren. Er zijn geen, reeds deelnemende medewerkers. Momenteel is er onvoldoende zicht op de deelname van medewerkers in de komende jaren. De hogeschool kan derhalve geen betrouwbare schatting maken van de omvang van de verplichting uit hoofde van artikel M2 uit de cao hbo 2014-2016.

Overzicht verbonden partijen (model E)

Stichting Design Support

Juridische vorm:	Stichting
Statutaire zetel:	Eindhoven
Activiteit:	promotie
Consolidatie:	nee
Artikel 403:	nee
Belang:	100%
Eigen vermogen per 31 december 2016:	€ 0
Resultaat boekjaar 2019:	€ - 981

FSR-overzicht

Design Academy heeft geen subsidies ontvangen waarvan verantwoording via het FSR-overzicht dient plaats te vinden.

Overzicht geormerkte doelsubsidies (model G)

Design Academy heeft gedurende het boekjaar geen geormerkte subsidies van OCW ontvangen. Ook uit voorgaande jaren resteren er geen nog te besteden geormerkte subsidiegelden.

Overzicht geormerkte subsidies OCW/EZ (RJ 660, Model G)

G1 Verantwoording van subsidies waarvan het eventuele overschot wordt toegevoegd aan de lump sum

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel uitgevoerd
subsidie voor studieverlof HBO	775173-1	20-7-16	12.160	12.160	✓	☐
		Totaal	12.160	12.160		

G2 Verantwoording van subsidies die volledig aan het doel / activiteit moeten worden besteed met verrekening van het eventuele overschot

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale Kosten EUR	Te verrekenen ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk	Datum				
		Totaal				

G2-B Doorlopend tot in volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Saldo 01-01-2014 EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Lasten in het verslagjaar EUR	Totale kosten 31-12-2014 EUR	Te verrekenen ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk	Datum						
		Totaal						

5. TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

5.1 RIJKSBIJDRAGEN OCW/EZ

RIJKSBIJDRAGE	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
rijksbijdrage OCW/EZ	6.896	6.812	6.496	84	400
prestatiebekostiging	391	381	363	10	28
lerarenbeurs	12	0	12	12	0
totaal	7.299	7.193	6.871	106	428
bekostigde aantallen	661	661	625		
rb per bekostigde student (in euro)	11.000	10.900	11.000		

BEKOSTIGDE AANTALLEN	okt 14 peildatum	okt 13 peildatum	afwijking
aantal bekostigde bachelors	451	434	17
aantal bekostigde masters	74	82	-8
aantal bekostigde diploma's ba	113	89	24
aantal bekostigde diploma's ma	23	20	3
totaal	661	625	36
rijksbijdrage per student			11
meeropbrengst a.g.v. hoger aantal			396

5.2. OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN

OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Gemeentelijke bijdragen en subsidies					
Gemeente Eindhoven, Graduationshow	100	100	100	0	0
Gemeente Eindhoven, co-creatief	0	0	-20	0	20
Onderzoeksprojecten					
Crisp	0	0	66	0	-66
Traders	86	114	71	-28	15
Myceleum	10	0	0	10	10
My future	0	0	0	0	0
Overige subsidies					
Buitenlandse tentoonstellingen	6	0	0	6	6
Totaal	202	214	217	-12	-15

5.3. COLLEGE-, CURSUS, LES- EN EXAMENGELDEN

COLLEGE-, CURSUS, LES- EN EXAMENGELDEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
HBO Bachelor	1.450	1.427	1.367	23	83
HBO Master	630	656	507	-26	123
totaal	2.080	2.083	1.874	-3	206

AANTAL STUDENTEN	st,jr 16/17	st,jr 15/16
HBO Bachelor	562	609
HBO Master	129	108
Totaal	691	717

5.4. BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Opbrengsten vrienden van de academie	14	14	15	0	-1
Projectvergoedingen	22	30	30	-8	-8
Opbrengst projecten (gefact.waarde)	198	150	200	48	-2
Mutatie onderhanden projecten	32	0	15	32	17
Totaal	266	194	260	72	6
Projectkosten (zie overige lasten)	-179	-100	-176	-79	-3
Totaal	87	94	84	-7	3

5.5. OVERIGE BATEN

OVERIGE BATEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Graduationshow	227	222	222	5	5
Verkoop materialen werkplaatsen	137	112	123	25	14
Verkopen z-bar en automaten	100	77	93	23	7
Bijdragen academiefonds	73	71	75	2	-2
Administratiekosten collegegelden	15	5	9	10	6
Totaal	552	487	522	65	30

LASTEN

5.6. PERSONELE LASTEN

PERSONELE LASTEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Lonen en salarissen					
Brutolonen en salarissen	3.506	3.557	3.536	-51	-30
Sociale lasten	453	444	418	9	35
Pensioenpremies	408	397	414	11	-6
Subtotaal	4.367	4.398	4.368	-31	-1
Dotatie voorzieningen					
Dotaties personele voorzieningen	57	3	132	54	-75
Subtotaal	57	3	132	54	-75
Personeel niet in loondienst					
Personeel niet in loondienst	1.424	1.558	1.349	-134	75
Subtotaal	1.424	1.558	1.349	-134	75
Overige personele lasten					
Reis- en verblijfskosten	129	134	128	-5	1
Overige personele lasten	156	197	151	-41	5
Mutatie reservering vak.dagen en -toeslag	21	0	-17	21	38
Subtotaal	306	331	262	-25	44
Uitkeringen, inhoudingen en doorbelastingen					
Uitkeringen, inhoudingen en doorbelastingen	-156	-115	-270	-41	114
Subtotaal	-156	-115	-270	-41	114
Totaal	5.998	6.175	5.841	-177	157

Personeelsratio's

Verhouding onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel

Onderwijzend personeel: 60% (2015 61%)

Niet onderwijsgevend personeel: 40% (2015 39%)

Medewerkers in loondienst

Gemiddeld waren er in 2016 57,0 fte in dienst bij Design Academy Eindhoven (2015: 57,0 fte).

Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland (2015:0).

Freelance

Het aantal ingehuurde freelance-uren bedroeg in 2016: 26.700 (2015: 24.200), in fte's: 16,1 (2015: 14,6). Het gemiddelde uur-tarief bedroeg in 2016 € 46 (2015 € 49).

Totaal

In 2016 waren er gemiddeld 73,1 fte's werkzaam bij DAE. (2015: 71,6)

Gemiddelde personeelskosten 2016 € 82.300 (2015: € 81.500)

De salarissen stegen als gevolg van een nieuwe CAO per 1 december 2016 met 3,65%.

De freelance-vergoedingen bleven ongewijzigd.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (wnt)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Design Academy Eindhoven van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting Design Academy Eindhoven is € 128.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

College van Bestuur 2016

bedragen x € 1	T. Widdershoven	J. Ossewold
Functiegegevens	voorzitter CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 14/10	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Individueel WNT-maximum	60.433	128.000
Beloning	59.741	121.282
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	6.908	14.688
Subtotaal	66.649	135.970
onverschuldigde betaling	0	0
totaal bezoldiging 2016	66.649	135.970
overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	-6.216	-7.970

Toezichthoudende functionarissen

Raad van Toezicht 2016

bedragen x € 1	B. Luiten	G. Pruijssers	P. Scholten	D. Rijken	M. Tijssen	O. Hoes
Functiegegevens	voorzitter RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 8/6
Individueel WNT-maximum	19.200	12.800	12.800	12.800	12.800	5.600
Beloning	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.316
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
subtotaal	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.316
onverschuldigde betaling	0	0	0	0	0	0
totaal bezoldiging 2016	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.316
overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	0	0	0	0	0	0

Bezoldiging topfunctionarissen

College van Bestuur 2015

bedragen x € 1	T. Widdershoven	J. Ossewold	T. Holtrust
Functiegegevens	voorzitter CvB	lid CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12	1/1 - 31/7
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	1,0	0,8
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	106.800	14.833	103.833
Beloning	72.200	9.400	49.600
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	9.200	1.300	6.500
subtotaal	81.400	10.700	56.100
onverschuldigde betaling	0	0	0
totaal bezoldiging 2015	81.400	10.700	56.100
overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	0	0	0

Toezichthoudende functionarissen

Raad van Toezicht 2015

bedragen x € 1	B. Luiten	G. Pruijers	P. Scholten	D. Rijken	M. Tijssen	O. Hoes
Functiegegevens	voorzitter RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12	1/3 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
in 2015						
Individueel WNT-maximum	26.700	17.800	14.833	14.833	17.800	17.800
Beloning	6.271	4.421	3.684	3.684	4.421	8.842
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
subtotaal	6.271	4.421	3.684	3.684	4.421	8.842
onverschuldigde betaling	0	0	0	0	0	0
totaal bezoldiging 2015	6.271	4.421	3.684	3.684	4.421	8.842
overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	0	0	0	0	0	0

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking:

College van Bestuur 2016

Bedragen x € 1	T. Widdershoven
Functiegegevens	voorzitter CvB
Omvang dienstverband (in fte)	0,6
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2016
Individueel WNT-maximum	45.000
Beloning	30.219
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	3.829
Subtotaal	34.048
Onverschuldigde betaling	0
Totaal bezoldiging 2016	34.048
Overschrijding	0

Gewezen Topfunctionaris

Niet van toepassing, geen gewezen topfunctionarissen met een echte of fictieve dienstbetrekking.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

5.7. AFSCHRIJVINGEN

AFSCHRIJVINGEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Materiële vaste activa	75	93	94	-18	-19
Totaal	75	93	94	-18	-19

5.8. HUISVESTINGSLASTEN

HUISVESTINGSLASTEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Huur	730	742	690	-12	40
Servicekosten en onderhoud	771	713	665	58	106
Ozb / heffingen	15	13	12	2	3
Parkeerkosten	14	13	14	1	0
Totaal	1.530	1.481	1.381	49	149
Aantal m ²	11.770		11.093		
Huisvestingskosten per m² (in euro)	130		124		

5.9. OVERIGE LASTEN

OVERIGE LASTEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Bestuur	134	188	157	-54	-23
Algemene ondersteuning	540	535	495	5	45
Onderwijs en onderzoek	1.619	1.360	1.483	259	136
Projecten	247	369	31	-122	216
Totaal	2.540	2.452	2.166	88	374

ACCOUNTANTSHONORARIA

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

2016	PwC	ov. netwerk	Totaal
(x 1.000)	€	€	€
Controle van de jaarrekening	36	0	36
Andere controlewerkzaamheden	12	0	12
Fiscale advisering	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0
totaal	48	0	48

2015	Deloitte	PwC	ov. netwerk	Totaal
(x 1.000)	€	€	€	€
Controle van de jaarrekening	24	32	0	56
Andere controlewerkzaamheden		0	0	0
Fiscale advisering		0	0	0
Andere niet-controlediensten		0	0	0
totaal	24	32	0	56

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2016, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

5.10. FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN

FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN	2016	begroot	2015	afwijk/begr	afwijk/2015
Rentebaten	24	36	33	-12	-9
Financiële lasten	-4	-6	-5	2	1
Totaal	20	30	28	-10	-8

Een analyse van de verschillen ten opzichte van de begroting en 2015 is opgenomen in het bestuursverslag

6 OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALING INZAKE RESULTAATSBESTEMMING

Ingevolge artikel 11 lid 2 van de statuten van de Stichting worden de jaarstukken binnen zes maanden na afloop van het boekjaar opgesteld. Deze wordt vervolgens ter vaststelling aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

Voorstelling bestemming resultaat

Voorgesteld wordt om het resultaat over het boekjaar als volgt te bestemmen:

– Toevoeging aan de algemene reserve: € 276.000

7. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Design Academy Eindhoven

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Design Academy Eindhoven te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Design Academy Eindhoven op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Design Academy Eindhoven, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 27 juni 2016

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. T.A.G. van Boxtel RA

Bijlage bij onze controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk

- nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Bijlagen

Bijlage I: Activiteiten en publicaties David Hamers,
lector *Places and Traces*

Bijlage II: Activiteiten en publicatie TRADERS:
Multiple Performative Mapping

Bijlage III: *Shortlist Preferred Partner*

Bijlage I Activiteiten en publicaties David Hamers, lector 'Places and Traces'

Publicaties David Hamers 2016 (incl. publicaties obv onderzoek bij het Planbureau voor de Leefomgeving)

- Hamers, D. (2016). Notes on storytelling as design, pp. 78-81 in: E. Bertolotti, H. Daam, F. Piredda & V. Tassinari (eds.), *The pearl diver. The designer as storyteller*. Milan: DESIS Network Association - Dipartimento di Design, Politecnico di Milano.
- Hamers, D. (2016). Deconstructing economic, ecologic and social urban discourses for innovation policies, pp. 851-855 in: M. Schrenk, V. Popovich, P. Zeile, P. Elisei & C. Beyer (eds.), *Proceedings of the 21st International Conference on Urban Planning, Regional Development and Information Society*. Vienna: CORP.
- Nabielek, K., D. Hamers & D. Evers (2016). Smart, green and inclusive urban growth. Visualising recent developments in European cities, pp. 953-957 in: M. Schrenk, V. Popovich, P. Zeile, P. Elisei & C. Beyer (eds.), *Proceedings of the 21st International Conference on Urban Planning, Regional Development and Information Society*. Vienna: CORP.
- Hamers, D. (2016). De innovatieve stad. Hoe steden met slagkracht, maatwerk en leervermogen kunnen bijdragen aan economische, groene en sociale innovaties. Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.
- Planbureau voor de Leefomgeving (2016). *Cities in Europe / Cities in the Netherlands. Facts and figures on cities and urban areas*. Den Haag: PBL.
- PBL (2016). *Next economy. Interactieve installatie werklandschappen in verleden, heden en toekomst*, Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam 2016.
- Design Academy Eindhoven Knowledge Circle (2016), *Mapping design research*, pp. 48-49 in: G. Kennedy (ed.) *In need of. Graduation 2016*. Eindhoven: Design Academy Eindhoven.
- Design Academy Eindhoven Knowledge Circle (2016). *Lexicon of design research*. www.lexiconofdesignresearch.com/lexicon.
- Hamers, D. (2016). *Barrières slechten*, Milieu 22 (7), 15.
- Hamers, D. (2016). *In suburbia we don't talk about the future anymore*, pp. 12-13 in: L. Vermoere (red.), *In the future we won't talk about suburbia anymore*.
- Buitelaar, E. & D. Hamers (2016). *Normativiteit in ruimtelijk onderzoek*, Rooilijn 49 (3), 202-209.

Publicaties, presentaties, lezingen en bijdragen aan (inter)nationale conferenties

- David Hamers nam deel aan diverse debatten en gaf lezingen op verscheidene podia zowel in de academische wereld als daarbuiten in het maatschappelijke debat (zie een selectie hieronder). Daarnaast maakte hij deel uit van het Onderzoeksplatform Architectuur en Kunsten van LUCA School of Arts, dat onderzoeksvoorstellen in het domein van kunst en ontwerp beoordeelt.
- 'Design research', gastcollege Faculteit der Cultuur en Maatschappijwetenschappen, Universiteit Maastricht, 5 december 2016.
- 'Participation in art, design, and research', paneldiscussie, Mediations Conference: Art & Design Agency and Participation in Public Space, Royal College of Arts, Londen, 22 november 2016.
- 'Mapping, curating, data mining', paneldiscussie, Mediations Conference: Art & Design Agency and Participation in Public Space, Royal College of Arts, Londen, 21 november 2016.
- 'Smart mobility', paneldiscussie, EMMA, Den Haag, 11 oktober 2016.
- 'Mobile mapping as storytelling practice', Symposium Kunstonderwijs en onderzoek, Amsterdam, 6 oktober 2016.
- 'In Need of ...', paneldiscussie over de maatschappelijke en kritische rol van ontwerp, Design Academy Eindhoven ism Dutch Design Foundation, Eindhoven, 29 oktober 2016.
- 'Design research in de opleiding en het werkveld', inleiding Vriendenontbijt Graduation Show Design Academy Eindhoven, 26 oktober 2016.
- 'Design research: a reflection on research methods for designers', gastcollege Academie van Bouwkunst Amsterdam, Amsterdam, 21 september 2016.
- 'Een verkenners gaat vooruit, maar keert ook terug: over trends, scenario's en speculaties', lezing in het programma *The landscape in between*, in het kader van Challenge Landscape 2070, Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, TU Eindhoven, Eindhoven, 8 maart 2016.
- 'Placemaking 2.0', lezing over bottom-up en adaptief ontwerpen, CruquiusCirculair / FabCity, Amsterdam, 12 mei 2016.
- 'Mapping Conflicts', inleider en moderator van een debat in de reeks (Design Debates) over mapping-methoden in wetenschap, design en kunst, Design Academy Eindhoven, 13 januari 2016.

Bijlage II Activiteiten en publicaties TRADERS: Multiple Performative Mapping Research associate Naomi Bueno de Mesquita

Conferenties, summerschools en trainingsweken

- TRADERS Mediations Conference: Art & Design Agency and Participation in Public Space in London, November 2016.

David Hamers formed part of the panel for the session track Multiple Performative Mapping: a Way to Challenge Spatial Configurations.

<http://tr-aders.eu/mediations-art-design-agency-and-participation-in-public-space-traders-conference/>

- Charting the Digital: Play, Discourse, Disruption Conference in Venice, October 2016

For this conference I wrote the abstract Doing and undoing maps in situ: mapping interfaces as sites of contestation.

- TRADERS International training week on Modelling in Dialogue in Gothenburg, September 2016

This training week was organised by Jon Geib and took place at Chalmers University of Technology.

- 4S/EASST Conference: Science + Technology by other means in Barcelona, September 2016

Presentation of application Reading and making space through performative mapping. This map app was presented at the conference for the track "walking and embodiment with and by technologies: a track away from the desk".

- Design & The City Conference in Amsterdam, April 2016.

Workshop Creating Grassroots Initiative Blueprints by Mapping The City. For

- TRADERS international training week on Data Mining in London, January 2016.

This training week (with the title Big data in the city: exploring notions of design and agency)

was organised by Saba Golchehr and took place at Royal College of Art.

- Mapping the Word: Design and Conflicts in Eindhoven, January 2016.

This event formed part of the Design Debates programme.

- Op 21-22 november 2016 organiseerde TRADERS zijn slotconferentie 'Mediations – Art & Design Agency and Participation in Public Space'

<http://tr-aders.eu/conference/general-theme/> ; <http://tr-aders.eu/wp-content/uploads/2016/11/MEDIATIONS2016-Conference-Proceedings.pdf>.

Deze vond plaats in Londen (RCA) en richtte zich op *the activities of artists and designers in the context of public space. Here they must deal with discrepancies between a multiplicity of forces, concerns and 'actors': forces can be political, economic, environmental or legal; concerns relate to areas like social justice, privatisation and digitisation, and*

the actors are the citizens, policy makers, or urban planners. Artists and designers who aim to empower citizens need to mediate between various aspirations in order to help bring about desired social and political change. Mediations take shape between different stakeholders and situations, from client to public, within top-down and bottom-up models, between theory and practice, ideas and action. During the conference, the means, modes and practices used by artists and designers to mediate between multiple actors and diverse agencies were questioned. One of the key conference aims was to scrutinise the ethical implications, such as artists' and designers' accountability, that are inherent to participatory processes yet often remain underexplored by practitioners when working with, or in service of, the public. The conference therefore explored how artists and designers can become critically aware of their agency in the pursuit of empowering publics in decision-making and co-creation in relation to public space(s). The keynote speakers Ramia Mazé (Department of Design, Aalto University), Jane Rendell (The Bartlett School of Architecture, UCL), Susannah Hagan (University of Westminster) and Usman Haque (Umbrellium) explored how different participatory approaches can reconfigure existing power relations in art and design processes, looking at issues of gender, changing attitudes towards the design and production of public spaces over the last decades, and how new technologies can promote greater citizen participation in the design, use and sustainability of public space. During the conference, we demonstrated the relevancy of cross-disciplinary platforms, such as TRADERS, for enabling exchange between practice and research. Furthermore, with this conference we aimed to trigger a critical awareness amongst an art and design audience regarding their role and agency in participatory projects. TRADERS aims to bridge the gap between art and design practice and research by providing a space to trade knowledge, ideas and opinions on participatory art and design through several project outputs, such as an online discussion forum TRADERStalk, a final exhibition (Spring 2017), a book publication and a special journal issue in CoDesign (Autumn 2017). At the November conference, we also offered different modes of delivery. As well as traditional paper presentations, two interactive exhibition sessions took place, where a curatorial approach was employed to rethink theory through art and design practices. The workshop aimed to unpack the notion of agency and expand its definitional contours by rooting it in practice and exploring it collectively through conceptual mapping. With this conference, the organisers hope that the notions and ideas emerging from the discussions would plant seeds for further explorations and will support a continuing development of more international and trans-disciplinary research projects within the art and design disciplines.

Aan de conferentie namen 170 participants deel.

Teaching

- Lecture (via Skype) at Institute Without Boundaries in Toronto, Canada.

The lecture on performative mapping was for the course: Design Issues, Theory, and Practice, October 2016

- Guest lecture for the course Communication in Social Media, November 2015.

Assistant professor Paola Monachesi coordinates the course Communication in Social Media.

For the third week of the course with theme 'users of social media and the city'. I was asked to give a guest lecture. The primary focus of this lecture (45 min) was to shed light on my research in mapping social media to get an understanding on how different communities on social media take part in (re) shaping the city. Later on I introduced the potential of games and apps as incentive for participation.

- Guest-teacher for the Minor Mobile Communication, Department of Media and Cultural Sciences at Utrecht University, Trimester May - July 2016.

Jasper van Vught invited me as guest teacher for his minor Mobile Communication. For the duration of two months 18 students examined various apps that I had designed and wrote (in relation to papers and literature that Jasper and I had prepared for the course) auto-ethnographic papers about it.

- Intern Anne van den Buijs, May 2016

For the duration of a week a 16 year old high school student (as part of her school curriculum) assisted/ collaborated in my research.

- Intern Arash Ghajarjazi, October 2015 - February 2016.

For the duration of four months (4 days a week) a MA student from Media, Art and Performance Studies of Utrecht University (as part of his master curriculum) assisted/collaborated in my research. Together we wrote an abstract for *Virtuality, Becoming and Life – Deleuze Studies Conference* in Rome (submitted in December 2015), with the title: *Nomadic mapping: unfolding nomadic movement in digital performative mapping*. Our abstract was accepted. I couldn't go to the conference but Arash was able to attend and present.

Workshops organised/presented (a selection)

- Presentation of Performative Mapping game in Gozo (Malta), May 2016.

The presentation formed part of the Field based learning: multidisciplinary mobile mapping methods. This Erasmus+ Strategic Partnership and Cheril funded project is centred in the emerging and novel disciplinary field of Island Studies, coordinated by Chris Perkins.

- What Moves You?: A collective realtime mapping of Eindhoven's DDW, October 2016

This week-long presentation took place in Eindhoven for the Dutch Design Week. An app was designed with the aim to do participatory research of/during the exhibition. People visiting DDW were invited to participate in the cartographic exploration; a collective realtime mapping of the transformation of the city during Eindhoven's Dutch Design Week, with which they collectively became the authors/ creators of a map that showed the feelings that circulate during DDW. The results of this research were presented at MU art centre for the daily design talkshow *Create Out Loud*. Approximately 120 people participated in the research and approximately 50 people attended the presentation.

- Creating Grassroots Initiative Blueprints by Mapping the City. Measuring Java & Buurtinzicht: tools to help make blueprints of a neighbourhood in Amsterdam, April 2016.

Together with Wouter Meys, Maarten Groen and Nazli Cila (Citizen Data Lab at University of Applied Sciences, Amsterdam) I organised the workshop *Creating Grassroots initiative blueprints by mapping the city*, the tools *Buurtinzicht* and the web app *Measuring Java* (both tools were specifically designed for this day) were examined. With the collected data and other data-sets a story was built around a specific issue in a co-creation mapping session. The aim of the workshop was to engage with the following questions: How participatory tools can be used/useful to make a blueprint of a specific issue on neighbourhood scale, How to mine and map data, using a variety of data-sets (open data, social media data and collected data) as to build a story around an issue, How the created blueprints that can be used to support grassroots initiatives. The workshop formed part of the conference *Design & The City (Amsterdam)*.

Design & The City explores citizens-centred design approaches for the smart city. The central theme is the role of design(ers) to create opportunities and practices for citizens, (social) entrepreneurs and policy makers towards more liveable, sustainable and sociable urban futures. The workshop took place on the last day of the conference on the *FabCity Campus* on Java Island in Amsterdam.

Publicaties

Paper publication (forthcoming) in *International Journal of Electronic Governance* for the Special Issue: *Empowering Citizenship in the Hybrid City* (the second round review of the paper was submitted in February 2016).

Title: Socio-technical Systems for Citizen Empowerment: How to mediate between different expectations and levels of participation in the design of civic apps.

Authors: Bueno de Mesquita N., Groen M., Meys W., Cila N. The paper is currently under peerreview.

Bijlage III Shortlist Preferred Partners

Bijlage paragraaf Internationalisering, Educational Desk, Mei 2016

A. Short list

Preferred partners

- ECAL: is een soulmate en heeft veel overeenkomsten met DAE. Ze gaan voor de beste docenten en goede plekken om te presenteren. De insteek iets commerciëler dan die van DAE. Daardoor iets minder redefine design. Heeft een goede esthetische kijk op vormgeving.
- Aalto: is een soulmate en is voorloper op het gebied van samenvoegen van kunst, technologie en strategie. Door de geschiedenis van het samen werken aan projecten kent DAE Aalto goed en weten we wat we aan elkaar hebben. Aalto is een topspeler in de Scandinavische landen. Aalto heeft 20 jaar ervaring met onderzoek en PhD in de kunst en vormgeving
- Central Saint Martins: is een van de beste spelers binnen de UK die kunst, technologie en markt samen voegen. Op het gebied van Fashion is CSM een wereldspeler evenals op het gebied van Spatial Design (verwant aan Public Space). CSM is altijd op zoek naar nieuwe research gebieden.
- Parsons is een van de beste scholen van Amerika samen met RISD en Pasadena.
- RISD wederzijdse wens. Heeft een bijzonder project in Europa: Domaine de Boisbuchet, en wil daar graag met DAE samenwerken.
- Pasadena: heeft aangegeven zeer veel interesse te hebben in een dergelijke relatie met DAE. Uniek op het gebied van Automotive en entertainment. Heeft een groot netwerk met omliggende bedrijven.
- Les ateliers: is de topschool van Frankrijk en is erg verwant aan de manier waarop DAE werkt. Les Ateliers denkt vanuit de ontwikkeling en behoefte van de student.

Onderstaand overzicht in nog work in progress:

Preferred partners op het gebied van crafts

- Konstfack, beschikt over zeer goede werkplaatsen en is een begrip in Europa op het gebied van crafts. Konstfack is bezig met de volgende stap: het goed verbinden van crafts en technologie om er future crafts van te maken
- Saga university (Arita School of Ceramics) heeft een enorme deskundigheid op het gebied van keramiek.
- Steneby GOTEBORG : beschikt over zeer goede geoutilleerde workshops; uniek in zijn soort en op een interessante locatie (in de bossen).

Research

- Ku Leuven: mee verbonden vanwege traiders project David Hamers Traces and Places
- Universiteit Utrecht: research van Han Wüsten
- Kyoto Institute of Technology: Michel Baggerman doet 3 maanden onderzoek.

Preferred partners op het gebied van technologie , nog nader te onderzoeken:

Ecal, Kit, Kea , Lund University, soort tu, Risd, Pasadena, Lasalle, PolyU.

Als DAE organiseren we tevens een staff meeting voor de (aankomende) internationale partner scholen van DAE gedurende de Dutch Design Week van 24 t/m 26 oktober.

Het thema van de meeting is: 'making a difference'.

B. Overzicht huidige exchange academies

Momenteel hebben we bilateral agreements/ MOU's met onderstaande academies.

Deze lijst is historisch gegroeid, de overeenkomst is aangegaan veelal op verzoek van studenten of docenten. Making a difference zet DAE in de lead voor het zoeken van de best passende partners, afgestemd op de vraag en behoefte van de DAE student, docent en het instituut als geheel.

Onderstaande lijst is historisch ontstaan, veelal op verzoek van de student en de verschillende afdelingen. In het kader van ons International Network of Friends blijven we deze lijst wel hanteren en zelfs uitbreiden ivm specifieke exchangevragen:

- Stuttgart State Academy of Art and Design (Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart)
- KH Berlin Weissensee
- Universität der Künste Berlin - UDK
- La Cambre, Brussel
- Die Angewandte University of Applied Arts Vienna
- HEAD Geneva University of Art and Design
- ECAL - École Cantonale d'Art de Lausanne
- HEAR Haute Ecole des Arts du Rhine
- KADK - Royal Danish Academy of Fine Arts Copenhagen
- Göteborg University - HDK
- Konstfack, University College of Arts, Crafts and Design Stockholm
- Ecole Nationale Supérieure Des Arts Decoratifs- ENSAD Paris
- Ecole Nationale Supérieure de Creation Industrielle- ENSCI Paris (Les Ateliers)
- Iceland Academy of the Arts Reykjavik
- Free University of Bozen - Bolzano
- Elisava Barcelona
- Salford University, UK
- Chelsea College of Art and Design, University of the Arts London
- Pacific north west, Portland
- RISD - Rhode Island School of Design
- Saga University, (Arita School of ceramics) MOU
- Kyoto Institute of Technology (KIT) Faculty of Art and design
- The Hong Kong Polytechnic University (Polyu)
- LaSalle College of the Arts Singapore
- Hongik University Seoul
- Shih chien Taiwan
- Cafa, Beijing
- Gafa, Guangzhou
- Nanjing University, Faculty of Design
- Aalto University, School of Art, Design and Architecture (bilateral zal worden vernieuwd)
- Estonian Academy of Art and Design, Estland (bilateral zal worden vernieuwd)
- University of Lapland
- Nieuwe gegadigden:
- Art Center College of Design, Pasadena (al toegezegd)
- Parsons, Fashion, Art and design School, New York (nog in onderzoek/onderhandeling)
- Nieuw te onderzoeken universiteiten:
- Kea, Copenhagen School of Design and Technology
- University of Technology, Torino (heeft zich al bereid gevonden)
- Saint Martins, UAL, Londen (willen graag een agreement)
- Londen college of communication UAL (was geïnteresseerd) 7
- Falmouth School of Art (wil graag)

© 2017

DESIGN ACADEMY EINDHOVEN

EMMASINGEL 14

PO BOX 2125

5600 CC EINDHOVEN

THE NETHERLANDS

T +31 (0)40 239 39 39

INFO@DESIGNACADEMY.NL

WWW.DESIGNACADEMY.NL

COLOFON

Dit Jaarverslag kwam tot stand onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van Design Academy Eindhoven

Bronnen

Visie- en beleidstukken 2016

Coördinatie	Marijn van den Burgt
Tekst	Jurriënne Ossewold, Arjo de Vries, Henri Beelen, Nol Manders
Vormgeving	René van Binsbergen

Fotografie

Lisa Klappe, Nicole Marnati,
Femke Reijerman, Angeline Swinkels

